

รูปแบบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1: กรณีศึกษา
แนวปฏิบัติที่ดีที่สุด

LUNCH PROJECT IMPLEMENTATION MODELS OF PRIMARY
SCHOOLS UNDER BURIRAM EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 1: A CASE
STUDY OF BEST PRACTICE

วิทยานิพนธ์
ของ
อุดมสิน อุตสาหกรรม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
กุมภาพันธ์ 2553
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์
ของนางอุดมสิน อุตสาหกรรม เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ)

.....กรรมการควบคุม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริพานุม)

.....กรรมการควบคุม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิ่งแก้ว ปะติตั้งใจ)

.....กรรมการสอบ
(ดร.สมหมาย ปะติตั้งใจ)

.....กรรมการสอบ
(ดร.นฤมล สมคุณา)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทียบ ละอองทอง)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2553

ชื่อเรื่อง	รูปแบบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1: กรณีศึกษา แนวปฏิบัติที่ดีที่สุด		
ผู้วิจัย	อุดมสิน อุตสาหกรรม		
กรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ	ประธานกรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ	กรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ก้องแก้ว ปะติตังโช	กรรมการ	
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขา	การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ที่ประสบความสำเร็จ และศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลและนักเรียนโรงเรียนเอกชน เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยจำนวน 2 โรงเรียน คัดเลือกโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แยกเป็นโรงเรียนรัฐบาล คือโรงเรียนวัดบ้านกะหาด อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ และโรงเรียนเอกชน คือโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ เหตุผลที่เลือกโรงเรียนดังกล่าว เพราะมีวิธีการหรือแนวดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนที่ดี เป็นรูปธรรมชัดเจน สามารถนำไปเป็นแนวทางการปฏิบัติที่ดีสำหรับโรงเรียนอื่น ๆ ได้ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 100 คน ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนละ 10 คน นักเรียนโรงเรียนละ 40 คน เครื่องมือในการวิจัย จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยมีค่า IOC = 1.00 และฉบับที่ 2 แบบสอบถามนักเรียน ที่มีลักษณะคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ซึ่งมีค่า t-test ตั้งแต่ 4.194 - 5.036 มีค่าความเชื่อมั่น 0.879 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนทั้งสองใช้รูปแบบที่ 1 คือโรงเรียนประกอบการเอง โดยมีกิจกรรมและแนวปฏิบัติ ดังนี้

1. โรงเรียนทั้งสองที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันนั้น มีกิจกรรมการดำเนินงานเหมือนกัน ดังนี้ 1) มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานที่เป็นปัจจุบัน 2) มีบุคลากรในการดำเนินงานที่เพียงพอ 3) มีแผนปฏิบัติการประจำปีและจัดทำอย่าง

ต่อเนื่อง 4) มีการจัดสรรงบประมาณอาหารกลางวัน 5) นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมโครงการอาหารกลางวัน 6) มีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน 7) นำคำหรับอาหารสำหรับเด็กวัยเรียนมาวางแผนการจัดทำรายการอาหาร โดยจัดทำเป็นรายสัปดาห์ 8) มีการจัดทำบัญชีและหลักฐานการเงินที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน 9) มีการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน 10) มีโครงการเกษตรเพื่อสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน 11) มีรูปแบบการประกอบอาหารกลางวัน โดยให้ครูและนักเรียนช่วยกันประกอบอาหาร หรือผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการประกอบอาหาร 12) มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน 13) ได้รับการนิเทศติดตามประเมินผล 14) ได้รับการสนับสนุน ด้านวัสดุ อุปกรณ์ หรือ วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน 15) มีรูปแบบการบริการอาหารกลางวันของโรงเรียนให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานโดยไม่ต้องจ่ายเงิน ซึ่งโรงเรียนจัดทำเฉพาะกับข้าวแล้วให้นักเรียนนำข้าวเปล่าจากบ้านมารับประทานร่วมกัน

2. ความคิดเห็นของนักเรียนทั้งสองโรงเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันพบว่า นักเรียนโรงเรียนวัดบ้านกะหาด มีความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กิจกรรมที่นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ได้แก่ 1) โรงเรียนได้ฝึกให้นักเรียนมีนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร 2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันที่โรงเรียนจัดให้ 3) โรงเรียนจัดอาหารที่มีคุณค่า ถูกหลักโภชนาการบริการแก่นักเรียนทุกวัน แต่กิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดประกอบอาหารกลางวันของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยสุด ส่วนนักเรียนโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ มีความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กิจกรรมที่นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือโรงเรียนจัดอาหารกลางวันให้นักเรียนตั้งแต่เปิดภาคเรียนทุกครั้ง โรงเรียนได้ฝึกให้นักเรียนมีนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร โครงการอาหารกลางวันสามารถแก้ไขปัญหาการขาดสารอาหารให้นักเรียน ในขณะที่กิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประกอบอาหารกลางวันของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยสุด

TITLE	Lunch Project Implementation Models of Primary Schools under Buriram Educational Service Area Office 1: A Case Study of Best Practice		
AUTHOR	Udomsin Usasab		
ADVISORS	Associate Professor Dr. Ananchai Phongsuwan	Thesis Advisor	
	Assistant Professor Dr. Piyaporn Siripanumat	Co-advisor	
	Assistant Professor Dr. Kingkaew Patitungkho	Co-advisor	
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2010

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the models of implementing the lunch project of both public and private primary schools under Buriram Educational Service Area Office 1 and to study the students' opinions regarding the project. The two schools were purposively selected which are classified as a public school, Bankahad School, located at Amphur Ban Dan, Buriram Province, and a private school, Marie Anusorn School, located at Muang Buriram, Buriram Province. They were selected because of their best practices in implementing the lunch project which could be the model for other schools. The participants of this study were 100 people: 10 teachers and 40 students from each school. The research instruments were a structured interview design with the mean value of 1.00 of IOC and a questionnaire including checklists with the t-test value of 4.194 - 5.036 and the reliability value of 0.879. The statistics used to analyze the collected data were frequency, percentage, mean, and standard deviation. It was found that the schools have applied Model 1 where the implementation of the project was carried out by the schools personnel themselves. In addition, guidelines and activities performed were as follows:

1. The two schools shared the following management activities: 1) There was an up to date order appointing the working committee; 2) There were enough working personnel; 3) There was an annual action plan which is planned continuously; 4) They provided budgets for students' lunch; 5) The students participated in the lunch

project; 6) They integrated learning and teaching activities to the lunch project; 7) They weekly brought recipes for students to set up menus; 8) They had transparency current lunch account and complete financial evidences; 9) There was an information system relating to conducting the lunch project; 10) There were agricultural projects supporting the school lunch; 11) There were many people participating in cooking lunch for the students such as teachers, students, parents, and people from the community; 12) The lunch project was publicized; 13) Supervision and evaluation were provided; 14) Material, equipment, and raw materials were given to the schools to support the lunch project; and 15) The schools provided free lunch for students by having students bring only rice and the schools give them other food.

2. The opinions of the students towards the implementation of the lunch project were that the students of Bankahad School rated the school lunch project as a whole at the high level. When items were considered, it was found that, "The school trained students to have good health habits in eating," "Students were satisfied with the lunch provided by the school," and "The school provided healthy food daily" were at the high levels; whereas, "The chance given to students to participate in lunch cooking" was at the lowest level. In terms of the students from Marie Anusorn School, they also rated the school lunch project as a whole at the high level. When items were considered, it was found that, "The school has provided the lunch project for students since the beginning of the semester," "The school trained students to have good health habits in eating" and "The lunch project could solve the problem of students' nutrient inadequacy" were at the high levels. However, "The chance given to students to participate in lunch cooking" was at the lowest level.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้โดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิงแก้ว ปะติตังโข กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา และอาจารย์ ดร.สมหมาย ปะติตังโข กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาช่วยเหลือให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจ แก้ไข ข้อบกพร่อง ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อยและขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้อำนวยความสะดวกในการประสานงานจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน คือ นายไพวัลย์ อินทร์ทุลักษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกวัด นายปรีชา แก้ววิเชียร ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบ้านกะหาด และนายชัชวาลย์ คัมภีราวัฒน์ ศึกษาธิการเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ที่ให้ความอนุเคราะห์แจ้งให้ผู้บริหาร ครูและนักเรียน โรงเรียนวัดบ้านกลุงเหล็ก ได้กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามเพื่อทดลองใช้และโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ โรงเรียนวัดบ้านกะหาด ได้กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามการวิจัย ในครั้งนี้

ประโยชน์และคุณค่าที่เกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณแต่บิดา มารดา ผู้ให้กำเนิดชีวิต บุรพจารย์ คณาจารย์ ที่ได้อบรมสั่งสอนให้เป็นผู้ที่มีศีล สมာธิ ปัญญา ตลอดทั้งบุตร ที่ได้ช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย

อุดมสิน อุตสาหกรรม

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน.....	8
ความหมายของโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน.....	8
ความเป็นมาของโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน.....	8
ความสำคัญของการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน.....	9
ความมุ่งหมายในการจัดอาหารกลางวันในโรงเรียน.....	10
หลักการจัดอาหารกลางวันในโรงเรียน.....	11
ประโยชน์ของการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน.....	12
แนวดำเนินการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน.....	13
รายละเอียดการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน.....	13
ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน.....	15
รูปแบบการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน.....	15
กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน.....	18
การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการจัดโครงการอาหารกลางวัน.....	21
บทบาทและหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน...	24
บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดโครงการอาหารกลางวัน ในโรงเรียน.....	24
บทบาทและหน้าที่ของครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน.....	25

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บริบทของโรงเรียน.....	26
โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์.....	26
โรงเรียนวัดบ้านกะหาด.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
งานวิจัยในประเทศ.....	30
งานวิจัยต่างประเทศ.....	33
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	35
กลุ่มเป้าหมาย.....	35
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	73
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	73
วิธีดำเนินการวิจัย.....	73
สรุปผลการวิจัย.....	76
อภิปรายผล.....	79

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ข้อเสนอแนะ.....	83
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	83
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	84
บรรณานุกรม.....	85
ภาคผนวก.....	89
ภาคผนวก ก พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน ประถมศึกษา พ.ศ. 2535.....	90
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ในการวิจัย.....	95
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล.....	99
ภาคผนวก ง แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย.....	105
ภาคผนวก จ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	114
ภาคผนวก ฉ ค่าความเที่ยงตรงของแบบสัมภาษณ์.....	118
ภาคผนวก ช คำอำนาจจำแนกแบบสอบถาม.....	121
ภาคผนวก ซ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	123
ภาคผนวก ฌ ภาพกิจกรรม.....	126
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	148

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนนักเรียนโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ ปีการศึกษา 2552	27
2 จำนวนนักเรียนโรงเรียนวัดบ้านกะหาด ปีการศึกษา 2552	29
3 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ โรงเรียนวัดบ้านกะหาด และโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์.....	45
4 ผลการวิเคราะห์การบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน โรงเรียนวัดบ้านกะหาดและโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์.....	47
5 ผลการวิเคราะห์ความสำเร็จ ปัญหา ข้อเสนอแนะ โรงเรียนวัดบ้านกะหาดและ โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์.....	58
6 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โรงเรียนวัดบ้านกะหาดและ โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์.....	63
7 ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน โรงเรียนวัดบ้านกะหาด อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์	65
8 ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์.....	67
9 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม ของนักเรียน โรงเรียนวัดบ้านกะหาดและโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์	69

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 หน่วยการสอนแบบบูรณาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ

19

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ตลอดจนมีความสามารถในการเรียนรู้ เพื่อให้มีศักยภาพสูงสุด อันจะเป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาชาติอย่างยั่งยืน อันดับแรกของการพัฒนาคน คือ การพัฒนาด้านสุขภาพอนามัย เพราะเป็นพื้นฐานของการพัฒนาการด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา ตลอดจนคุณธรรมและจริยธรรมของเด็ก แต่ที่ผ่านมานั้น พบว่า นักเรียนจำนวนมากยังขาดอาหารกลางวัน หรือได้รับอาหารที่มีคุณภาพต่ำ ไม่เพียงพอแก่ความต้องการของร่างกาย ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน เกิดภาวะทุพโภชนาการ กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงริเริ่มโครงการอาหารกลางวันในปี 2525 และได้ร่วมเฉลิมฉลองภายใต้คำขวัญ "ฉลอง 60 พรรษาพหุราชา เด็กประถมศึกษาไม่หิวโหย" โดยกำหนดนโยบายให้ทุกโรงเรียนจัดโครงการอาหารกลางวัน ก่อนวันที่ 5 ธันวาคม 2530 และในช่วงปลายปีงบประมาณ 2534 รัฐบาลได้ประกาศพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา ปี 2535 เพื่อนำดอกผลกองทุนไปใช้แก้ปัญหาด้านโภชนาการของนักเรียนระดับประถมศึกษา ในสถานศึกษา 6 สังกัด ได้แก่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สังกัดกรมการศาสนา สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน สังกัดกรมการปกครองกรุงเทพมหานครและสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน โดยรัฐบาลจัดสรรงบประมาณเป็นค่าอาหารกลางวันให้นักเรียน คนละ 6 บาทต่อวัน (ปัจจุบันได้คนละ 10 บาท) เป็นเวลา 200 วันต่อปี หรือภาคการศึกษาละ 100 วัน โดยมอบหมายให้โรงเรียนเป็นผู้ดำเนินโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อให้การแก้ปัญหาด้านทุพโภชนาการและการขาดอาหารกลางวันบังเกิดผลรวดเร็วขึ้น จึงเกิดความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข วัฒนธรรมกำลังทั้งด้านวัสดุ อุปกรณ์ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ วิชาการและบุคลากร เพื่อพัฒนาโครงการอาหารกลางวัน นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมโครงการอาหารกลางวัน ยังมุ่งเน้นให้เชื่อมโยงกับกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และนำประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวันอีกด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544, 1) แนวคิดการดำเนินโครงการอาหารกลางวัน ตามพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน คือ เพื่อให้เด็กนักเรียนได้มีอาหารกลางวันรับประทานทุกวัน โดยมีหลักการดำเนินโครงการอาหารกลางวันของคณะกรรมการบริหารกองทุน ดังนี้ งบประมาณที่ได้มาจะเฉลี่ย

ให้นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาและระดับประถมศึกษาที่มีภาวะทุพโภชนาการ รวมทั้งเด็กขาดแคลนทั่วไป ที่ไม่มีอาหารกลางวันรับประทาน ส่วนเงินที่ได้รับจัดสรรเป็นค่าอาหารกลางวันให้นักเรียน จะไม่อนุญาตให้นำเงินไปทำกิจกรรมโครงการเกษตร เพื่อนำเอาผลผลิตที่ได้ไปสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน แต่โรงเรียนสามารถทำได้โดยการประสานขอความอนุเคราะห์หรือขอรับการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น ประมงจังหวัด ปศุสัตว์วิทยาลัยเกษตรกรรมในจังหวัด เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามดอกผลของกองทุนก็ยังไม่สามารถดูแลให้นักเรียนได้รับประทานอาหารกลางวันได้อย่างทั่วถึง จึงเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่ต้องจัดการดูแลด้านอาหารกลางวันให้แก่นักเรียน โดยโรงเรียนส่วนหนึ่งได้ดำเนินโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน เพื่อนำเอาผลผลิตทางการเกษตรไปสนับสนุนอาหารกลางวันให้กับนักเรียน บางโรงเรียนต้องปรับงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร เกลี่ยให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารกลางวันทุกวัน (วุฒิพงษ์ พงษ์ประดิษฐ์, 2547, 2)

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีนักเรียนขาดแคลนอาหารกลางวัน จำนวน 2,859,108 คน คิดเป็นร้อยละ 34.30 จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 8,334,128 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, 6) และจากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษابุรีรัมย์ เขต 1 พบว่า มีนักเรียนขาดแคลนอาหารกลางวัน จำนวน 30,387 คน คิดเป็นร้อยละ 47.72 จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 63,668 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษابุรีรัมย์ เขต 1, 2550, 1)

การจัดอาหารกลางวันในโรงเรียน เป็นวิธีการยกระดับภาวะโภชนาการวิธีหนึ่ง ที่ส่งเสริมการจัดอาหารที่ถูกหลักโภชนาการและได้สัดส่วนตามวัย เพื่อเสริมสร้างการเจริญเติบโตของร่างกาย เนื่องจากในเด็กวัยเรียนเป็นช่วงระยะที่ร่างกายเจริญเติบโต ย่อมต้องการอาหารไปบำรุงร่างกาย ส่งเสริมการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ ในร่างกาย รวมทั้งส่งเสริมการเจริญเติบโตทางสมอง เพิ่มพูนความคิดทางด้านสติปัญญา ถ้าขาดอาหารก็ไม่สามารถเจริญเติบโตตามวัยและทำลายสมรรถภาพในการเรียนรู้ของเด็กด้วย

การดำเนินโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษابุรีรัมย์ เขต 1 ภายใต้บริบทของชุมชนที่แตกต่างกันแต่ละโรงเรียน จึงมีรูปแบบวิธีการบริหารจัดการที่แตกต่างกัน ด้วยเหตุผลดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษابุรีรัมย์ เขต 1 ได้มีการติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด พบว่า โรงเรียนวัดบ้านกะหาด อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ และโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ มีวิธีการหรือแนวดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนที่ดี เป็นรูปธรรมชัดเจน สามารถนำไปเป็นแนวทางการปฏิบัติที่ดี สำหรับโรงเรียนอื่น ๆ ได้ ผู้วิจัยในฐานะที่ทำงานเกี่ยวกับการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษابุรีรัมย์ เขต 1 จึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน

ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กรณีศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดของโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน ที่สามารถพัฒนา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขขั้นตอนการทำงานให้ดีขึ้นและมีกระบวนการหรือวิธีการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมชัดเจน ในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน เพื่อเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ใช้เป็นแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาแบบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและเพื่อเป็นการช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนอาหารกลางวันและแก้ไขปัญหาด้านโภชนาการของนักเรียน ให้มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงเป็นไปตามวัย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ที่ประสบความสำเร็จ
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลและนักเรียนโรงเรียนเอกชน เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้รูปแบบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน สำหรับโรงเรียนหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่สนใจ นำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน
2. เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษารูปแบบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ที่ประสบความสำเร็จ กรณีศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดในโรงเรียนรัฐบาล จำนวน 1 โรงเรียน และโรงเรียนเอกชน จำนวน 1 โรงเรียน เหตุผลที่เลือกโรงเรียนดังกล่าว เพราะทั้งสองโรงเรียนมีวิธีการหรือแนวดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนที่ดี เป็นรูปธรรมชัดเจน สามารถนำไปเป็นแนวทางการปฏิบัติที่ดีและเป็นแหล่งเรียนรู้ให้โรงเรียนอื่น ๆ มาศึกษาดูงานได้

2. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายได้แก่ โรงเรียน จำนวน 2 โรงเรียน คัดเลือกโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แยกเป็น

2.1 โรงเรียนรัฐบาล จำนวน 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดบ้านกะหาด อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์

2.2 โรงเรียนเอกชน จำนวน 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 100 คน ประกอบด้วย

3.1 ครูผู้สอน โรงเรียนละ 10 คน รวมเป็น 20 คน

3.2 นักเรียน โรงเรียนละ 40 คน รวมเป็น 80 คน

4. ตัวแปรที่ศึกษา มีดังนี้

4.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

4.1.1 สถานภาพ แบ่งเป็น

4.1.1.1 ครูผู้สอน

4.1.1.2 นักเรียน

4.1.2 สังกัดของสถานศึกษา แบ่งเป็น

4.1.2.1 โรงเรียนรัฐบาล

4.1.2.2 โรงเรียนเอกชน

4.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ รูปแบบการดำเนินงาน

โครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 : กรณีศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน หมายถึง การดำเนินการจัดบริการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อให้นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาและระดับประถมศึกษาที่มีอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการรับประทานทุกวัน ตลอดปีการศึกษา อย่างเพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย

2. รูปแบบการจัดอาหารกลางวัน หมายถึง วิธีการดำเนินการจัดอาหารกลางวันในโรงเรียน ที่โรงเรียนสามารถเลือกวิธีดำเนินการได้หลากหลายรูปแบบตามความเหมาะสมของโรงเรียน เช่น

รูปแบบที่ 1 โรงเรียนประกอบการเอง

1. ครูและลูกจ้างจัดทำ
2. ครูและนักเรียนจัดทำ
3. ครู นักเรียน ผู้ปกครอง จัดทำ
4. ประชาอาสาจัดทำ
5. จ้างบุคลากรภายนอกเข้ามาประกอบอาหาร
6. โรงเรียนจัดซื้ออาหาร

รูปแบบที่ 2 ศูนย์ผลิตอาหารในโรงเรียนประถมศึกษา

รูปแบบที่ 3 จัดจ้างเอกชนดำเนินการ

3. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนศูนย์ที่จัดการศึกษาภาคบังคับ

ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรมการปกครอง (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนและกรุงเทพมหานคร

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 หมายถึง หน่วยงานทางราชการ ที่มีพันธกิจหลัก คือ ส่งเสริม สนับสนุน ประสานการบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สถานศึกษาจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและยั่งยืน 3 ระดับ ได้แก่ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วยพื้นที่ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอสำล้ายมาศ อำเภอขามและอำเภอบ้านด่าน

5. ครู หมายถึง ครูผู้สอนในโรงเรียนวัดบ้านกะหาดและโรงเรียนมารีโยนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

6. นักเรียน หมายถึง นักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) ในโรงเรียนวัดบ้านกะหาด และโรงเรียนมารีโยนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

7. โรงเรียนรัฐบาล หมายถึง โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำนวน 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดบ้านกะหาด อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์

8. โรงเรียนเอกชน หมายถึง โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำนวน 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนมารีโยนุสรณ์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

9. ความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน หมายถึง โรงเรียนสามารถดำเนินการจัดโครงการอาหารกลางวันที่ดี มีคุณภาพตามตัวชี้วัด ดังนี้ มีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน บูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน นักเรียน

ครู ผู้ปกครองนักเรียน หรือชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม มีโครงการเกษตรสนับสนุน
อาหารกลางวัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน
 - 1.1 ความหมายของโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน
 - 1.2 ความเป็นมาของโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน
 - 1.3 ความสำคัญของการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน
 - 1.4 ความมุ่งหมายในการจัดอาหารกลางวันในโรงเรียน
 - 1.5 หลักการจัดอาหารกลางวันในโรงเรียน
 - 1.6 ประโยชน์ของการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน
2. แนวดำเนินการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน
 - 2.1 รายละเอียดการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน
 - 2.2 ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน
 - 2.3 รูปแบบการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน
3. กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน
4. การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการจัดโครงการอาหารกลางวัน
5. บทบาทและหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน
 - 5.1 บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน
 - 5.2 บทบาทและหน้าที่ของครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน
6. บริบทของโรงเรียน
 - 6.1 โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์
 - 6.2 โรงเรียนวัดบ้านกะหาด
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

ความหมายของโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536, 24) ให้ความหมายไว้ว่า โครงการอาหารกลางวัน คือ โครงการที่ส่งเสริมการจัดอาหารกลางวันให้นักเรียนได้รับประทานที่โรงเรียน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมและมีสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร ในการจัดอาหารกลางวันดังกล่าวนี้ หมายถึง อาหารกลางวันที่โรงเรียนจัดทำขึ้น เพื่อขายให้แก่นักเรียนโดยไม่คิดกำไร รวมทั้งการจัดอาหารกลางวันที่โรงเรียนต้องดำเนินการตามปริมาณและเป้าหมายที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากทางราชการ ให้ดำเนินการบริการแก่เด็กนักเรียนตามกลุ่มเป้าหมาย แก่เด็กที่ขาดแคลนอาหารกลางวันและเด็กที่มีภาวะทุพโภชนาการ เพื่อให้นักเรียนได้รับประทานอาหารที่ครบถ้วน ได้สัดส่วนพอเพียงหนึ่งในสามมือของความต้องการอาหารของเขาในหนึ่งวัน

ประยงค์ จินดาวงศ์ (2531, 94) ให้ความหมายไว้ว่า การจัดอาหารกลางวันในโรงเรียน หมายถึง ความพยายามอย่างยั่งยืนของผู้บริหาร คณะครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องที่จัดอาหารกลางวันให้นักเรียนได้รับประทาน 1 มือ เพื่อบรรเทาความหิวโหย เพื่อส่งเสริมสุขภาพและภาวะโภชนาการที่ดีแก่นักเรียน โดยจัดอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ สะอาด ถูกหลักสุขาภิบาลอาหารอย่างพอเพียง

สรุปได้ว่า การจัดอาหารกลางวันในโรงเรียน สำหรับนักเรียนได้รับประทานที่โรงเรียน ต้องคำนึงถึงคุณค่าของอาหาร ความสะอาด ถูกหลักโภชนาการ ปริมาณพอเพียง ราคาถูกและมีสุขนิสัยที่ดีในการบริโภค ทั้งนี้ นักเรียนสามารถนำเอาความรู้ในระหว่างเรียนไปปฏิบัติได้จริงในชีวิตประจำวัน

ความเป็นมาของโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2544, 1) ได้กล่าวถึงความเป็นมาของโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนไว้ว่า การพัฒนาชาติที่สำคัญ คือ การพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ตลอดจนมีความสามารถในการเรียนรู้ เพื่อให้มีศักยภาพสูงสุด อันจะเป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาชาติอย่างยั่งยืน อันดับแรกของการพัฒนาคน คือ การพัฒนาด้านสุขภาพอนามัย เพราะเป็นพื้นฐานของการพัฒนาจิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ตลอดจนคุณธรรม จริยธรรมของเด็ก แต่ที่ผ่านมานั้น พบว่า นักเรียนจำนวนมากยังขาดอาหารกลางวันหรือได้รับอาหารที่มีคุณภาพต่ำ ไม่เพียงพอแก่ความต้องการของร่างกาย ทำให้ร่างกายเจริญเติบโตไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน เกิดภาวะทุพโภชนาการ กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงริเริ่มโครงการอาหารกลางวัน ปี 2525 และได้ร่วมเฉลิมฉลองภายใต้คำขวัญ "ฉลอง 60 พรรษามหาราชชาติเด็กประถมศึกษาไม่หิวโหย" โดยกำหนดนโยบายให้ทุกโรงเรียน จัดโครงการอาหารกลางวัน

ก่อนวันที่ 5 ธันวาคม 2530 และในช่วงปลายปีงบประมาณ 2534 รัฐบาลได้ประกาศพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2535 เพื่อนำดอกผลกองทุน ไปใช้แก้ปัญหาด้านโภชนาการของนักเรียนระดับประถมศึกษาทุกสังกัดและเพื่อให้การแก้ปัญหาด้านทุพโภชนาการและการขาดแคลนอาหารกลางวันบังเกิดผลรวดเร็ว จึงเกิดความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงสาธารณสุข ระดมสรรพกำลังทั้งด้านวัสดุ อุปกรณ์ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ วิชาการและบุคลากร เพื่อพัฒนาโครงการอาหารกลางวัน

ในปีงบประมาณ 2544 รัฐบาลได้มีโครงการถ่ายโอนภารกิจและงบประมาณค่าอาหารกลางวันจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ซึ่งเริ่มดำเนินการตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 เป็นต้นไป

ความสำคัญของการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

การจัดอาหารกลางวันในโรงเรียน เป็นวิธีการยกระดับภาวะโภชนาการวิธีหนึ่ง นอกจากจะเป็นการส่งเสริมการจัดอาหารที่ถูกหลักโภชนาการแล้ว ควรสอดแทรกการเผยแพร่ความรู้ทางโภชนาการลงไปด้วย เพื่อผู้ประกอบอาหารและผู้บริโภค จะได้เห็นประโยชน์และความสำคัญของอาหารที่ได้สัดส่วนตามวัยและฤดูกาลและ เพื่อเสริมสร้างการเจริญเติบโตของร่างกายและเสริมบุคลิกภาพแต่ละบุคคล เนื่องจากในเด็กวัยเรียนเป็นช่วงระยะที่ร่างกายเจริญเติบโต ย่อมต้องการอาหารไปบำรุงร่างกาย ส่งเสริมการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ ในร่างกาย รวมทั้งส่งเสริมการเจริญเติบโตทางสมอง เพิ่มพูนความคิดทางด้านสติปัญญา ถ้าขาดอาหารก็ไม่สามารถเจริญเติบโตตามวัย เป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์แข็งแรงได้ การขาดอาหารไม่เพียงแต่เป็นอันตรายต่อสุขภาพเท่านั้น แต่ยังทำลายสมรรถภาพในการเรียนรู้ของเด็กด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536, 26) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดโครงการอาหารกลางวันไว้ว่า จากการสำรวจภาวะโภชนาการของเด็กวัยเรียนแต่ละครั้ง พบว่า เด็กวัยเรียนในท้องถิ่นต่าง ๆ มีภาวะโภชนาการอยู่ในระดับต่ำก่อให้เกิดปัญหาการศึกษาโดยรวม ผลเสียที่สำคัญที่สุด คือ ขาดสมรรถภาพในการเรียน สุขภาพไม่ดี ทำให้ขาดเรียนบ่อย ขาดความเอาใจใส่ ขาดความกระตือรือร้นในการเรียน อัตราเข้าชั้นสูง เด็กวัยเรียนจึงเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ควรเอาใจใส่ด้านการส่งเสริมภาวะโภชนาการเป็นอย่างยิ่ง โรงเรียนควรถือเป็นหน้าที่ ที่จะต้องจัดอาหารกลางวัน เพื่อยกระดับภาวะโภชนาการและส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทุกด้าน การจัดอาหารกลางวันเป็นกิจกรรมที่ควรจัดอย่างยิ่งในทุกโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษา เพราะเด็กในช่วงนี้เป็นวัยของการปลูกฝังลักษณะนิสัยต่าง ๆ ถ้าโรงเรียนสามารถดำเนินการจัดอาหารกลางวันได้ดี จะเกิดประโยชน์โดยตรงแก่นักเรียนและทุกคนในโรงเรียน ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงมีการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันเพื่อแก้ปัญหาโภชนาการในเด็กวัยเรียนได้อย่างดี แล้วยังช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการต่าง ๆ ของนักเรียนอีกด้วย ด้วยความตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องจัดโครงการอาหาร

กลางวัน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้เร่งรณรงค์ทุกวิถีทาง เพื่อที่จะผลักดันให้โรงเรียนประถมศึกษาทุกขนาด ดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันให้เสร็จ ก่อนวันที่ 5 ธันวาคม 2530 เพื่อร่วมเฉลิมฉลองภายใต้คำขวัญ “ฉลอง 60 พรรษามหาราชา เด็กประถมศึกษาไม่หิวโหย” โดยจัดสรรงบประมาณ ประจำปี 2530 สนับสนุนให้ครบทุกโรงเรียนในสังกัด มุ่งเน้นเป้าหมายด้านคุณภาพในการจัดโครงการอาหารกลางวันเป็นสำคัญ กล่าวคือ มุ่งให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารกลางวัน ที่มีคุณค่าทางอาหารครบหลัก 5 หมู่ เพื่อลดปริมาณการขาดสารอาหารของนักเรียนให้ได้ร้อยละ 100 และจัดกิจกรรมโครงการอาหารกลางวันบูรณาการเข้ากับกระบวนการเรียนการสอนทุกกลุ่มประสบการณ์

สรุปได้ว่า การจัดอาหารกลางวันในโรงเรียน มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ที่หน่วยงานทุกระดับ ควรส่งเสริมให้มีการจัดขึ้น โดยเฉพาะโรงเรียน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเด็กโดยตรง ควรเป็นผู้ดำเนินการเอง เพื่อเป็นการช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม ของเด็กได้อย่างต่อเนื่อง อันจะนำมาซึ่งมาตรฐานทางสุขภาพอันดีของประชาชนและนำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้ที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต

ความมุ่งหมายในการจัดอาหารกลางวันในโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536, 2) ได้เน้นถึงการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในระยะแรก ความมุ่งไปสู่ผลสำคัญ 2 ประการ คือ

1. เพื่อให้นักเรียนทุกคน ได้รับประทานอาหารกลางวันในปริมาณที่เพียงพอและมีคุณค่าทางโภชนาการในราคาประหยัด สำหรับนักเรียนขาดแคลนให้ได้รับประทานโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย
2. เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ เห็นความสำคัญและสามารถนำหลักโภชนาการไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง

ชาลิต พุททวงศ์ (2538, 78) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนไว้ ดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนได้รับประทานอาหารที่ดีมีประโยชน์ต่อร่างกาย ซึ่งเป็นการส่งเสริมสุขภาพนักเรียน
2. เพื่อเป็นการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับโภชนาการ เช่น การปรุงอาหาร การเลือกซื้ออาหาร อันเป็นประสบการณ์ตรง
3. เพื่อให้นักเรียนได้รับประทานอาหารในราคาถูก ลดภาระของผู้ปกครอง
4. เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่ยากจน ให้มีโอกาสได้รับประทานอาหาร โดยโรงเรียนอาจจะแลกเปลี่ยนกับวัสดุอื่น ๆ หรือแรงงาน
5. เพื่อสะดวกแก่โรงเรียนในการควบคุมเรื่องคุณภาพอาหาร ควบคุมเรื่องมารยาทในการรับประทานอาหาร

6. เพื่อเป็นตัวอย่างอันดีต่อผู้ปกครองและชุมชน เห็นความสำคัญและมาดูลูกตัวอย่าง หรือนักเรียนอาจชอบอาหารที่โรงเรียนจัดทำ แล้วนำไปเผยแพร่ เป็นการส่งเสริมโภชนาการ อีกด้วย

สรุปได้ว่า ความมุ่งหมายของการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน มีดังนี้

1. เพื่อยกระดับภาวะโภชนาการของนักเรียน
2. เพื่อฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับโภชนาการ โดยบูรณาการการจัดทำอาหารกลางวัน

ร่วมกับกิจกรรมการเรียนการสอนปกติ

3. เพื่อรู้จักอนามัยในการประกอบอาหารและการบริโภค ตลอดจนปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีในการบริโภค

4. เพื่อฝึกหัดให้เด็กมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

หลักการจัดอาหารกลางวันในโรงเรียน

วุฒิพงษ์ พงษ์ประดิษฐ์ (2547, 17) ได้เสนอหลักการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน ดังนี้

1. ไม่ควรมุ่งผลกำไรจากนักเรียน พยายามช่วยนักเรียนที่ขาดทุนให้ได้รับประทานอาหารกลางวันทุกคน
2. จัดทำอาหารให้ถูกต้องตามหลักโภชนาการ เป็นอาหารที่สะอาด ปลอดภัย ไม่มีโทษต่อร่างกาย
3. จัดบรรยากาศและสถานที่รับประทานอาหารให้ดี
4. มีโครงการโภชนาการ อันเป็นประโยชน์แก่นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน
5. ปรับปรุงการเรียนการสอนในห้องเรียนเข้าสู่ภาคปฏิบัติ โดยใช้บริการโครงการอาหารกลางวัน

6. มีโครงการเกษตรสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน

7. จัดให้มีการบันทึกน้ำหนัก ส่วนสูง ของนักเรียนไว้ทุกภาคเรียน

ธีรวุฒิ ประทุมทรัพย์ (2547, 59) ได้เสนอแนวคิดการจัดบริการอาหารกลางวัน ที่ถูกต้อง ควรมีหลักดังนี้

1. การจัดอาหารกลางวันต้องคำนึงถึงความต้องการของนักเรียนวัยต่าง ๆ
2. การจัดอาหารกลางวันต้องจัดเตรียมอาหารที่เป็นมาตรฐานและถูกต้องตามหลักโภชนาการ
3. การจัดอาหารกลางวันต้องมีการเปลี่ยนแปลงทุก ๆ วัน
4. การจัดอาหารกลางวันต้องเตรียมจัดร่วมกันระหว่างผู้จัดกับนักเรียนผู้รับบริการ
5. ต้องมอบหมายผู้รับผิดชอบควบคุมการจัดอาหารกลางวันให้แน่นอนและชัดเจน
6. หัวหน้างานการจัดอาหารกลางวัน จำเป็นต้องเป็นผู้มีความรู้ในวิชาอาหารและ

โภชนาการ

7. บุคลากรผู้ดำเนินการจัดบริการอาหารกลางวัน ควรได้รับการอบรมก่อนเข้าดำเนินงาน

8. ผู้รับผิดชอบจัดรายการอาหารกลางวัน ต้องรู้ถึงความต้องการและนิสัยการรับประทานอาหารของนักเรียนในระดับต่าง ๆ

9. คำว่าคุณภาพดีและราคาถูก คือ มาตรฐานของการจัดบริการอาหารกลางวัน
บุญหนา อินทร์สีลา (2548, 18) ได้กล่าวถึง หลักการจัดโครงการอาหารกลางวันไว้ดังนี้

1. มุ่งผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นสำคัญ
 2. มุ่งให้บริการช่วยเหลือ สงเคราะห์เด็กขาดแคลนยากจนและเด็กทั่ว ๆ ไป ให้ได้รับประทานอาหารที่ดี มีคุณค่า ราคาถูก
 3. มุ่งให้คุณค่าทางการศึกษา เพื่อนำเอาความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงของเด็กตลอดไป
- สรุปได้ว่า หลักการจัดโครงการอาหารกลางวัน มุ่งให้บริการช่วยเหลือเด็กขาดแคลนและเด็กทั่ว ๆ ไป ให้ได้รับประทานอาหารที่ดี มีคุณค่า ไม่มีโทษต่อร่างกาย โดยจัดรายการอาหารตามความต้องการของนักเรียนในวัยต่าง ๆ ครูผู้รับผิดชอบมีความรู้ ความเข้าใจ โภชนาการอาหาร นักเรียนมีส่วนร่วมในการประกอบอาหารกลางวัน เพื่อมุ่งให้คุณค่าทางการศึกษาแล้วนำความรู้ไปใช้ในชีวิตได้จริงและควรจัดบรรยากาศสถานที่รับประทานอาหารให้ดี มีโครงการเกษตรสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน พร้อมทั้งจัดบันทึกน้ำหนัก ส่วนสูงของนักเรียนไว้ทุกภาคเรียน เพื่อพัฒนาการในการเจริญเติบโต

ประโยชน์ของการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536, 26-27) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดโครงการอาหารกลางวัน ดังนี้

1. นักเรียนได้เรียนรู้หลักการปฏิบัติเกี่ยวกับโภชนาการ จากการปฏิบัติจริงและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง
2. เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง ตลอดจนประชาชนทั่วไป มีความรู้ ความเข้าใจถึงหลักโภชนาการ วิธีปฏิบัติและมีทัศนคติที่ดีในการรับประทานอาหาร สามารถนำไปใช้เพื่อยกระดับมาตรฐานการดำรงชีวิตของตนเอง
3. นักเรียนมีสุขภาพดีขึ้น มีความสามารถในการเรียน ส่งผลให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพและเป็นกำลังของประเทศชาติในอนาคต
4. นักเรียนได้รับประทานอาหารกลางวันอย่างทั่วถึง โดยบิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายหรือจ่ายในราคาประหยัด
5. นักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้น ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา อันจะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สุริยันต์ กุลโพณเมือง (2546, 14-17) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน ดังนี้

1. นักเรียนที่ขาดแคลน เด็กที่มีภาวะทุพโภชนาการ ได้รับโภชนาการที่มีคุณค่าทางโภชนาการ ได้สัดส่วนครบทุกหมู่และเพียงพอเหมาะสมกับความต้องการของร่างกาย
2. เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง มีพัฒนาการด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมที่ดีและเจริญเติบโตตามความเหมาะสมอย่างปกติ
3. สร้างนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหารให้แก่ นักเรียน

วุฒิพงษ์ พงษ์ประดิษฐ์ (2547, 14) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของการจัดโครงการอาหารกลางวันขึ้นในโรงเรียน ดังนี้

1. การจัดอาหารกลางวันของโรงเรียนจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งกับเด็กนักเรียนในทุกด้าน ทั้งในด้านของการพัฒนาการ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ด้านสุขภาพอนามัยและด้านการเรียนรู้ที่ได้จากการปฏิบัติจริง
2. การจัดอาหารกลางวันของโรงเรียนช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง นับเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งที่โรงเรียนทุกโรงเรียนต้องดำเนินการ

สรุปได้ว่า โครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน เป็นประโยชน์โดยตรงต่อนักเรียนในทุกด้าน ทั้งในด้านของการพัฒนาการ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ด้านสุขภาพอนามัยและด้านการเรียนรู้ ที่ได้จากการปฏิบัติจริงและช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง เป็นตัวอย่างในด้านโภชนาการที่ดีให้กับชุมชน เป็นการช่วยสังคมประเทศชาติ ทั้งทางตรงและทางอ้อม เมื่อนักเรียนรับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการครบถ้วน จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่แข็งแรง สุขภาพสมบูรณ์ สติปัญญาดี มีคุณภาพชีวิตที่ดีและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนทำให้เศรษฐกิจของครอบครัวและประเทศชาติ ดีขึ้นด้วย

แนวดำเนินการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

รายละเอียดการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2544, 8-11) ได้อธิบายรายละเอียด ดังนี้

1. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาและระดับประถมศึกษา มีอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการรับประทานทุกวัน ตลอดปีการศึกษาอย่างเพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย

2. เป้าหมาย

2.1 นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาทุกคน ได้รับประทานอาหารกลางวัน โดยจัดลำดับความสำคัญของกลุ่มเป้าหมายดังนี้

2.1.1 นักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ

2.1.2 นักเรียนที่ขาดแคลนอาหารกลางวัน

2.1.3 นักเรียนอื่นนอกเหนือจาก 2 กลุ่มแรก

2.2 อาหารกลางวันที่นักเรียนได้รับประทานมีคุณค่าทางโภชนาการเหมาะสมกับสุขภาพของนักเรียน

3. งบประมาณของโครงการ ได้มาจาก

3.1 งบประมาณรายจ่ายประจำปี หมวดเงินอุดหนุน

3.2 เงินดอกผลจากกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

ประถมศึกษา

4. การจัดสรรงบประมาณ

จัดสรรให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายประมาณ ร้อยละ 30 ของนักเรียนทั้งหมด โดยจัดสรรให้นักเรียนดังก้าว คนละ 10 บาท ต่อวัน จำนวน 200 วัน ต่อปีการศึกษา โดยให้สถานศึกษาจัดอาหารกลางวันด้วยรูปแบบต่าง ๆ ให้กับเด็กกลุ่มเป้าหมายตามลำดับ

5. วิธีการ/มาตรการ

5.1 คู่มือ จัดการให้นักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่า

5.2 คู่มือ จัดการให้นักเรียนที่ขาดแคลนอาหารกลางวันทุกคน ได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่า เหมาะสมกับวัย

5.3 ตรวจสอบคุณภาพอาหาร เพื่อให้มีอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการสะอาด ถูกหลักอนามัย สำหรับนักเรียน

5.4 บูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ตามหลักสูตร โดยเชื่อมโยงกับโครงการอาหารกลางวัน

5.5 จัดทำกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนด้านเงินทุน วัสดุ อุปกรณ์ แรงงาน เช่น โครงการส่งเสริมผลผลิตเพื่ออาหารกลางวัน โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน เป็นต้น

5.6 ประสานความร่วมมือจากองค์กรหน่วยงานราชการ เพื่อสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสม เช่น ส่งเสริมการสร้างผลผลิตในโรงเรียน การจัดหาอาหารกลางวันให้นักเรียน เป็นต้น

5.7 การนิเทศ ติดตาม ผลการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน โดยเน้น การปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ด้านต่าง ๆ โดยบูรณาการเข้ากับทุกกลุ่มประสบการณ์ในหลักสูตรให้มากที่สุด

ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539, 15-17) ได้กำหนด ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน ดังนี้

1. ศึกษาสำรวจข้อมูล เป็นขั้นตอนการเตรียมข้อมูลให้พร้อม เพื่อการดำเนินงาน ที่มีประสิทธิภาพ เช่น ด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์การครัว การเกษตร สถานที่ สำหรับประกอบอาหาร การรับประทานอาหาร ทำการเกษตร จำนวนนักเรียนที่รับบริการและ แหล่งผลิต หรือสถานที่ ที่จะจัดซื้อจัดหาวัตถุดิบ

2. แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการอาหารกลางวัน เพื่อดำเนินการควบคุมดูแล

3. ประชุมคณะกรรมการและจัดทำโครงการเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติ วิธีการ การติดตาม การประเมินผลสำหรับปรับปรุง

4. ประชุมผู้ปกครอง ครู นักเรียนและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อทราบและเห็นความสำคัญ ให้ความร่วมมือ ตลอดจนการสนับสนุนช่วยเหลืออื่น ๆ

5. ดำเนินงานตามโครงการ เป็นการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดหรือตกลง ดำเนินงานเป็นประจำในเรื่องต่าง ๆ เช่น การเตรียมผลผลิตทางการเกษตร การเตรียมสถานที่ ประกอบอาหาร ที่จำหน่ายและที่รับประทานอาหาร การสำรวจปริมาณผู้รับบริการอาหาร การกำหนดรายการอาหารประจำวัน การเตรียมวัตถุดิบเพื่อใช้ประกอบอาหาร การปฏิบัติจริง ในการทำอาหารของนักเรียน ตั้งแต่การเตรียมอาหาร ประกอบอาหาร ดูแลการรับประทาน อาหาร การเก็บ การล้างและการจัดการต่าง ๆ การบริการอาหาร การทำความสะอาดสถานที่ เครื่องมือ เครื่องใช้ภาชนะต่าง ๆ การเงินและการจัดทำบัญชีเกี่ยวกับงบประมาณดำเนินงาน โครงการ

6. การประเมินผลโครงการ เป็นการทบทวนผลการดำเนินงาน แจ้งผลการ ดำเนินงานหรือเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการ แก่กรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ

สรุปได้ว่า การดำเนินการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน จะประสบผลสำเร็จ ได้นั้น ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติและประสานขอความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ร่วมดำเนินการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

รูปแบบการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

สัทน มีสัจธรรม (2537, 565) ได้กล่าวว่า โรงเรียนอาจจัดอาหารกลางวันได้หลาย วิธี เท่าที่ปฏิบัติอยู่มีดังนี้

1. นักเรียนนำอาหารมาจากบ้าน โดยโรงเรียนจัดสถานที่อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้ เช่น มีที่นั่งรับประทานอาหาร จัดน้ำดื่ม จัดถังขยะ เพื่อให้บริการนักเรียนที่นำอาหาร

มารับประทาน วิธีนี้ได้ประโยชน์ต่อเมื่อโรงเรียนได้ให้ความรู้ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับอาหาร การรับประทานอาหาร สุขาภิบาล มรรยาทในการรับประทานอาหาร โดยมีครูควบคุมดูแล นักเรียนในระหว่างที่พักรับประทานอาหารกลางวัน

2. โรงเรียนจัดบริการอาหารกลางวันเอง วิธีนี้เป็นวิธีที่ดีที่สุดที่จะดำเนินการให้บรรลุ ตามความมุ่งหมายของการจัดบริการอาหารกลางวันในโรงเรียน เพราะโรงเรียนสามารถ จัดบริการและควบคุมดูแลกระบวนการจัดให้ครบทุกขั้นตอน การจัดบริการอาหารกลางวันแบบนี้ มักทำกันในโรงเรียนที่มีนักเรียนอยู่ประจำและโรงเรียนที่มีผู้บริการมองเห็นความสำคัญของ กิจกรรมด้านนี้ หรือโรงเรียนที่อยู่ในโครงการอาหารกลางวัน

3. วิธีประสม คือ มีทั้งให้นักเรียนนำอาหารมารับประทานที่โรงเรียนและโรงเรียน จัดทำอาหารขายเป็นบางอย่างร่วมกัน วิธีนี้เหมาะสมกับโรงเรียนที่ยังไม่พร้อมที่จะดำเนินการ เองทั้งหมด อาจเป็นเพราะมีจำนวนนักเรียนมาก หรืออยู่ในระยะเริ่มทดลองจัด

4. วิธีจัดบริการอาหารกลางวันโดยใช้ครัวกลาง วิธีนี้เป็นการจัดเลี้ยงนักเรียนหลายๆ โรงเรียนที่อยู่ใกล้กันและสามารถขนส่งจากครัวกลาง ซึ่งประกอบครั้งละมาก ๆ เป็นการประหยัด ค่าใช้จ่าย

5. วิธีจัดบริการอาหารกลางวันโดยให้พ่อค้าแม่ค้ามาจำหน่ายอาหาร วิธีการแบบนี้ ไม่ควรได้รับการส่งเสริม เพราะตามปกติพ่อค้าแม่ค้าย่อมมุ่งหวังผลกำไร

6. วิธีจัดบริการอาหารกลางวันโดยประชาอาสา การจัดแบบนี้ได้รับความร่วมมือจาก ชุมชน หมุนเวียนกันนำอาหารมาบริการ เหมาะสมแก่โรงเรียนขนาดเล็กและขึ้นอยู่กับเศรษฐกิจ รอบ ๆ โรงเรียนด้วย

7. วิธีจัดบริการอาหารกลางวันจากโครงการเกษตร

7.1 จัดบริการโดยนำผลผลิตการเกษตรของโรงเรียน เช่น การปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงปลา

7.2 การจัดบริการโดยตั้งเป็นกองทุนหรือธนาคารสัตว์ เช่น โดยนำลูกไก่ไข่ ให้นักเรียนนำไปเลี้ยงที่บ้าน เมื่อไก่โตก็นำมาให้ทางโรงเรียนเพื่อขายหรือประกอบอาหาร กลางวัน

8. วิธีการจัดบริการอาหารเพิ่มเติม คือ การที่โรงเรียนจัดอาหารเพิ่มเติมจากที่ นักเรียนนำมาจากบ้าน เช่น นักเรียนนำข้าว หรืออาหารแห้งอย่างง่าย ๆ มาจากบ้าน แล้ว โรงเรียนจัดบริการผักใบเขียว แกร่งร้อน ๆ เพื่อว่าเด็กได้รับประทานอาหารที่นำมาจากบ้าน กับที่โรงเรียนจัดไว้บริการแล้วก็จะได้อาหารครบถ้วนตามต้องการ

9. วิธีการจัดบริการอาหารจานเดียว เป็นรูปแบบที่โรงเรียนทั่ว ๆ ไป นิยม เพราะอาหารราคาถูก ปรุงง่ายมีคุณค่าทางอาหารครบถ้วน เช่น ข้าวผัด ก๋วยเตี๋ยวน้ำ

10. วิธีการจัดบริการอาหารเสริม เหมาะสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก คือ การจัดอาหารว่างที่มีคุณค่าทางโภชนาการให้เด็กได้ดื่มกิน เพียงบรรเทาความหิวโหย โดยใช้วัตถุดิบที่มีประโยชน์ในท้องถิ่น เช่น ถั่วเขียวคั้นน้ำตาล

11. การจัดบริการอาหารเป็นมื้อเต็มรูปแบบ คือ มีอาหารเป็นชุด ส่วนใหญ่จะมีข้าว แกง ผักและขนมหวาน หรือผลไม้ โดยให้นักเรียนผูกอาหารเป็นเดือน หรือซื้อกินเป็นชุดประจำวัน การจัดบริการแบบนี้มีผลดี คือ ได้คุณค่าทางโภชนาการสูงแต่ราคาแพง โรงเรียนห่างไกลที่มีเด็กยากจนอาจไม่สามารถทำได้ ในขณะที่โรงเรียนในเมืองทำได้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539, 19-21) ได้กล่าวถึงรูปแบบการจัดอาหารกลางวันในโรงเรียน ดังนี้

โรงเรียนสามารถจัดอาหารกลางวันในโรงเรียนหลายรูปแบบ หรือรูปแบบใด รูปแบบหนึ่ง ตามสภาพของท้องถิ่นและฐานะทางเศรษฐกิจของชุมชนนั้น ๆ ในแต่ละรูปแบบจะมีวิธีการแตกต่างกัน ซึ่งสามารถบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่ออาหารกลางวัน ดังนี้

1. รูปแบบมีให้กิน สำหรับโรงเรียนที่อยู่ในท้องถิ่นกันดาร มุ่งให้เด็กมีอาหารกินเพื่อบรรเทาความหิว เช่น กล้วย ผือก มัน สามารถบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอนได้โดยวางแผนการเตรียมผลิตล่วงหน้า ในแขนงวิชาการเกษตร เพื่อให้นักเรียนมีอาหารรับประทานตลอดปี เหมาะสำหรับโรงเรียนที่ไม่มีทุนดำเนินการ

2. รูปแบบนำมาจากบ้าน นักเรียนนำอาหารมาจากบ้าน ครูและนักเรียนร่วมกันจัดสถานที่และที่นั่งรับประทาน อาจเป็นโต๊ะ เสื่อปูนั้ง ให้นักเรียนรับประทานเป็นกลุ่ม

3. รูปแบบอาหารเสริม เป็นการจัดอาหารว่างช่วงเช้าหรือบ่าย เพื่อแก้ปัญหา นักเรียนขาดอาหารและบรรเทาความหิว เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็ก เพราะสามารถบริการอย่างทั่วถึง เลือกอาหารที่มีในท้องถิ่นราคาถูกและมีคุณค่า

4. รูปแบบเพิ่มเติม โรงเรียนจัดอาหารเพิ่มเติม จากที่นักเรียนนำมาจากบ้าน เพื่อให้ นักเรียนได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่าตามหลักโภชนาการ

5. รูปแบบอาหารจานเดียว โรงเรียนทั่วไปสามารถดำเนินการได้เพราะราคาถูก ประกอบง่ายและมีคุณค่าทางอาหารครบถ้วน

6. รูปแบบอาหารชุด รูปแบบนี้สมบูรณ์ที่สุด มีทั้งปริมาณและคุณค่าทางโภชนาการ ข้อจำกัด คือ ราคาค่อนข้างสูง เหมาะกับโรงเรียนที่มีผู้ปกครองฐานะดี หรือโรงเรียนที่อยู่ในเมือง กระทรวงศึกษาธิการ (2544, 10) ได้กล่าวถึง รูปแบบการบริการอาหารกลางวันของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนสามารถเลือกวิธีดำเนินการได้หลากหลายรูปแบบตามความเหมาะสมของโรงเรียน เช่น

รูปแบบที่ 1 โรงเรียนประกอบการเอง

1. ครูและลูกจ้างจัดทำ
2. ครูและนักเรียนจัดทำ

3. ครู นักเรียน ผู้ปกครอง จัดทำ
4. ประชาอาสา
5. จ้างบุคคลภายนอกเข้ามาประกอบอาหาร
6. จัดซื้ออาหาร

รูปแบบที่ 2 ศูนย์ผลิตอาหารในโรงเรียนประถมศึกษา

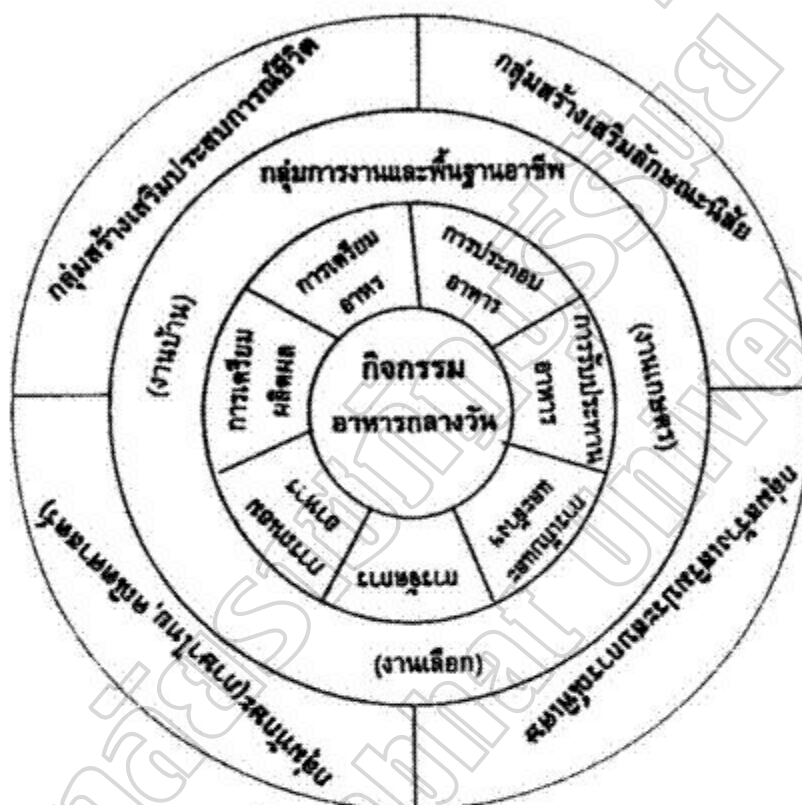
รูปแบบที่ 3 จัดจ้างเอกชนดำเนินการ

สรุปได้ว่า วิธีการจัดอาหารกลางวันในโรงเรียนเป็นผู้จัดเองทั้งหมดนั้น นับเป็นวิธีที่ดีที่สุด เพราะโรงเรียนสามารถจัดบริการและควบคุมดูแลกระบวนการจัดได้ทุกขั้นตอน พร้อมทั้งต้องคำนึงถึงคุณค่าของอาหารที่นักเรียนจะได้รับในแต่ละวัน เพื่อเสริมสร้างร่างกายให้เจริญเติบโต เพราะนักเรียนระดับประถมศึกษาเป็นช่วงที่ร่างกายกำลังพัฒนาในทุก ๆ ด้าน จึงจำเป็นที่ร่างกายต้องการอาหารที่มีคุณค่าครบถ้วนตามหลักโภชนาการ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2539, 32-34) ได้เสนอแนะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนเพื่ออาหารกลางวันในโรงเรียน โดยจัดให้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ซึ่งสามารถสอดแทรกในเนื้อหาได้ทุกกลุ่มประสบการณ์ โดยใช้กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพเป็นแกนกลาง ซึ่งเป็นวิธีที่จะทำให้การจัดอาหารกลางวันในโรงเรียนประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายและเป็นผลดีต่อนักเรียน เพราะนักเรียนได้เรียนรู้ภาคทฤษฎีแล้วนำไปสู่การปฏิบัติควบคู่กันไป ทำให้นักเรียนมีความรู้ มีทักษะและทัศนคติที่ดีต่อการเรียน ตลอดจนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้

วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบหน่วยการสอนแบบบูรณาการจาก
ภาพประกอบ

ภาพประกอบ 1 หน่วยการสอนแบบบูรณาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ

จากภาพประกอบ แสดงว่า กิจกรรมอาหารกลางวัน ประกอบด้วย กระบวนการเตรียมผลิตผล เตรียมอาหาร การประกอบอาหาร การรับประทานอาหาร การเก็บและล้าง การจัดการและการถนอมอาหาร ซึ่งบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้การสอนของกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ ประสานสัมพันธ์กับกลุ่มทักษะ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมทักษะนิสัยและกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์พิเศษ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539, 35-37) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนเพื่ออาหารกลางวันให้ได้ผลดี นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและโรงเรียนมีผลผลิตที่สามารถนำไปประกอบอาหารให้นักเรียนได้รับประทานอย่างเพียงพอ นั้น มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมผลผลิต เป็นขั้นตอนที่ทำให้ได้มาซึ่งวัตถุดิบที่จะนำไปประกอบอาหาร ในขั้นตอนนี้ ใช้วิชากลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพเป็นแกนกลางและนำวิชากลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ มาบูรณาการ เช่น

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ใช้ความรู้ในเรื่องการเจริญเติบโตของพืช การขยายพันธุ์พืช เพื่อเตรียมนำไปปลูกในแปลง

ขั้นที่ 2 การเตรียมอาหาร เป็นขั้นตอนในการเตรียมรายการอาหาร โดยคำนึงถึงคุณค่าทางอาหาร ตามหลักโภชนาการและเลือกเตรียมส่วนประกอบให้เหมาะสมกับจำนวนสมาชิก รวมทั้ง การจัดเตรียมภาชนะและสถานที่ เพื่อใช้ในการประกอบอาหาร ซึ่งขั้นตอนนี้ ใช้ความรู้ในกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเป็นแกนกลางและนำกลุ่มวิชาประสบการณ์อื่น ๆ มาบูรณาการ เช่น

กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ใช้ฝึกนิสัยในการจดจำ ความซื่อสัตย์ ความอดทน การทำงานเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 การประกอบอาหาร เป็นขั้นตอนในการประกอบอาหาร ใช้ความรู้ในกลุ่มวิชาการทำงานและพื้นฐานอาชีพเป็นแกนกลางและนำกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ มาบูรณาการ เช่น กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ใช้ความรู้ในเรื่องอาหารหลัก 5 หมู่ การประกอบอาหารโดยคำนึงถึง ความสะอาด ความปลอดภัยและคุณค่าอาหาร เป็นต้น

ขั้นที่ 4 การรับประทานอาหาร เป็นขั้นตอนในการฝึกความมีระเบียบในการเข้าแถว ฝึกมารยาทในการรับประทานอาหาร ฝึกการจัดสถานที่รับประทานอาหาร ให้เกิดเป็นสุขนิสัยทั้งก่อนและหลังรับประทานอาหาร โดยใช้ความรู้จากกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและกลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัยเป็นแกนกลาง

ขั้นที่ 5 การเก็บและล้าง ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนในการทำความสะอาดสถานที่และภาชนะ ความมีระเบียบ ฯลฯ เน้นกิจกรรมการเรียนรู้การสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพเป็นแกนกลางและนำกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ มาบูรณาการ เช่น

กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ใช้กิจกรรมการเรียนรู้การสอนในการจัดแบ่งกลุ่ม แบ่งงาน ความรับผิดชอบ ความสามัคคี เป็นต้น

ขั้นที่ 6 การจัดการ เป็นขั้นตอนที่นำความรู้จากกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียน มาจัดการเกี่ยวกับการจัดซื้อ การขาย การลงบัญชี การคิดต้นทุนกำไรและการแบ่งงาน ความรับผิดชอบ โดยใช้กระบวนการกลุ่ม ซึ่งใช้ความรู้จากกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเป็นแกนกลางและกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ มาบูรณาการ เช่น

กลุ่มทักษะ (คณิตศาสตร์) ใช้ความรู้เรื่องการคำนวณ การคิดต้นทุน กำไรการขาย บัณผล

ขั้นที่ 7 การถนอมอาหาร เป็นกิจกรรมที่ปฏิบัติตั้งแต่การประกอบอาหาร การเก็บ และล้าง เป็นกิจกรรมการเรียนรู้การสอนในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพเป็นแกนกลางและนำกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ มาบูรณาการ เช่น

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ใช้ความรู้ในเรื่องการใช้สารเคมีและสารละลาย ความร้อน เป็นต้น

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน เพื่อโครงการอาหารกลางวันให้ได้ผลดีนั้น ควรดำเนินการเป็นไปตามขั้นตอน คือ การเตรียมผลผลิต การเตรียมอาหาร การประกอบอาหาร การรับประทานอาหาร การเก็บและการล้าง การจัดการและการถนอมอาหาร โดยบูรณาการเข้ากับทุกกลุ่มประสบการณ์ เพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนเพื่ออาหารกลางวันในโรงเรียน จะดำเนินการไปอย่างต่อเนื่องและได้ผลดี โรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมเพื่อนำผลผลิตและรายได้ไปสนับสนุนและช่วยเหลือโครงการ เช่น

1. กิจกรรมการเรียนรู้การสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ เกี่ยวกับงานเกษตร เช่น ปลูกผักสวนครัว ทำสวนผลไม้ การเพาะเห็ดและเลี้ยงสัตว์ เช่น ปลา ไก่ หมู เป็ด เป็นต้น
2. กิจกรรมการเรียนรู้การสอนสหกรณ์โรงเรียน เป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีประโยชน์ต่อโครงการอาหารกลางวัน เพราะสามารถตัดพ่อค้าคนกลาง ให้ความสะดวกในการจัดซื้อ และนำผลกำไรมาใช้ในกิจกรรมโครงการอาหารกลางวันได้
3. กิจกรรมส่งเสริมทัศนศึกษาในโรงเรียน ช่วยให้นักเรียนรู้จักรับประทานอาหารเช้าที่มีประโยชน์ต่อฟันและการให้ทัศนศึกษา โรงเรียนจึงควรให้นักเรียนทุกคนแปรงฟันหลังรับประทานอาหารเช้าทุกวัน ขณะแปรงฟันควรมีครูหรือผู้นำนักเรียนฝ่ายส่งเสริมอนามัย คอยดูแลให้นักเรียนแปรงฟันอย่างถูกวิธี
4. โครงการประชาธิปไตย กิจกรรมการเรียนรู้การสอนเพื่ออาหารกลางวัน เป็นกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนมีวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย โรงเรียนควรเน้นกระบวนการกลุ่มและปลูกฝังความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความสามัคคีแก่นักเรียน

การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผล การจัดโครงการอาหารกลางวัน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539, 46-48) ได้อธิบายความหมายที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผล ไว้ดังนี้

การนิเทศการจัดโครงการอาหารกลางวัน หมายถึง การเสนอแนะ ช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริม เพื่อพัฒนาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันให้มีประสิทธิภาพและ

บรรลุดุติประสงค์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ รูปแบบการนิเทศมีหลายวิธีการ ที่ผู้นิเทศสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ได้แก่

1. การบริการเอกสาร เป็นการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ ในรูปแบบของเอกสารจดหมายข่าว หรือหนังสือเวียน
2. การสาธิต เป็นกิจกรรมที่ผู้นิเทศแสดงขั้นตอนในการทำงานให้ผู้รับการนิเทศดู เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ใช้เป็นแบบอย่างและนำไปปฏิบัติได้
3. การพบปะเป็นรายบุคคล เป็นการพบปะกัน ระหว่างผู้ทำการนิเทศกับผู้รับการนิเทศ เป็นวิธีที่จะทำให้ทราบปัญหาและความต้องการอย่างแท้จริง เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้รับการนิเทศด้วย
4. การพาไปดูงาน เป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้รับการนิเทศ ได้เรียนรู้การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน จากแบบอย่างที่มีประสิทธิผลสำเร็จ จากผู้ที่มีประสบการณ์ตรง
5. การสังเกตและแนะนำ ผู้นิเทศจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันและตัวผู้รับการนิเทศพอสมควร เพื่อที่จะนิเทศได้ถูกต้องและตรงกับความต้องการของผู้รับการนิเทศได้
6. การประชุมโดยมากมีวัตถุประสงค์เพื่อชี้แจง หรืออภิปรายเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้เข้ารับการนิเทศได้รับฟัง
7. การจัดประสบการณ์ตรง เป็นการให้ผู้รับการนิเทศได้เรียนรู้และปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง ซึ่งเป็นการช่วยให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานนั้น ๆ ได้
8. การจัดนิทรรศการ เป็นการแสดงข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้ผู้รับการนิเทศได้ศึกษาทำความเข้าใจเอง
9. การให้ดูภาพยนตร์หรือวีดิทัศน์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ความรู้แก่ผู้รับการนิเทศ เพิ่มพูนความรู้และวิธีการดำเนินงานในรูปแบบต่าง ๆ
10. การอบรม เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจเฉพาะเรื่องเป็นครั้งคราว การติดตาม หมายถึง การตรวจสอบสภาพทั่วไปและผลการดำเนินงาน การจัดโครงการอาหารกลางวัน เพื่อให้ทราบว่า การดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดไว้หรือไม่ บรรลุดุติประสงค์หรือเป้าหมายมากน้อยเพียงใด เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นมาประกอบการพิจารณา การตัดสินใจ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การติดตามการดำเนินงานการจัดโครงการอาหารกลางวันให้ครอบคลุมภารกิจ จะต้องพิจารณาด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านปัจจัย ติดตามดูว่า การจัดปัจจัยในการดำเนินงานเป็นไปตามที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด เช่น การจัดคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ เป็นต้น

2. ด้านกิจกรรมการดำเนินงาน ได้แก่

2.1 การกำหนดวัตถุประสงค์การจัดโครงการ

2.2 การวางแผนและบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่ออาหารกลางวัน

2.3 รูปแบบการจัดอาหารกลางวัน

2.4 การบริหารจัดการโครงการ

3. ด้านผลการดำเนินงาน ติดตามดูว่า มีการปฏิบัติอย่างไร เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ

การประเมินผลการจัดโครงการอาหารกลางวัน หมายถึง การนำข้อมูลการดำเนินงานที่ได้จากการวัด โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ เช่น แบบรายงานผลการดำเนินงาน แบบสอบถามข้อมูล การสังเกต การสัมภาษณ์ ฯลฯ นำมาวิเคราะห์ แล้วเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อตัดสินว่าการดำเนินงานการจัดโครงการอาหารกลางวันบรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด

โรงเรียนที่สามารถดำเนินงานการจัดโครงการอาหารกลางวันได้ดี มีคุณภาพนั้น จะต้องมียอดประกอบองค์การดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

1. มีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน
2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่ออาหารกลางวัน
3. นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
4. บุคลากรในโรงเรียนเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือ
5. มีโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันช่วยสนับสนุน

การรายงานผลโครงการ หมายถึง การสรุปข้อมูลผลการดำเนินงานการจัดโครงการอาหารกลางวัน เพื่อรายงานให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีอำนาจในการตัดสินใจได้ทราบถึงผลงาน ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างดำเนินการ การรายงานทั้งเป็นลายลักษณ์อักษรและด้วยวาจา เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูในโรงเรียนมีหน้าที่นี้เทศ ติดตามผลและประเมินผล การจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

สรุปได้ว่า การนี้เทศ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผล การจัดโครงการอาหารกลางวัน ที่มีประสิทธิภาพนั้น ควรดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องนี้เทศติดตามผลการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

2. ผู้บริหารจะต้องประเมินผลการดำเนินงานการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนอย่างน้อยภาคเรียน ละ 1 ครั้ง

3. ครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน จะต้องรายงานผลการดำเนินงานและสภาพปัญหาการจัดโครงการอาหารกลางวัน ให้ผู้บริหารทราบด้วยวาจา

หรือลายลักษณ์อักษรแล้วแต่กรณี เพื่อผู้บริหารใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนแก้ไขปัญหาปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทบาทและหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการอาหารกลางวัน ในโรงเรียน

บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดโครงการอาหารกลางวัน ในโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539, 50-51) ได้กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน ในการบริหารโครงการอาหารกลางวันให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ส่งเสริมสนับสนุน ให้จัดบริการอาหารกลางวันในโรงเรียน โดยให้ความร่วมมือในการจัดสรรงบประมาณ บุคลากร เวลา สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ให้เพียงพอต่อความต้องการ
 2. แสดงความสนใจและกระตือรือร้น ต่อโครงการจัดบริการอาหารกลางวัน ให้ปรากฏแก่ผู้ร่วมงาน เพื่อเป็นการโน้มน้าวให้ผู้ร่วมงานเห็นความสำคัญของโครงการ
 3. ให้คำปรึกษาแนะนำในการดำเนินการจัดบริการอาหารกลางวัน เพื่อให้การจัดบริการอาหารกลางวันเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
 4. จัดหาแหล่งความช่วยเหลือสำหรับโครงการจัดบริการอาหารกลางวัน จากบริษัท ห้างร้าน สมาคม มูลนิธิ คหบดี โรงสี โรงงานต่าง ๆ หรืออาจจัดทำเป็นโครงการหารายได้ เพื่อสนับสนุนโครงการจัดบริการอาหารกลางวัน เช่น โครงการเหรียญสลึงของกรุงเทพมหานคร เป็นต้น
 5. ประสานงานกับชุมชน เพื่อขอความร่วมมือในการดำเนินการตามโครงการ เช่น ขอให้ชุมชนได้เข้าร่วมจัดทำอาหารกลางวัน
 6. จัดให้ครูที่รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน มีชั่วโมงสอนน้อยลง เพื่อจะได้รับผิดชอบการจัดบริการอาหารกลางวันได้เต็มที่
 7. ติดตามผลการจัดบริการอาหารกลางวันเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ เพื่อปรับปรุงแก้ไขการจัดครั้งต่อ ๆ ไปให้ดีขึ้น
 8. ให้ขวัญและกำลังใจแก่ผู้รับผิดชอบ เมื่อปฏิบัติหน้าที่ได้ผลดี
- กิติมา ปรีดีติลก (2532, 181) ได้กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารในการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันให้มีประสิทธิภาพ ต้องสนับสนุนในเรื่อง ดังนี้
1. จัดหางบประมาณ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้และสถานที่ให้เพียงพอ

2. กระตุ้นให้ผู้ร่วมงานมีความเข้าใจและเห็นความสำคัญของโครงการอาหาร

กลางวัน

3. ให้คำปรึกษา แนะนำ ในการจัดดำเนินการ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
4. หาแหล่งความช่วยเหลือจากสถานที่ต่าง ๆ ชุมชน ห้างร้าน สมาคม มูลนิธิ
5. จัดให้ครูผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน มีชั่วโมงสอนน้อยลง เพื่อจะได้รับผิดชอบการจัดบริการอาหารกลางวัน ได้เต็มที่
6. ติดตามผลการจัดบริการอาหารกลางวัน เป็นระยะและสม่ำเสมอ เพื่อปรับปรุงแก้ไขในการจัดต่อไป

สรุปได้ว่า บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดโครงการอาหารกลางวัน

มีดังนี้

1. ริเริ่มวางแผนในการจัดโครงการอาหารกลางวัน
2. ให้ความสนใจและกระตือรือร้นต่อโครงการ เพื่อโน้มน้าวให้ผู้ร่วมงาน

เห็นความสำคัญ

3. ให้คำปรึกษา แนะนำ ในการจัดบริการอาหารกลางวันอย่างใกล้ชิด
4. จัดหาแหล่งความช่วยเหลือ ในการจัดโครงการอาหารกลางวัน
5. ประสานงานกับชุมชนเพื่อขอความร่วมมือ
6. จัดบุคลากรผู้รับผิดชอบให้เหมาะสมกับงาน
7. ติดตามผลการจัดเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ

บทบาทและหน้าที่ของครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539, 52-53) ได้กล่าวถึง

บทบาทและหน้าที่ของครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน ดังนี้

1. ควบคุมอาหารให้มีคุณภาพดี ตามราคาที่โรงเรียนกำหนด
2. ควบคุมเรื่องความสะอาดของอาหาร ภาชนะที่ใส่ การวางบริการต้องมีฝาปิด หรือใช้ผ้าปิดให้มีชีวิต
3. ควบคุมอาหารให้อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างถูก
4. ควบคุมความสะอาดของสถานที่ปรุง จำหน่าย ที่นั่งรับประทานอาหารและบริเวณ

โรงอาหารให้สะอาดอยู่เสมอ

5. ควบคุมดูแลความสะอาดส่วนบุคคลของผู้ปรุง ผู้เสิร์ฟและผู้จำหน่ายอาหาร
6. จัดให้มีการตรวจ โดยแพทย์อย่างน้อยปีละครั้ง
7. จัดให้มีอ่างล้างมือ น้ำสะอาด สบู่ บริการไว้ให้ผู้ปรุง ผู้จ่ายและผู้จำหน่ายได้ใช้

อย่างเพียงพอ

8. จัดให้มีถังใส่เศษอาหาร ขยะ อย่างเพียงพอ ควรแยกขยะเปียกและแห้ง
9. จัดให้มีอุปกรณ์ เครื่องใช้สำหรับทำความสะอาดพื้น

10. ออกระเบียบปฏิบัติสำหรับแม่ค้า ผู้จ่ายอาหารและปิดประกาศให้เห็นกันทั่วไป

11. ประเมินผลการจัดบริการอาหารกลางวันในโรงเรียนตามโอกาสอันควร

ชาลี มณีศรี (2537, 141) ให้ความเห็นว่า ครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน ควรทำหน้าที่ดูแลการจัดอาหารให้ถูกต้องตามหลักโภชนาการ จัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ ให้เพียงพอ กำหนดมาตรการในการรักษาความสะอาด ควบคุม ดูแล ด้านการเงินและตรวจสอบ รายรับรายจ่าย กำหนดเวลารับประทานอาหารและวิธีแจกจ่ายอาหาร กำหนดเวลาขายอาหาร ให้แน่นอน เพื่อสะดวกแก่การควบคุมและป้องกันมิให้นักเรียนติดนิสัยการรับประทานอาหาร พร่ำเพรื่อ

สรุปได้ว่า บทบาทและหน้าที่ของครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน ดังนี้

1. ดูแลหรือกำหนดรายการอาหารประจำวัน
2. ควบคุมเกี่ยวกับการปรุงอาหาร การจ่ายอาหาร การทำความสะอาดอุปกรณ์ และสถานที่
3. ดูแลบัญชีรายรับ รายจ่าย ไม่ให้รั่วไหล
4. ดูแลเครื่องมือ เครื่องใช้ให้ใช้งานได้ดี ในระยะเวลายาวนาน
5. ประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นระยะตามเหมาะสมและรายงานต่อผู้บริหารต่อไป

บริบทของโรงเรียน

1. โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์

ประวัติโรงเรียน

โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ ตั้งอยู่เลขที่ 100 หมู่ 13 ถนนบุรีรัมย์-บรบือ ตำบลชุมเห็ด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ 31000 โทรศัพท์ 044 611980 โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล-ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียน จำนวน 3,461 คน ครูจำนวน 128 คน ในปี พ.ศ. 2524 บาทหลวงพเยาว์ มณีทรัพย์ เป็นผู้ริเริ่ม จัดตั้งโรงเรียน มีพื้นที่ 36 ไร่ 3 งาน 23 ตารางวา ได้เปิดทำการสอนเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2525 ปัจจุบันมี นางสาววันทา สิทธิพล เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน นายสมชัย พงศ์ศิริพัฒน์ เป็นผู้จัดการ และนายชูศักดิ์ สิริสุทธิ เป็นผู้รับใบอนุญาต ค่าขวัญของโรงเรียน คือ ประพฤติดี เรียนดี มีวินัย ใฝ่คุณธรรม ต้นไม้ประจำโรงเรียน คือ ต้นชัยพฤกษ์ หมายถึง ความมีระเบียบ วินัย ความเข้มแข็งมั่นคงและอ่อนหวาน ดอกไม้ประจำโรงเรียน คือ ดอกชัยพฤกษ์ เปรียบเสมือนความอ่อนหวานและความอดทน สีประจำโรงเรียน คือ สีฟ้า สีขาว สีฟ้า หมายถึง ความรัก ความอ่อนหวาน อ่อนโยนและอบอุ่น สีขาวหมายถึง ความบริสุทธิ์ สดใส ซื่อสัตย์สุจริต และสภาพอาคารเรียนโดยรวมเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก

สภาพปัจจุบัน ปัญหาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน

โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ อยู่ในอำเภอเมืองบุรีรัมย์ อาชีพส่วนใหญ่ของประชากร
 เขตบริการมีอาชีพค้าขายและรับราชการ มีสภาวะทางเศรษฐกิจดี ปัจจุบันเด็กนักเรียนส่วนใหญ่
 มาจากครอบครัวที่มีฐานะดีและมีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์แข็งแรง ในปีการศึกษา 2552 พบว่า
 นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาและระดับประถมศึกษา มีภาวะทุพโภชนาการ จำนวน 401 คน
 จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด จำนวน 3,037 คน ดังนั้น การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน
 ในโรงเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่จะช่วยดูแลนักเรียนให้มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์ แข็งแรง
 มีภูมิต้านทานโรค ส่งผลให้พัฒนาการทางด้านร่างกายและจิตใจของนักเรียนดีขึ้นด้วย

ข้อมูลพื้นฐาน

นักเรียน จำนวน 3,461 คน ครู จำนวน 128 คน

ตาราง 1 จำนวนนักเรียนโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ ปีการศึกษา 2552

ชั้นเรียน	จำนวนนักเรียน ปีการศึกษา 2552		
	ชาย	หญิง	รวม
อนุบาล 1	117	105	222
อนุบาล 2	158	139	297
อนุบาล 3	172	155	327
ประถมศึกษาปีที่ 1	174	190	364
ประถมศึกษาปีที่ 2	191	188	379
ประถมศึกษาปีที่ 3	190	177	367
ประถมศึกษาปีที่ 4	157	175	332
ประถมศึกษาปีที่ 5	194	180	374
ประถมศึกษาปีที่ 6	163	194	357
มัธยมศึกษาปีที่ 1	81	61	148
มัธยมศึกษาปีที่ 2	70	77	147
มัธยมศึกษาปีที่ 3	60	69	129
รวมทั้งหมด	1,727	1,716	3,461

จากตาราง 1 พบว่า โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ มีนักเรียนชาย 1,727 คน นักเรียนหญิง 1,716 คน รวมทั้งหมด 3,461 คน

นโยบายการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน

1. ดูแลจัดอาหารกลางวันให้เด็กอย่างทั่วถึงและครบ 100 % เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกายและสมองควบคู่กันไปอย่างสมดุล
2. ปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน เพื่อเป็นแนวปฏิบัติที่ดีให้โรงเรียนอื่นๆ ได้

2. โรงเรียนวัดบ้านกะหาด

ประวัติโรงเรียน

โรงเรียนวัดบ้านกะหาด ตั้งอยู่เลขที่ 65 หมู่ 4 บ้านกะหาด ตำบลวังเหนือ อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ 31000 โทรศัพท์ 044 630177 โรงเรียนวัดบ้านกะหาด เป็นโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล-ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียนจำนวน 304 คน ครูจำนวน 16 คน ปัจจุบันมี นายปรีชา แก้ววิเชียร เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน สภาพอาคารเรียนมีทั้งอาคารไม้และอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กและมีโรงเรือนเลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ ปอเลี้ยงปลา รอบบริเวณโรงเรียน

สภาพปัจจุบัน ปัญหาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน

โรงเรียนวัดบ้านกะหาด มีหมู่บ้านในเขตบริการของโรงเรียน 3 หมู่บ้าน อาชีพส่วนใหญ่ของประชากรในหมู่บ้าน คือ เกษตรกรรม มีสถานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ ปัจจุบันเด็กนักเรียนโดยส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะค่อนข้างยากจนและขาดแคลนมีปัญหาทางด้านสุขภาพอนามัย ในปีการศึกษา 2552 พบว่า นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาและระดับประถมศึกษา มีภาวะทุพโภชนาการ จำนวน 170 คน จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด จำนวน 211 คน ดังนั้น การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน จึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่จะช่วยดูแลนักเรียนให้มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์ แข็งแรง มีภูมิคุ้มกันโรค ส่งผลให้พัฒนาการทางด้านร่างกายและจิตใจของนักเรียนดีขึ้นด้วย

ข้อมูลพื้นฐาน

นักเรียน จำนวน 304 คน ครู จำนวน 16 คน

ตาราง 2 จำนวนนักเรียนโรงเรียนวัดบ้านกะหาด ปีการศึกษา 2552

ชั้นเรียน	จำนวนนักเรียน ปีการศึกษา 2552		
	ชาย	หญิง	รวม
อนุบาล 1	15	4	19
อนุบาล 2	13	12	25
ประถมศึกษาปีที่ 1	9	10	19
ประถมศึกษาปีที่ 2	13	22	35
ประถมศึกษาปีที่ 3	11	21	32
ประถมศึกษาปีที่ 4	8	10	18
ประถมศึกษาปีที่ 5	11	15	26
ประถมศึกษาปีที่ 6	18	19	37
มัธยมศึกษาปีที่ 1	18	14	32
มัธยมศึกษาปีที่ 2	16	14	30
มัธยมศึกษาปีที่ 3	19	12	31
รวมทั้งหมด	151	153	304

จากตาราง 2 พบว่า โรงเรียนวัดบ้านกะหาด มีนักเรียนชาย 151 คน นักเรียนหญิง 153 คน รวมทั้งหมด 304 คน

นโยบายการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน

1. ดูแลจัดอาหารกลางวันให้เด็กอย่างทั่วถึงและครบ 100 % เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกายและสมองควบคู่กันไปอย่างสมดุล
2. ปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน โดยให้เด็กนักเรียนและผู้ปกครองตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมในโครงการและเป็นแนวการปฏิบัติที่ดีให้โรงเรียนอื่น ๆ ได้
3. ปรับปรุงพัฒนาพื้นที่ว่างเปล่าภายในโรงเรียนให้เป็นประโยชน์ในการเป็นแหล่งผลิตอาหาร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สมเกียรติ ชาญตะบะ (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบโครงการอาหารกลางวันแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนกรณีศึกษา โรงเรียนวัดผาทัง อำเภอบ้านไร่ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุทัยธานี พบว่า ปัญหาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยมีปัญหาด้านการจัดการ ด้านบุคลากรและด้านวัสดุอุปกรณ์ มีปัญหามากที่สุดถึงน้อยที่สุด ตามลำดับ ผลการจัดเวทีชาวบ้านด้วยกระบวนการเอไอซี (AIC) ทุกขั้นตอนของกระบวนการ มีผลการประเมินในระดับผ่านยอดเยี่ยม การพัฒนา รูปแบบโครงการอาหารกลางวันแบบการมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นการพัฒนาจากปัญหา ปัจจัยพื้นฐานของการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน ทั้ง 4 ด้าน โดยจัดเวทีชาวบ้าน ซึ่งได้ มาตรการในการแก้ปัญหาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน ดังนี้ อาคารสถานที่ต้องจัดหา ให้พอเพียง วัสดุประกอบอาหาร ด้านบุคลากร กลุ่มเวทีทำอาหารต้องเพิ่มปริมาณอาหาร ประเภทเนื้อ ด้านบุคลากรต้องจัดกิจกรรมกลุ่ม สร้างทีมงานจากเวทีชาวบ้านด้วยกระบวนการ เอไอซี (AIC) ด้านการจัดการต้องวางแผนดำเนินการชัดเจน โปร่งใส มีประสิทธิภาพ ตรวจสอบ ได้ ด้านงบประมาณต้องจัดทำบันทึกการใช้จ่ายมีระบบบัญชีที่ชัดเจน

สุริยันต์ กุลโพนเมือง (2546, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนบ้านหนองช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 พบว่า ก่อนการพัฒนาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน ในโรงเรียน ปีการศึกษา 2545 พบว่า มีนักเรียนขาดแคลนอาหารกลางวันและมีภาวะโภชนาการ จำนวน 24 คน สาเหตุเนื่องมาจากครูและบุคลากร ขาดความรู้ ความเข้าใจ เรื่องวิธีการจัดทำอาหารกลางวันที่มีคุณภาพ โดยไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ ทั้งนี้ เมื่อได้ดำเนินการพัฒนาบุคลากรและผู้จัดทำอาหารกลางวัน โดยใช้กลยุทธ์การพัฒนา 4 กลยุทธ์ กล่าวคือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การมีส่วนร่วมของชุมชนและการนิเทศ ติดตาม พบว่า ครู บุคลากร ชุมชนและกรรมการสถานศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจ มีความพึงพอใจในบทบาทหน้าที่ ซึ่งการมีส่วนร่วมทำให้การจัดทำอาหารกลางวันในโรงเรียน มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ เป็นที่พอใจของโรงเรียนและผู้ปกครองนักเรียน การพัฒนาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนครั้งนี้ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น แต่ยังมีประเด็นที่ดำเนินการไม่สำเร็จ คือ การจัดกิจกรรมการเกษตรปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์ เพื่อ สนับสนุนโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน สมควรดำเนินการพัฒนาต่อไป

มนต์วิมลลักษณ์ สีดา (2546, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน โรงเรียนบ้านชำเบ็ง อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า หลังจากใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการเข้าไปพัฒนาการดำเนินงานโครงการอาหาร

กลางวันในโรงเรียน โดยใช้กิจกรรมพัฒนา 3 กิจกรรม ได้แก่ การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์และการให้ชุมชนเข้าไปประกอบอาหาร ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ คือ คุรุมีความรู้ ความเข้าใจ มีความสนใจในการพัฒนาตนเอง เช่น มีการประชุม อบรม การศึกษาดูงาน การเขียนแผนงาน และการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้นักเรียนมีปริมาณอาหารที่เพียงพอ โดยใช้กิจกรรม การเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ผลการดำเนินการทำให้ได้ปริมาณอาหารเพิ่มขึ้นทุกมื้อ ปริมาณอาหารที่ได้เป็นความร่วมมือร่วมใจของครู นักเรียน ส่งผลให้คุรุมีเจตคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรม เพื่ออาหารกลางวัน คุรุมีความพึงพอใจในการพัฒนางานโครงการอาหารกลางวัน ผู้ปกครอง บิดา มารดา หรือชุมชน ให้ความร่วมมือในการเป็นผู้สนับสนุนด้านงบประมาณ แรงงาน ทำให้ โรงเรียนได้รับผลอันน่าพอใจ คือ กิจกรรมอาหารกลางวันได้รับปริมาณอาหารเพิ่มมากขึ้น อันเนื่องมาจากกิจกรรมการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ได้แก่ การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์และการบริจาคอาหารเพิ่มเติมของชุมชนที่มาประกอบอาหาร นอกจากนั้น ยังเกิดความสัมพันธ์อันดี ระหว่างโรงเรียนและชุมชน จากผลการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ทำให้โครงการอาหาร กลางวันตอบสนองความต้องการของนักเรียน โดยเฉพาะในแง่ปริมาณอาหาร ซึ่งส่งผลดีต่อ สุขภาพอนามัยของนักเรียนและส่งผลดีต่อการบริหารงานโรงเรียนในอนาคตและการพัฒนางาน โครงการอาหารกลางวันด้านอื่น ๆ ด้วย การพัฒนาโครงการอาหารกลางวัน สามารถทำให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอาหารกลางวันได้เป็นอย่างดีและได้รับการบริการอาหาร ในปริมาณที่เพียงพอต่อร่างกายและยังสามารถทำให้คุรุได้พัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมอาหาร กลางวันและเกิดการประยุกต์ใช้กิจกรรมการเกษตรเพื่อโครงการอาหารกลางวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ญาณวิทย์ เกียรติสูงเนิน (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนา การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนบ้านชัยยาง อำเภอคำชะขุนทด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 5 พบว่า การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน โรงเรียน บ้านชัยยาง หลังจากได้พัฒนาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน ในวงรอบที่ 1 โดยการนำ กลยุทธ์การนิเทศภายใน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้ 1) กิจกรรมการประชุม พบว่า คณะครู ให้ความร่วมมือในการประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นอย่างดี แต่ผู้ปกครองยังให้ความสนใจใน กิจกรรมดังกล่าวน้อย 2) กิจกรรมปรึกษาหารือ พบว่า คณะครูได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการ ดำเนินการพัฒนาโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนมาก แต่ผู้ปกครองไม่กล้าแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ 3) กิจกรรมการสังเกตการดำเนินกิจกรรมหลัก 9 ขั้นตอน พบว่า คณะครู นักเรียนและผู้ปกครอง ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความกระตือรือร้นและ กลยุทธ์การศึกษาดูงาน การดำเนินกิจกรรมหลัก 9 ขั้นตอน ที่โรงเรียนบ้านพันชนะ อำเภอ คำชะขุนทด จังหวัดนครราชสีมา พบว่า คณะครูโรงเรียนบ้านชัยยาง ได้มีการวางแผนการศึกษา ดูงาน โดยติดต่อประสานงานกับโรงเรียนบ้านพันชนะและแนบโครงการ กำหนดการศึกษา ดูงาน ซึ่งได้กำหนดแผนการดูงาน โดยให้คุรุแต่ละคนรับผิดชอบกิจกรรมหลัก 9 ขั้นตอน แล้วนำ

ผลการดำเนินงานมาสรุปและอภิปรายผล เพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินการโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนและในการพัฒนางวรอบที่ 2 ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้ 1) กิจกรรมการประชุมพบว่า คณะครู ผู้ปกครอง ให้ความร่วมมือในการประชุมเป็นจำนวนมากกว่าวรอบที่ 1 และได้ นำแนวคิดจากการศึกษาดูงานมาวางแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน 2) กิจกรรมการปรึกษาหารือ พบว่า ผู้ปกครองได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานเพิ่มมากขึ้น 3) กิจกรรมการสังเกตการดำเนินการกิจกรรมหลัก 9 ขั้นตอน พบว่า คณะครู นักเรียนและผู้ปกครอง ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตนเองเต็มที่ ทำให้การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น จากการพัฒนาการดำเนินการโครงการอาหารกลางวันทั้ง 2 วรอบ พบว่า คณะครูนักเรียนและผู้ปกครอง มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เด็กนักเรียนทุกคนได้รับบริการอาหารกลางวันอย่างเพียงพอและถูกหลักโภชนาการ ทำให้สามารถช่วยลดปัญหาการขาดสารอาหารและภาวะทุพโภชนาการของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วุฒิพงษ์ พงษ์ประดิษฐ์ (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนบ้านโนนระเวียง อำเภอคำชะโนด จังหวัดนครราชสีมา พบว่า สภาพการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนบ้านโนนระเวียง อำเภอคำชะโนด จังหวัดนครราชสีมา ก่อนดำเนินการพัฒนาไม่สามารถตอบสนองนโยบายของรัฐบาลได้เท่าที่ควร โดยเฉพาะปัญหาเด็กที่มีภาวะทุพโภชนาการ เนื่องจากบุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจ ไม่สามารถดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ปัญหาที่พบ คือ ด้านงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐไม่เพียงพอที่จะจัดให้กับเด็กนักเรียนครบทุกคนได้อย่างมีคุณภาพ หลังจากได้ใช้กลยุทธ์ในการพัฒนาด้วยกิจกรรมการศึกษาเอกสารและการศึกษานอกสถานที่ ในวรอบที่ 1 และการจัดกิจกรรมการเกษตรสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันในวรอบที่ 2 พบว่า บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ส่งผลให้เด็กนักเรียนทุกคน ได้รับบริการอาหารกลางวันอย่างพอเพียงและถูกหลักโภชนาการ ทำให้สามารถช่วยลดปัญหาด้านทุพโภชนาการของนักเรียนได้ในระดับที่น่าพอใจ ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนที่จะประสบความสำเร็จและบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของโครงการ คือ การสร้างความตระหนักให้กับชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะปัญหาด้านบุคลากรไม่เพียงพอ ด้านงบประมาณ ตลอดจนการนิเทศ ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้มีความรู้ ความเข้าใจและมีการติดตาม ประเมินผลอย่างจริงจังและเป็นระบบ จะเป็นปัจจัยที่ช่วยให้การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนประสบผลสำเร็จ

งานวิจัยต่างประเทศ

คิสเท็น (Kristen, 2004) ได้ทำการวิจัย เรื่อง อิทธิพลของอาหารที่ส่งผลต่อทักษะการดำเนินชีวิตด้านความมั่นคงทางอาหาร ของครอบครัวผู้มีรายได้น้อยในชนบท พบว่า กลุ่มแม่บ้านที่มีความมั่นคงทางอาหาร จะมีทักษะการดำเนินชีวิตที่ดีกว่า แม่บ้านที่ขาดความมั่นคงทางอาหาร โดยเฉพาะด้านการใช้จ่ายของครอบครัวและ พบว่า มีความสัมพันธ์กับของใช้ในครัว ระดับความยากจน การใช้แสดมปีอาหาร การเข้าร่วมโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน และควรให้ความสำคัญในเรื่องการให้ความช่วยเหลือครอบครัวที่มีรายได้น้อย โดยเฉพาะด้านทักษะการดำเนินชีวิต เพราะจะเป็นแหล่งข้อมูลที่คุ้มครองความมั่นคงทางอาหาร

แคซี (Casey, 2005) ได้ทำการวิจัย เรื่อง อาหารกลางวันกรณีศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการรับประทานอาหารของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเมืองอาร์ลิงตัน (Arlington) พบว่า นักเรียนได้เลือกซื้ออาหารเพื่อสุขภาพจากโครงการมากกว่า ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า ควรมีข้อเสนอแนะจากโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนเพิ่มขึ้น ในเรื่องของอาหารเพื่อสุขภาพ และอาหารประเภทให้พลังงานสูง แต่มีคุณค่าทางโภชนาการต่ำ ซึ่งนักเรียนจะพบได้ในเมนูของร้านอาหารต่างๆ ในโรงเรียน

แบรน (Brian, 2006) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ประสิทธิภาพของสารอาหารและผลิตภัณฑ์ของโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน รัฐอิลลินอยส์ (Illinois) พบว่า ประสิทธิภาพของสารอาหารและผลิตภัณฑ์ของอาหารกลางวัน ไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ของ USDA

ชา (Shae, 2006) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ประชาธิปไตยในการรับประทานอาหาร กรณีศึกษาอาหารกลางวันในโรงเรียนและวิสัยทัศน์ทางสังคม พบว่า โครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน ก่อตั้งขึ้นโดยมีชุมชนเป็นฐาน ซึ่งมีข้อจำกัดในการดำเนินงาน ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 1 จนเมื่อประธานาธิบดี แฟรงคลิน รูสเวลท์ (Franklin Roosevelt) ได้มีดำริขึ้นใหม่ เมื่อปี ค.ศ. 1935 จนถึงช่วงสงครามโลก ครั้งที่ 2 จึงกำหนดเป็นพระราชบัญญัติ ในปลายศตวรรษที่ 20 ในทัศนะของการแลกเปลี่ยนค่านิยมและความเชื่อ จึงกำหนดขึ้นเป็นโครงการอาหารกลางวัน

แมรี (Marie, 2007) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบสารอาหารและราคาอาหารระหว่างอาหารกลางวันในโรงเรียนกับอาหารที่จัดเตรียมมาที่บ้าน พบว่า อาหารที่จัดเตรียมมาที่บ้านมีปริมาณแคลอรี เสน่ใยอาหาร วิตามิน A แคลเซียม เหล็ก มีจำนวนน้อย แต่มีปริมาณโซเดียมมากกว่าอาหารที่ขายในโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ในส่วนของราคาอาหารที่เตรียมมาที่บ้านจะถูกกว่าอาหารที่มีขายในโรงเรียน

แมรี (Marie, 2007) ได้ทำการวิจัย เรื่อง คุณภาพทางโภชนาการของอาหารกลางวัน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนท้องถิ่นรัฐ Minnesota พบว่า ควรลดปริมาณโซเดียมในอาหารกลางวันและควรเพิ่มอาหารประเภท ผัก ผลไม้ ธัญพืช ทั้งนี้ จากการตรวจสอบอาหารกลางวันของนักเรียนที่จัดเตรียมมาที่บ้าน พบว่า คุณภาพด้อยกว่าอาหารกลางวันที่โรงเรียนจัดเตรียมให้

ทีฮา (Teha, 2008) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การปฏิรูปอาหารกลางวันซึ่งผลกระทบด้านมาตรฐานโภชนาการ ของสภาพแวดล้อมทางอาหารภายในโรงเรียน พบว่า จากการห้ามใช้สีเขียว สีเหลือง สีแดง ในอาหาร พบว่า อาหารที่ใช้สีแดงมีมากกว่าร้อยละ 30 ของอาหารที่วางขาย ทั้งนี้ ควรลดการใช้สีแดงลง จากร้อยละ 83 ลงมาที่ร้อยละ 47 ส่วนอาหารที่ใช้สีเหลืองควรเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 18 เป็นร้อยละ 48 และมีการซื้อขายเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 6 เป็นร้อยละ 34 แสดงว่ามาตรฐานโภชนาการ มีผลต่อค่านิยมทางโภชนาการในเชิงบวก

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศจะเห็นได้ว่าการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน เป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาให้มีความเจริญเติบโตเป็นไปตามวัยและการได้รับอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการอย่างเพียงพอ จะช่วยป้องกันการขาดโปรตีนและพลังงานในเด็กได้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ทั้งนี้ การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน จะบรรลุวัตถุประสงค์ได้นั้น จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้านและที่สำคัญ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและชุมชน ต้องร่วมมือกันจัดดำเนินการโครงการอาหารกลางวัน โดยเล็งเห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับ จึงทำให้โครงการอาหารกลางวันดำเนินการต่อไปได้อย่างยั่งยืน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษารูปแบบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ที่ประสบความสำเร็จ กรณีศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ โรงเรียน จำนวน 2 โรงเรียน คัดเลือกโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แยกเป็น

1.1 โรงเรียนรัฐบาล จำนวน 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดบ้านกะหาด
อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์

1.2 โรงเรียนเอกชน จำนวน 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนมารีโยนุสรณ์
อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 100 คน ประกอบด้วย

2.1 ครูผู้สอน โรงเรียนละ 10 คน รวมเป็น 20 คน

2.2 นักเรียน โรงเรียนละ 40 คน รวมเป็น 80 คน

เหตุผลที่เลือกกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว เพราะ โรงเรียนวัดบ้านกะหาด มีรูปแบบการดำเนินงานที่เน้นวิธีการปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practice) เพื่อเป็นต้นแบบแก่สถานศึกษาอื่น ๆ คือ การดำเนินโครงการเกษตรเพื่อสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน โดยนำผลผลิตจากโครงการเกษตรมาจัดประกอบอาหารกลางวันให้นักเรียนได้รับประทานทุกวัน ส่วนโรงเรียนมารีโยนุสรณ์ มีรูปแบบการดำเนินงานที่เน้นวิธีการปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practice) เพื่อเป็นต้นแบบแก่สถานศึกษาอื่น ๆ คือ มีรูปแบบการจัดให้บริการอาหารกลางวันในโรงเรียน ให้มีสารอาหารครบหลัก 5 หมู่ ถูกหลักโภชนาการ ที่เพียงพอกับความต้องการของร่างกายและมีครูด้านโภชนาการเป็นผู้ควบคุมดูแล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีจำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างแน่นอน (Structured Interview) และชนิดของคำถามที่ใช้การสัมภาษณ์แบบมีตัวเลือกคงที่ (Fixed Alternatives) การสัมภาษณ์ถามเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน

ตอนที่ 3 สัมภาษณ์เกี่ยวกับความสำเร็จ ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามนักเรียน ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และมีข้อคำถามชนิดปลายเปิดและปลายปิด ซึ่งถามนักเรียนที่เรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) เกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียน ต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน

ตอนที่ 3 ถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
2. ศึกษาวิธีสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม
3. กำหนดโครงสร้างเครื่องมือวิจัย ทั้ง 2 ฉบับ ให้ครอบคลุมการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษา
4. นำเครื่องมือวิจัยเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ
5. ปรับปรุงเครื่องมือวิจัยและนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของหัวข้อในแต่ละคำถาม ผู้เชี่ยวชาญที่ทำการตรวจสอบได้แก่

5.1 นายไพวัลย์ อินทร์ทุลักษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกวัด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

5.2 นายปรีชา แก้ววิเชียร ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบ้านกะหาด อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

5.3 นายชัชวาลย์ คัมภีราวัฒน์ ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

6. ปรับปรุงเครื่องมือวิจัยแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ แก้ไข ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

7. นำเครื่องมือวิจัยฉบับแก้ไขสมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับโรงเรียน วัดบ้านถลุงเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยทดลองใช้กับครูผู้สอน จำนวน 10 คน และนักเรียนระดับชั้นที่ 2 (ป.4-6) จำนวน 40 คน

8. นำเครื่องมือวิจัยแต่ละฉบับมาตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

8.1 ฉบับที่ 1 นำแบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนที่นำไปทดลองใช้ มาตรวจสอบคุณภาพ โดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำคะแนนที่ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ออกให้แล้ว นำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับ จุดประสงค์ ตามวิธีการ IOC (Index of Item Objective Congruence) คำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.05–1.00 เป็นคำถามที่อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ ผลปรากฏว่าแบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนฉบับนี้ มีจำนวน 35 ข้อ ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ โดยมีค่า $IOC = 1.00$

8.2 ฉบับที่ 2 นำแบบสอบถามนักเรียนมาตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

8.2.1 นำแบบสอบถามนักเรียนที่นำไปทดลองใช้ มาหาค่าอำนาจจำแนก ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้ t-test พิจารณาข้อคำถามที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ถือว่ามีอำนาจจำแนกสูงอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ ผลปรากฏว่าแบบสอบถามนักเรียนฉบับนี้ มีจำนวน 12 ข้อ ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ โดยมีค่า t ตั้งแต่ 4.1946 - 5.0369

8.2.2 นำแบบสอบถามที่มีข้อคำถามผ่านเกณฑ์ ทั้ง 12 ข้อ ในข้อ 8.2.1 มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ถ้าค่า r มีค่า 0.8 ขึ้นไป ถือว่ามีค่าความเชื่อมั่นสูง สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยได้ ผลปรากฏว่าแบบสอบถามนักเรียน ฉบับนี้ มีค่าความเชื่อมั่น 0.879 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นสูง สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการ เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยได้

9. นำแบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนที่มีค่า IOC ผ่านเกณฑ์ และนำแบบสอบถามนักเรียน ที่มีค่าความเชื่อมั่นผ่านเกณฑ์ มาจัดพิมพ์เป็นเครื่องมือวิจัย เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เพื่อขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนในการเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ออกเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลักษณะของเครื่องมือ ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ ดำเนินการ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว คือ สังกัด เพศ ประสบการณ์การสอน บทบาท/หน้าที่เกี่ยวกับโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน ความรู้/ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับโครงการอาหารกลางวัน ซึ่งวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 การบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน ได้ดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญ จากการให้สัมภาษณ์ของครูผู้สอน จากแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างแน่นอน แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 ความสำเร็จ ปัญหา ข้อเสนอแนะเป็นคำถามปลายเปิด ได้ดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญ จากการให้สัมภาษณ์ของครูผู้สอน จากแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างแน่นอน แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

2. แบบสอบถามนักเรียน ดำเนินการ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว คือ สังกัด เพศ ปัจจุบันนักเรียนอาศัยอยู่กับใคร อาชีพผู้ปกครอง วิธีการเดินทางมาโรงเรียน ระยะทางจากบ้านมาโรงเรียน เงินที่ผู้ปกครองให้เป็นค่าอาหารกลางวันเฉลี่ยต่อวัน ซึ่งดำเนินการวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของนักเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามระดับความคิดเห็นเทียบเกณฑ์ แล้วจัดอันดับเป็นรายข้อ นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง ดังนี้ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2546, 50-51)

ค่าเฉลี่ย	แปลความว่า
4.51 – 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด
3.51 – 4.50	เห็นด้วยมาก
2.51 – 3.50	เห็นด้วยปานกลาง
1.51 – 2.50	เห็นด้วยน้อย
1.00 – 1.50	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนวิธีการตรวจให้คะแนนนั้น อาศัยตามเกณฑ์การตัดสินความสำเร็จของการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน โดยมีค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
เห็นด้วยมาก	กำหนดให้	4	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เป็นคำถามปลายเปิด ได้ดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญจากการตอบแบบสอบถามของนักเรียน แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ (Percentage) มีสูตรดังนี้

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{ตัวเลขที่ต้องการเปรียบเทียบ} \times 100}{\text{จำนวนเต็ม}}$$

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) มีสูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของข้อมูลหรือคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนข้อมูล

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัวในกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ มีการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ ได้กำหนดวิธีการหาค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ดังนี้

2.1.1 ใช้แบบตรวจสอบความสอดคล้องของคำถามกับจุดประสงค์ โดยกำหนดค่าของความเที่ยงตรง ไว้ดังนี้

- +1 หมายถึง ข้อคำถามวัดได้ตรงกับจุดประสงค์
- 0 หมายถึง ข้อคำถามไม่แน่ใจหรือตัดสินใจไม่ได้ ว่าวัดได้ตรงกับจุดประสงค์
- 1 หมายถึง ข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงกับจุดประสงค์

2.1.2 นำค่าดัชนีของผู้เชี่ยวชาญทุกคนที่ผ่านการตรวจสอบแล้ว มาวิเคราะห์หาความสอดคล้องของคำถามกับเนื้อหา ที่หาค่าเฉลี่ยในแต่ละข้อคำถาม โดยใช้สูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\Sigma X}{n}$$

IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence)

ΣX แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.1.3. เกณฑ์การคัดเลือกคำถาม

ค่า IOC ตั้งแต่ 0.05 - 1.00 คัดเลือกไว้เป็นคำถามได้

ค่า IOC ต่ำกว่า 0.05 ควรปรับปรุงหรือตัดทิ้งไป

2.2 หาคุณภาพของแบบสอบถาม

2.2.1 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยทดสอบด้วย t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ถ้าค่า t มีค่า 1.75 ขึ้นไป ถือว่ามีอำนาจจำแนกสูง โดยใช้สูตร ดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2 + S_L^2}{n}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
	\bar{X}_H	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนสูง
	\bar{X}_L	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
	S_H^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนสูง
	S_L^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำที่นำมาวิเคราะห์

2.2.2 วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k - 1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	k	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	$\sum s_i^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูล ที่จะนำมาเสนอตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และตัวอักษรที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ในการแปลความหมายของข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ ดำเนินการ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว คือ สังกัด เพศ ประสบการณ์การสอน บทบาท/หน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน ความรู้/ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโครงการอาหารกลางวัน ซึ่งวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 การบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน ได้ดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญ จากการให้สัมภาษณ์ของครูผู้สอน จากแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างแน่นอน แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 ความสำเร็จ ปัญหา ข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิด ได้ดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญ จากการให้สัมภาษณ์ของครูผู้สอน จากแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างแน่นอน แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

2. แบบสอบถาม ดำเนินการ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว คือ สังกัด เพศ ปัจจุบันนักเรียนอาศัยอยู่กับใคร อาชีพผู้ปกครอง วิธีการเดินทางมาโรงเรียน ระยะทางจากบ้านมาโรงเรียน เงินที่ผู้ปกครองให้เป็นค่าอาหารกลางวันเฉลี่ยต่อวัน ซึ่งดำเนินการวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของนักเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย และจัดอันดับเป็นรายชื่อ นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เป็นคำถามปลายเปิด ได้ดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญจากการตอบแบบสอบถามของนักเรียน แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

รายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอน ดังนี้

1. การสัมภาษณ์ครูผู้สอน โรงเรียนวัดบ้านกะหาดและโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ โรงเรียนวัดบ้านกะหาดและโรงเรียน
มารีย์อนุสรณ์

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์	ครูผู้สอน			
	วัดบ้านกะหาด		มารีย์อนุสรณ์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สังกัด				
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	10	100.00	0	0
- สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน	0	0	10	100.00
เพศ				
- ชาย	4	40.00	0	0
- หญิง	6	60.00	10	100.00
ประสบการณ์การสอน				
- 1-2 ปี	0	0	1	10.00
- 3-5 ปี	0	0	3	30.00
- 6-10 ปี	2	20.00	0	0
- 11-15 ปี	1	10.00	1	10.00
- 16 ปี ขึ้นไป	7	70.00	5	50.00
หน้าที่เกี่ยวกับโครงการอาหารกลางวัน ของโรงเรียน				
- เป็นผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน ของโรงเรียน	1	10.00	4	40.00
- ไม่เป็นผู้รับผิดชอบโครงการอาหาร กลางวัน แต่เป็นผู้มีส่วนร่วมในโครงการ	9	90.00	6	60.00
- ไม่มีส่วนร่วมในโครงการอาหารกลางวัน	0	0	0	0

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์	ครูผู้สอน			
	วัดบ้านกะหาด		มารีโยนุสรณ์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโครงการอาหารกลางวัน				
มี				
- น้อยกว่า 1 ปี	0	0	0	0
- 1-3 ปี	0	0	4	40.00
- มากกว่า 3 ปี	10	100.00	6	60.00
ไม่มี				

จากตาราง 3 พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นครูผู้สอน โรงเรียนวัดบ้านกะหาด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่าเกินกว่าครึ่งหนึ่งมีประสบการณ์การสอนเกิน 16 ปี ขึ้นไป จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 ส่วนหน้าที่เกี่ยวกับโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน ส่วนมากไม่ได้เป็นผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน แต่เป็นผู้มีส่วนร่วมในโครงการ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโครงการอาหารกลางวัน มากกว่า 3 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นครูผู้สอน โรงเรียนมารีโยนุสรณ์ สังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งเป็นเพศหญิง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่าครึ่งหนึ่งมีประสบการณ์การสอนเกิน 16 ปี ขึ้นไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ส่วนหน้าที่เกี่ยวกับโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน ส่วนมากไม่เป็นผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน แต่เป็นผู้มีส่วนร่วมในโครงการ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโครงการอาหารกลางวัน มากกว่า 3 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00

	โรงเรียนวัดป่าพะยอม	โรงเรียนวัดป่าพะยอม
1. การบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน	มีคณะกรรมการบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนที่เป็นปัจจุบัน โดยการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน	มีคณะกรรมการบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนที่เป็นปัจจุบัน โดยการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน
2. บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการอาหารกลางวัน	บุคลากรที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน มีอย่างเพียงพอ	บุคลากรที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน มีอย่างเพียงพอ
3. การจัดทำกรอบ/นโยบาย/แนวปฏิบัติโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน	มีแผนปฏิบัติการประจำปีในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนรู้	มีแผนปฏิบัติการประจำปีในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนรู้
4. หน่วยงาน/เอกชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน	มีหน่วยงาน/เอกชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน	ไม่มีหน่วยงาน/เอกชนใดเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	โรงเรียนวัดบ้านกะหาด	โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์
5. การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา	การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และตรวจสอบได้	การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และตรวจสอบได้
6. เงินงบประมาณสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันที่ได้รับจัดสรร ปี 2552 จำนวน...บาท	ปีการศึกษา 2552 ได้รับเงินงบประมาณสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน จำนวน 340,000 บาท	ปีการศึกษา 2552 ได้รับเงินงบประมาณสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน จำนวน 401,700 บาท
7. เงินนอกงบประมาณที่ได้รับจากหน่วยงานองค์กรหรือชุมชน (ถ้ามี) ในปีการศึกษา 2552 จำนวน.....บาท	ในปีการศึกษา 2552 ไม่ได้รับเงินนอกงบประมาณจากหน่วยงาน/องค์กร หรือชุมชนต่าง ๆ	ในปีการศึกษา 2552 ไม่ได้รับเงินนอกงบประมาณจากหน่วยงาน/องค์กร หรือชุมชนต่าง ๆ
8. ค่าอาหารกลางวันเก็บจากนักเรียน (ถ้ามี) เป็นเงิน...บาท/คน/ภาคเรียน รวมเป็นเงินจำนวน.....บาท/คน/ปี	ไม่มีการเก็บเงินค่าอาหารกลางวันจากนักเรียน	ได้ดำเนินการเก็บค่าอาหารกลางวันจากนักเรียน จำนวน 1,500 บาท/คน/ภาคเรียน รวมเป็นเงิน จำนวน 3,000 บาท/คน/ปี
9. ค่าใช้จ่ายโครงการอาหารกลางวัน ปีการศึกษา 2552 เฉลี่ย...บาท/วัน รวมเป็นเงินจำนวน.....บาท/ปี	ค่าใช้จ่ายโครงการอาหารกลางวัน ปีการศึกษา 2552 เฉลี่ยแล้วได้รับ วันละ 1,700 บาท รวมเป็นเงิน จำนวน 340,000 บาท/ปี	ค่าใช้จ่ายในโครงการอาหารกลางวัน ปีการศึกษา 2552 เฉลี่ยแล้วได้รับ วันละ 4,017 บาท รวมเป็นเงิน จำนวน 401,700 บาท/ปี

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	โรงเรียนวัดบ้านกะหาด	โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์
10. อัตราการจัดสรรเงินรายหัวแก่นักเรียนในโครงการ ที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมควรจัดสรรให้นักเรียนหัวละ...บาท/วัน	อัตราการจัดสรรเงินรายหัวแก่นักเรียนในโครงการอาหารกลางวันที่เหมาะสม ควรจัดสรรเงินรายหัวแก่นักเรียนคนละ 13 บาท/วัน	อัตราการจัดสรรเงินรายหัวแก่นักเรียนในโครงการอาหารกลางวันที่เหมาะสม ควรจัดสรรเงินรายหัวแก่นักเรียนคนละ 15 บาท/วัน
11. งบประมาณเพื่อจัดอาหารกลางวัน (รวมงบจัดสรรและงบบริจาค) ตลอดปีการศึกษา 2552	งบประมาณที่ได้รับจัดสรรและงบบริจาค เพื่อจัดอาหารกลางวัน ปีการศึกษา 2552 ไม่เพียงพอกับความต้องการ	งบประมาณที่ได้รับจัดสรรและงบบริจาค เพื่อจัดอาหารกลางวัน ปีการศึกษา 2552 มีความเพียงพอกับความต้องการ
12. การได้รับวัสดุ อุปกรณ์ หรือวัตถุดิบ สนับสนุนโครงการอาหารกลางวันจากเอกชน/ชุมชน	ได้รับการสนับสนุน ด้านวัสดุ อุปกรณ์ หรือวัตถุดิบ ในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน จากหน่วยงานเอกชน/ชุมชน	ไม่ได้รับการสนับสนุน ด้านวัสดุ อุปกรณ์ หรือวัตถุดิบ ในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน จากหน่วยงานเอกชน/ชุมชน
13. เงินทุนอาหารกลางวัน ที่เหลือ/ขาดจากปีการศึกษาที่ผ่านมา (รวมงบจัดสรรและงบบริจาค)	เงินทุนอาหารกลางวัน จากปีการศึกษาที่ผ่านมา ไม่เหลือ	เงินทุนอาหารกลางวัน จากปีการศึกษาที่ผ่านมา ไม่เหลือ
14. การได้รับงบประมาณอาหารกลางวันตามกำหนด	เงินงบประมาณอาหารกลางวันที่ได้รับจัดสรร มีความล่าช้า ไม่ทันตามเวลาที่กำหนด	ได้รับเงินงบประมาณอาหารกลางวันที่ได้รับจัดสรร ทันตามเวลาที่กำหนดทุกครั้ง

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	โรงเรียนวัดบ้านกะหาด	โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์
15. รูปแบบการพิจารณาจัดสรรเงินทุนอาหารกลางวันแก่นักเรียนที่เหมาะสม	รูปแบบการพิจารณาจัดสรรเงินทุนอาหารกลางวันแก่นักเรียนที่เหมาะสม โดยจัดตามบัญชีเด็กขาดแคลนร่วมกับทุกโภชนาการ	รูปแบบการพิจารณาจัดสรรเงินทุนอาหารกลางวันแก่นักเรียนที่เหมาะสม โดยจัดตามบัญชีเด็กขาดแคลนร่วมกับทุกโภชนาการ
16. โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันของโรงเรียน ปีการศึกษา 2552	มีโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ดังนี้ 1. โครงการเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ 2. โครงการเลี้ยงหมูหลุม 3. โครงการเลี้ยงเป็ดพันธุ์ไข่ 4. โครงการเลี้ยงปลาดุก	ไม่มีโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน เนื่องจากมีพื้นที่ในการเพาะปลูกน้อย
17. การนำผลผลิตจากโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ไปใช้ในโครงการอาหารกลางวัน	ได้นำผลผลิตจากโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ไปประกอบอาหารให้นักเรียนได้รับประทานมีความเพียงพอในบางฤดูกาลเท่านั้น	มีพื้นที่ในการเพาะปลูกน้อย ส่งผลให้ไม่มีการนำผลผลิตจากโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ไปประกอบอาหารให้นักเรียนรับประทาน
18. การได้รับการอบรมหรือพัฒนาความรู้เกี่ยวกับโครงการอาหารกลางวันของท่าน ในปีการศึกษา 2552	ปีการศึกษา 2552 ครูผู้สอนได้รับการอบรมเกี่ยวกับโครงการอาหารกลางวันจากกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 1 ครั้ง เรื่องอาหารปลอดภัย มีผู้เข้ารับการอบรมจำนวน 1 คน	ปีการศึกษา 2552 ครูผู้สอนได้รับการอบรมเกี่ยวกับโครงการอาหารกลางวันจากกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 1 ครั้ง มีผู้ผ่านการอบรม จำนวน 20 คน

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	โรงเรียนวัดบ้านกะหาด	โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์
19. การจัดอบรมชี้แจง โครงการอาหารกลางวัน ต่อผู้แทนชุมชน/องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น /กรรมการสถานศึกษา/ ผู้ปกครอง	จัดอบรมเพื่อชี้แจง การดำเนินงานโครงการ อาหารกลางวันต่อกรรมการ สถานศึกษาและผู้ปกครอง นักเรียน มากกว่า 3 ครั้ง/ปี	ไม่เคยจัดอบรมเพื่อชี้แจง การดำเนินงานโครงการ อาหารกลางวันต่อ กรรมการสถานศึกษา/ ผู้ปกครองนักเรียน
20. การสนับสนุน การดำเนินงานโครงการ อาหารกลางวันของโรงเรียน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในปีการศึกษา 2552	หน่วยงานที่สนับสนุน การดำเนินงานโครงการ อาหารกลางวันของโรงเรียน ดังนี้ 1. สำนักงานคณะกรรมการ อาชีวศึกษา ช่วยเหลือ ด้านงบประมาณ วัสดุ วิชาการ และแรงงาน 2. องค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น ช่วยเหลือ ด้านงบประมาณ 3. ประชาชน/ชุมชน ช่วยเหลือด้านงบประมาณ วัสดุ และแรงงาน	ไม่มีหน่วยงานใดที่สนับสนุน การดำเนินงานโครงการ อาหารกลางวัน ในปีการศึกษา 2552

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	โรงเรียนวัดบ้านกะหาด	โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์
21. รูปแบบการผลิตหรือประกอบอาหารกลางวันของโรงเรียน	รูปแบบการประกอบอาหารกลางวัน ดังนี้ 1. ครูและนักเรียนช่วยกันประกอบอาหาร 2. ผู้ปกครอง/ชุมชนมีส่วนร่วมในการประกอบอาหาร 3. ให้พนักงานบริการจัดทำอาหาร โดยครูเวรดำเนินการจัดซื้อวัตถุดิบ	รูปแบบการประกอบอาหารกลางวัน ดังนี้ 1. จ้างแม่ครัวจัดประกอบทั้งหมด 2. จ้างแม่ครัวจัดทำ โดยมีครูดูแลการจัดซื้อวัตถุดิบ 3. มีการควบคุมดูแลโดยซิสเตอร์ ที่รับผิดชอบด้านโภชนาการ
22. รูปแบบการจัดให้บริการอาหารกลางวันในโรงเรียน	รูปแบบการบริการอาหารกลางวันของโรงเรียน ดังนี้ 1. โรงเรียนจัดอาหารให้นักเรียนทุกคนได้รับประทาน โดยนักเรียนไม่ต้องเสียเงิน 2. โรงเรียนจัดทำเฉพาะกับข้าว โดยให้นักเรียนนำข้าวเปล่าจากบ้านมารับประทานร่วมกัน	รูปแบบการจัดให้บริการอาหารกลางวันในโรงเรียน โดยการจัดจำหน่ายอาหารและจัดคูปองอาหารฟรีสำหรับนักเรียนในโครงการ
23. ผู้รับผิดชอบดูแลเกี่ยวกับการเงินและการเบิกจ่ายงบประมาณโครงการอาหารกลางวัน	มีคณะกรรมการดำเนินงานที่รับผิดชอบดูแลเกี่ยวกับการเงินและการเบิกจ่ายงบประมาณอาหารกลางวัน โดยการแต่งตั้งครูเวรประจำวันเป็นผู้รับผิดชอบ	มีคณะกรรมการดำเนินงานที่รับผิดชอบดูแลเกี่ยวกับการเงินและการเบิกจ่ายงบประมาณอาหารกลางวันของโรงเรียน โดยการควบคุมดูแลจากซิสเตอร์

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	โรงเรียนวัดบ้านกะหาด	โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์
24. การมีส่วนร่วม ในกิจกรรมโครงการอาหาร กลางวันของผู้ปกครอง/ ชุมชน	ผู้ปกครองนักเรียนได้มี ส่วนร่วมในกิจกรรมโครงการ อาหารกลางวัน โดยมี อาสาสมัครช่วยครูและ นักเรียนจัดทำอาหาร และ ผู้ปกครองหมุนเวียนกัน จัดเลี้ยงอาหารกลางวัน ให้นักเรียนในบางโอกาส	ผู้ปกครองนักเรียน/ชุมชน ไม่มีส่วนร่วม ในกิจกรรม โครงการอาหารกลางวัน ของโรงเรียน
25. การมีส่วนร่วม ในกิจกรรมโครงการอาหาร กลางวันของนักเรียน	นักเรียนได้มีส่วนร่วม ในกิจกรรมโครงการอาหาร กลางวัน ในขั้นตอน การจัดเตรียมอาหาร การประกอบอาหาร และ การเก็บล้างทำความสะอาด	นักเรียนได้มีส่วนร่วม ในกิจกรรมโครงการอาหาร กลางวัน ในขั้นตอน การจัดเตรียมอาหาร การประกอบอาหาร และ การเก็บล้างทำความสะอาด
26. การบูรณาการกิจกรรม การเรียนการสอน เพื่อ โครงการอาหารกลางวัน	มีการบูรณาการกิจกรรม การเรียนการสอนเพื่อ โครงการอาหารกลางวันเข้า กับกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ ในชั่วโมงสหกรณ์	มีการบูรณาการกิจกรรม การเรียนการสอนเพื่อ โครงการอาหารกลางวันเข้า กับกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ ในชั่วโมงสหกรณ์
27. การปลูกฝัง สร้างสุขนิสัยการบริโภค และการรักษาความสะอาด	มีการปลูกฝังการสร้างสุขนิสัย ในการบริโภค และการรักษา ความสะอาด โดยการสอนให้ นักเรียนล้างมือให้สะอาด ทุกครั้งก่อนรับประทานอาหาร และแปรงฟันหลังรับประทานอาหาร ทุกครั้ง ทั้งที่โรงเรียน และที่บ้าน	มีการปลูกฝังการสร้างสุขนิสัย ในการบริโภค และการรักษา ความสะอาด โดยการสอนให้ นักเรียนล้างมือให้สะอาด ทุกครั้งก่อนรับประทานอาหาร และแปรงฟันหลังรับประทานอาหาร ทุกครั้ง ทั้งที่โรงเรียน และที่บ้าน

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	โรงเรียนวัดบ้านกะหาด	โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์
28. โรงเรียนมีแผน Menu ประกอบอาหารกลางวัน เป็นรายสัปดาห์	มีการจัดทำ Menu อาหารกลางวันเป็นรายสัปดาห์ โดยให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดรายการอาหารที่ชอบและมีประโยชน์	มีการจัดทำ Menu อาหารกลางวันเป็นรายสัปดาห์ โดยให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดรายการอาหารที่ชอบและมีประโยชน์
29. โรงเรียนมีตำหรับอาหารสำหรับเด็กวัยเรียน	มีตำหรับอาหารสำหรับเด็กวัยเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาหารกลางวันให้นักเรียนได้รับประทานทุกวัน	มีตำหรับอาหารสำหรับเด็กวัยเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาหารกลางวันให้นักเรียนได้รับประทานทุกวัน
30. โรงเรียนใช้ตำหรับอาหารสำหรับเด็กวัยเรียน ในการวางแผนการจัดทำอาหาร	นำตำหรับอาหารสำหรับเด็กวัยเรียน มาวางแผนจัดทำ Menu อาหารกลางวัน ให้นักเรียนได้รับประทาน ซึ่งมีสารอาหารครบหลัก 5 หมู่ และถูกหลักโภชนาการ	นำตำหรับอาหารสำหรับเด็กวัยเรียน มาวางแผนจัดทำ Menu อาหารกลางวัน ให้นักเรียนได้รับประทาน ซึ่งมีสารอาหารครบหลัก 5 หมู่ และถูกหลักโภชนาการ
31. การนิเทศการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน จากหน่วยงานภายในและภายนอก ในปีการศึกษา 2552	ปีการศึกษา 2552 ได้รับการนิเทศการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน ของโรงเรียนจากหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้ 1. หน่วยงานระดับกระทรวง นิเทศเฉลี่ย ไม่เกิน 1 ครั้ง/ปี 2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นิเทศเฉลี่ยไม่เกิน 2-3 ครั้ง/ปี	ปีการศึกษา 2552 ได้รับการนิเทศการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน ของโรงเรียน จากหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้ 1. ผู้บริหารนิเทศเฉลี่ยไม่เกิน 2-3 ครั้ง/ปี 2. สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดบุรีรัมย์ โดยการแนะนำให้ความรู้ในเรื่องอาหารปลอดภัย ปีละ 1 ครั้ง

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	โรงเรียนวัดบ้านกะหาด	โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์
32. รูปแบบ การประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานโครงการ อาหารกลางวัน	3. กรมอนามัย นิเทศเฉลี่ย ไม่เกิน 1 ครั้ง/ปี 4. ผู้บริหาร นิเทศเฉลี่ย ไม่เกิน 2-3 ครั้ง/ปี รูปแบบการประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานโครงการ อาหารกลางวันของโรงเรียน ดังนี้ 1. จัดประชุมเพื่อสร้าง ความเข้าใจกับชุมชนหรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2. จัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ แผ่นพับ ใบปลิว แจกบุคลากร หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3. จัดเสียงตามสาย เพื่อให้ นักเรียนได้เห็นถึงคุณค่า ของอาหารกลางวัน	รูปแบบการประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานโครงการ อาหารกลางวันของโรงเรียน โดยการประชาสัมพันธ์ ภายในโรงเรียน และ ผู้ที่เกี่ยวข้อง
33. การนิเทศติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน โครงการอาหารกลางวัน ในปีการศึกษา 2551-2552	ปีการศึกษา 2551-2552 ได้รับการนิเทศติดตาม ประเมินผล การดำเนินงาน โครงการอาหารกลางวัน จากหน่วยงานต่างๆ ดังนี้ 1. สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ออกนิเทศติดตามประเมินผล การดำเนินงาน ในราย ภาคเรียนและรายปี	ปีการศึกษา 2551-2552 มีการนิเทศติดตามประเมินผล การดำเนินงานโครงการ อาหารกลางวัน โดย คณะประเมินภายในโรงเรียน ซึ่งมีระยะการประเมิน ในรายเดือนและรายภาคเรียน

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	โรงเรียนวัดบ้านกะหาด	โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์
	2. คณะประเมินภายในโรงเรียน ออกนิเทศติดตามประเมินผล การดำเนินงาน ในรายเดือน และรายภาคเรียน 3. ผลสะท้อนความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะ ในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน จากนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน	
34. โรงเรียนได้มีการจัดทำบัญชีหลักฐานการเงิน การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน	มีการจัดทำบัญชีและหลักฐานการเงินในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน ที่ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน พร้อมตรวจสอบได้	มีการจัดทำบัญชีและหลักฐานการเงินในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน ที่ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน พร้อมตรวจสอบได้
35. โรงเรียนได้มีการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน	มีการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน ที่ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน	มีการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน ที่ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน

จากตาราง 4 พบว่า โรงเรียนวัดบ้านกะหาดและโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ มีหลักการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน ดังนี้ 1) มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานที่เป็นปัจจุบัน 2) มีบุคลากรในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ 3) มีแผนปฏิบัติการประจำปีและจัดทำต่อเนื่อง 4) มีการจัดสรรเงินทุนอาหารกลางวัน 5) นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมโครงการอาหารกลางวัน 6) มีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อโครงการอาหารกลางวันเข้ากับทุกกลุ่มสาระประสบการณ์ 7) นำคำหรับอาหารสำหรับเด็กวัยเรียนมาวางแผนการจัดทำ Menu/รายการอาหาร โดยจัดทำรายสัปดาห์ 8) มีการจัดทำบัญชีและหลักฐานการเงิน ที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน 9) มีการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน ที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน 10) มีโครงการเกษตรเพื่อสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน 11) มีรูปแบบการประกอบอาหารกลางวัน โดยให้ครูและนักเรียนช่วยกันประกอบอาหาร หรือผู้ปกครอง/ชุมชน มีส่วนร่วมในการประกอบอาหาร 12) มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน ได้แก่ แผ่นพับ ใบปลิว แจกบุคลากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 13) ได้รับการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง 14) ได้รับการสนับสนุน ด้านวัสดุ อุปกรณ์ หรือวัตถุดิบ ในการดำเนินงานจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน 15) โรงเรียนมีรูปแบบการบริการอาหารกลางวันของโรงเรียน ให้นักเรียนทุกคนได้รับประทาน โดยนักเรียนไม่ต้องเสียเงิน

ตอนที่ 3 ความสำเร็จ ปัญหา ข้อเสนอแนะ

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความสำเร็จ ปัญหา ข้อเสนอแนะ โรงเรียนวัดบ้านกะหาดและโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์

รายการ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	โรงเรียนวัดบ้านกะหาด	โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์
1. ความสำเร็จ ของการดำเนินงาน โครงการอาหารกลางวัน ของโรงเรียน	ผลสำเร็จของการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน ซึ่งจัดลำดับความสำเร็จจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1. นักเรียนชั้นอนุบาล 1-ป.6 ได้รับประทานอาหารกลางวันครบทุกคน 2. นักเรียนได้รับประทานอาหารที่ปรุงสุกและถูกสุขอนามัย 3. ผลการเปรียบเทียบนักเรียนพบว่า มีนักเรียนขาดสารอาหารลดน้อยลง 4. จำนวนนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการลดน้อยลง 5. นักเรียนมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง และเรียนอย่างมีความสุข	ผลสำเร็จของการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน ซึ่งจัดลำดับความสำเร็จจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1. นักเรียนได้รับสารอาหารครบหลัก 5 หมู่ ถูกหลักโภชนาการ 2. นักเรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการรับประทานผักสีเขียว 3. นักเรียนรู้จักเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกหลักโภชนาการ 4. โรงเรียนสามารถบริหารจัดการได้สำเร็จ ถึงแม้งบประมาณที่ได้รับจะมีน้อย 5. โรงเรียนสามารถบริการอาหารกลางวันให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอย่างเพียงพอ

ตาราง 5 (ต่อ)

รายการ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	โรงเรียนวัดบ้านกะหาด	โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์
		6. โรงเรียนใช้งบประมาณ อยู่บนพื้นฐานของความ ซื่อสัตย์สุจริต

จากตาราง 5 พบว่า ความสำเร็จของการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน มีดังนี้ 1) นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาและระดับประถมศึกษา ได้รับประทานอาหารกลางวันเพียงพอกับความต้องการของร่างกายทุกคนทุกวัน 2) นักเรียนได้รับสารอาหารครบหลัก 5 หมู่ ถูกหลักโภชนาการ 3) นักเรียนรู้จักเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และถูกหลักโภชนาการ 4) ผลการเปรียบเทียบนักเรียน พบว่า มีนักเรียนขาดสารอาหารลดน้อยลงและจำนวนนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการลดน้อยลงด้วย 5) นักเรียนมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น 6) นักเรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการรับประทานอาหารกลางวัน 7) นักเรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการรับประทานผักสีเขียว 8) นักเรียนมีสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร พร้อมนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้

ตาราง 5 (ต่อ)

รายการ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	โรงเรียนวัดบ้านกะหาด	โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์
2. ปัญหา การดำเนินงานโครงการ อาหารกลางวันในโรงเรียน	ปัญหาการดำเนินงาน โครงการอาหารกลางวันของ โรงเรียน ซึ่งจัดลำดับของ ปัญหาจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1. งบประมาณที่ได้รับจัดสรร ไม่เพียงพอ เพราะวัตถุดิบ ในการประกอบอาหาร มีราคาแพงมากขึ้น 2. วัตถุดิบที่ต้องการใช้ ในการประกอบอาหาร อยู่ห่างไกลทำให้ต้องเสียเวลา เดินทางไปซื้อไกล ๆ 3. การจัดเตรียมวัตถุดิบ ในการประกอบอาหาร ค่อนข้างลำบาก เพราะอยู่ใน ชนบทไม่สะดวก 4. เงินงบประมาณที่ได้รับ จัดสรรมีน้อย ส่งผลให้ปริมาณ ของอาหารในแต่ละมื้อ ก็มีน้อยตามไปด้วย 5. ขาดเครื่องมือใช้สอย ในครัว	ปัญหาการดำเนินงาน โครงการอาหารกลางวันของ โรงเรียน ซึ่งจัดลำดับของ ปัญหาจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1. เด็กนักเรียนส่วนมาก ไม่ชอบรับประทานผักสีเขียว 2. โรงเรียนขาดพื้นที่ ในการทำเกษตร 3. นักเรียนส่วนมาก เลือกรับประทานอาหาร ที่ตนชอบ ส่งผลให้โรงเรียน ต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายในการ ประกอบอาหารตามใจ นักเรียน

จากตาราง 5 พบว่า ปัญหาของการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน มีดังนี้ 1) งบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอกับความต้องการ 2) วัตถุดิบที่ใช้ในการประกอบอาหารอยู่ห่างไกล ราคาแพงและไม่สด สะอาด 3) ขาดเครื่องมือใช้สอยในครัว 4) นักเรียนส่วนมากไม่ชอบรับประทานผักสีเขียว 5) โรงเรียนขาดพื้นที่ในการทำเกษตร 6) นักเรียนส่วนมากเลือกรับประทานอาหารที่ตนชอบ

ตาราง 5 (ต่อ)

รายการ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	โรงเรียนวัดบ้านกะหาด	โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์
3. ข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางการดำเนิน โครงการอาหารกลางวัน สำหรับสถานศึกษา	ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทาง ในการดำเนินงานโครงการ อาหารกลางวัน สำหรับสถานศึกษา ซึ่งจัดลำดับจากมาก ไปหาน้อย ดังนี้ 1. หน่วยงานที่จัดสรร งบประมาณ ควรนำข้อมูล นักเรียนที่เป็นปัจจุบัน มาพิจารณาจัดสรร งบประมาณ ไม่ควรนำข้อมูล ในปีการศึกษาที่ผ่านมา พิจารณา ซึ่งในกรณีถ้ามี นักเรียนเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้ งบประมาณไม่เพียงพอ 2. ควรเพิ่มงบประมาณให้แก่ นักเรียน รายหัวละ 15 บาท/ คนวัน	ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทาง ในการดำเนินงานโครงการ อาหารกลางวัน สำหรับสถานศึกษา ซึ่งจัดลำดับจากมาก ไปหาน้อย ดังนี้ 1. ควรรณรงค์ให้นักเรียน เลือกรับประทานอาหาร ที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย โดยเฉพาะผัก 2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเพิ่มงบประมาณ ในการดำเนินโครงการ เพื่อให้นักเรียนจะได้ มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง 3. ควรปลูกฝังให้นักเรียน ทุกคนเห็นถึงคุณค่าและ ความสำคัญของการ รับประทานอาหารกลางวัน

ตาราง 5 (ต่อ)

รายการ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	โรงเรียนวัดบ้านกะหาด	โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์
	3. ควรจัดสรรงบประมาณ ให้นักเรียนได้รับประทาน อาหารกลางวัน 100 %	

จากตาราง 5 พบว่า ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน มีดังนี้ 1) หน่วยงานที่จัดสรรงบประมาณ ควรนำข้อมูลนักเรียนที่เป็นปัจจุบัน มาพิจารณา 2) ควรเพิ่มงบประมาณรายหัวแก่นักเรียน หัวละ 15 บาท/คน/วัน 3) ควรจัดสรรงบประมาณให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารกลางวัน 100 % 4) ควรรณรงค์ให้นักเรียน รู้จักเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกายโดยเฉพาะผักสีเขียว 5) ควรปลูกฝังให้นักเรียนทุกคนเห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของการรับประทานอาหารกลางวัน

2. แบบสอบถาม

การสอบถามนักเรียน โรงเรียนวัดบ้านกะหาดและโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โรงเรียนวัดบ้านกะหาดและ
โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์

ข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม	นักเรียน			
	วัดบ้านกะหาด		มารีย์อนุสรณ์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สังกัด				
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	40	100.00	0	0
- สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน	0	0	40	100.00
เพศ				
- ชาย	9	22.50	13	32.50
- หญิง	31	77.50	27	67.50
ปัจจุบันนักเรียนอาศัยอยู่กับ				
- บิดา/มารดา	31	77.50	29	72.50
- ญาติ	9	22.50	11	27.50
- อื่น ๆ ระบุ.....	0	0	0	0
อาชีพผู้ปกครอง				
- เกษตรกร	31	77.50	3	7.50
- รับจ้าง	6	15.00	17	42.50
- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	0	0	15	37.50
- ค้าขาย/ธุรกิจ	3	7.50	5	12.50
- อื่น ๆ ระบุ....	0	0	0	0
ระยะทางจากบ้านมาโรงเรียน				
- ไม่ถึง 1 กิโลเมตร	35	87.50	5	12.50
- 1-5 กิโลเมตร	5	12.50	12	30.00
- 6-10 กิโลเมตร	0	0	6	15.00
- 11-15 กิโลเมตร	0	0	5	12.50
- 16-20 กิโลเมตร	0	0	5	12.50
- 21 กิโลเมตร ขึ้นไป	0	0	7	17.50

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม	นักเรียน			
	วัดบ้านกะหาด		มารีโยนุสรณ์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เงินที่ผู้ปกครองให้เป็นค่าอาหารกลางวันเฉลี่ยต่อวัน				
- ไม่ได้รับ	0	0	0	0
- 1- 5 บาท	13	32.50	0	0
- 6 -10 บาท	26	65.00	4	10.00
- 11-15 บาท	1	2.50	8	20.00
- 16-20 บาท	0	0	24	60.00
- 21 บาท ขึ้นไป	0	0	4	10.00

จากตาราง 6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักเรียน โรงเรียนวัดบ้านกะหาดสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 77.50 เมื่อจำแนกตามสภาพปัจจุบันพบว่า นักเรียนส่วนมากอาศัยอยู่กับบิดา/มารดา จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 77.50 ผู้ปกครองนักเรียนส่วนมากมีอาชีพเกษตรกร จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 77.50 นักเรียนส่วนมากเดินเท้ามาโรงเรียน จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 67.50 ซึ่งมีระยะทางจากบ้านมาโรงเรียนไม่ถึง 1 กิโลเมตร จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50 และเงินที่ผู้ปกครองให้นักเรียนเป็นค่าอาหารกลางวันส่วนมาก ได้คนละ 6-10 บาท จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00 และพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักเรียน โรงเรียนมารีโยนุสรณ์ สังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 67.50 เมื่อจำแนกตามสภาพปัจจุบันพบว่า นักเรียนส่วนมากอาศัยอยู่กับบิดา/มารดา จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 72.50 ผู้ปกครองนักเรียนส่วนมากมีอาชีพรับจ้าง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50 นักเรียนส่วนมากเดินทางมาโรงเรียน ด้วยจักรยาน/จักรยานยนต์/รถส่วนตัว จำนวน 21 คน

คิดเป็นร้อยละ 52.50 ซึ่งมีระยะทางจากบ้านมาโรงเรียนประมาณ 1-5 กิโลเมตร จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 และเงินที่ผู้ปกครองให้นักเรียนเป็นค่าอาหารกลางวัน ส่วนมากได้คนละ 16-20 บาท จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน

ตาราง 7 ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน

โรงเรียนวัดบ้านกะหาด อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์

กิจกรรม	นักเรียน			อันดับที่
	\bar{X}	S.D	ความหมาย	
1. โรงเรียนจัดอาหารที่มีคุณค่าและถูกหลักโภชนาการบริการแก่นักเรียนทุกวัน	4.38	0.77	มาก	3
2. โรงเรียนจัดบริการอาหารกลางวันให้แก่ นักเรียนเพียงพอสำหรับทุกคน	4.13	0.94	มาก	6
3. โรงเรียนจัดอาหารกลางวันให้นักเรียน ตั้งแต่เปิดภาคเรียนทุกครั้ง	4.08	1.00	มาก	7
4. โรงเรียนได้ฝึกให้นักเรียนมีสุขนิสัยที่ดี ในการรับประทานอาหาร	4.70	0.82	มากที่สุด	1
5. โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ในการประกอบอาหาร	3.78	1.05	มาก	10
6. โรงเรียนจัดให้นักเรียนมีส่วนร่วม ในการจัดประกอบอาหารของโรงเรียน	3.48	1.06	ปานกลาง	11
7. สถานที่ประกอบอาหารและภาชนะที่ใช้ มีความสะอาด	4.30	0.82	มาก	4
8. นักเรียนมีความพึงพอใจต่ออาหาร กลางวันที่โรงเรียนจัดให้	4.53	0.60	มากที่สุด	2
9. นักเรียนมีความรู้และทักษะ การประกอบอาหารไปใช้ในชีวิตประจำวัน	3.98	0.89	มาก	9

ตาราง 7 (ต่อ)

กิจกรรม	นักเรียน			อันดับที่
	\bar{X}	S.D	ความหมาย	
10. นักเรียนได้รับการฝึกทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร	4.20	0.85	มาก	5
11. โครงการอาหารกลางวันสามารถแก้ไขปัญหาการขาดสารอาหารให้นักเรียน	4.03	0.95	มาก	8
12. รูปแบบการจัดอาหารกลางวันของโรงเรียนมีความเหมาะสม	4.30	1.02	มาก	4
รวม	4.16	0.90	มาก	

จากตาราง 7 พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนวัดบ้านกะหาด อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 4 โรงเรียนได้ฝึกให้นักเรียนมีสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร ($\bar{X} = 4.70$) ข้อที่ 8 นักเรียนมีความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันที่โรงเรียนจัดให้ ($\bar{X} = 4.53$) ข้อที่ 1 โรงเรียนจัดอาหารที่มีคุณค่าและถูกหลักโภชนาการบริการแก่นักเรียนทุกวัน ($\bar{X} = 4.38$) มีค่าเฉลี่ยซึ่งจัดลำดับจากมากไปหาน้อย ส่วนข้อที่ 6 โรงเรียนจัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดประกอบอาหารกลางวันของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.48$)

ตาราง 8 ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน
โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

กิจกรรม	นักเรียน			อันดับที่
	\bar{X}	S.D	ความหมาย	
1. โรงเรียนจัดอาหารที่มีคุณค่าและถูกหลักโภชนาการบริการแก่นักเรียนทุกวัน	4.63	0.49	มากที่สุด	5
2. โรงเรียนจัดบริการอาหารกลางวันให้นักเรียนเพียงพอสำหรับทุกคน	4.78	0.42	มากที่สุด	3
3. โรงเรียนจัดอาหารกลางวันให้นักเรียนตั้งแต่เปิดภาคเรียนทุกครั้ง	4.95	0.22	มากที่สุด	1
4. โรงเรียนได้ฝึกให้นักเรียนมีสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร	4.95	0.22	มากที่สุด	1
5. โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในการประกอบอาหาร	4.53	0.55	มากที่สุด	8
6. โรงเรียนจัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดประกอบอาหารของโรงเรียน	2.75	0.67	ปานกลาง	10
7. สถานที่ประกอบอาหารและภาชนะที่ใช้มีความสะอาด	4.60	0.67	มากที่สุด	6
8. นักเรียนมีความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันที่โรงเรียนจัดให้	4.63	0.54	มากที่สุด	5
9. นักเรียนมีความรู้และทักษะการประกอบอาหารไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.58	0.55	มากที่สุด	7
10. นักเรียนได้รับการฝึกทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร	4.45	0.78	มาก	9

ตาราง 8 (ต่อ)

กิจกรรม	นักเรียน			อันดับที่
	\bar{X}	S.D	ความหมาย	
11. โครงการอาหารกลางวันสามารถแก้ไขปัญหาการขาดสารอาหารให้นักเรียน	4.93	0.27	มากที่สุด	2
12. รูปแบบการจัดอาหารกลางวันของโรงเรียนมีความเหมาะสม	4.68	0.53	มากที่สุด	4
รวม	4.54	0.49	มากที่สุด	

จากตาราง 8 พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.54$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 3 โรงเรียนจัดอาหารกลางวันให้นักเรียนตั้งแต่เปิดภาคเรียนทุกครั้ง ($\bar{X} = 4.95$) ข้อที่ 4 โรงเรียนได้ฝึกให้นักเรียนมีสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร ($\bar{X} = 4.95$) ข้อที่ 11 โครงการอาหารกลางวันสามารถแก้ไขปัญหาการขาดสารอาหารให้นักเรียน ($\bar{X} = 4.93$) มีค่าเฉลี่ยซึ่งจัดลำดับจากมากไปหาน้อย ส่วนข้อที่ 6 โรงเรียนจัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดประกอบอาหารกลางวันของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.75$)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม ของนักเรียนโรงเรียน
วัดบ้านกะหาดและโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์

รายการ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	โรงเรียนวัดบ้านกะหาด	โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์
1. สิ่งที่นักเรียน มีความพอใจต่อโครงการ อาหารกลางวันใน โรงเรียน	นักเรียนมีความพอใจ ต่อโครงการอาหารกลางวัน ของโรงเรียน ซึ่งจัดลำดับ ความพอใจจากมาก ไปหาน้อย ดังนี้ 1. อาหารกลางวัน มีสารอาหารครบหลัก 5 หมู่ และถูกหลักโภชนาการ 2. ทำให้นักเรียนทุกคน ได้รับประทานอาหารกลางวัน ฟรีทุกวัน 3. อาหารกลางวัน ของโรงเรียนช่วยให้ประหยัด ค่าใช้จ่ายในครอบครัว 4. อาหารสะอาดและ มีรสชาติอร่อย 5. ประหยัดเวลาไม่ต้อง เดินทางไปรับประทานอาหาร ที่บ้าน	นักเรียนมีความพอใจ ต่อโครงการอาหารกลางวัน ของโรงเรียน ซึ่งจัดลำดับ ความพอใจจากมาก ไปหาน้อย ดังนี้ 1. อาหารกลางวัน มีสารอาหารครบหลัก 5 หมู่ และถูกหลักโภชนาการ 2. นักเรียนได้รับประทาน อาหารอย่างเพียงพอทุกคน และทุกวัน 3. นักเรียนรู้จักคุณค่า ของอาหารกลางวัน 4. อาหารปลอดภัยจากสารพิษ 5. นักเรียนมีความ เป็นระเบียบในการเข้าแถว รับอาหารและขนม 6. ฝึกให้นักเรียนมีมารยาท และสุนิสัยที่ดี ในการ รับประทานอาหาร 7. นักเรียนทานอาหารอิ่ม และอร่อย

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	โรงเรียนวัดบ้านกะหาด	โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์
		8. ได้ปริมาณอาหารมาก 9. สอนให้นักเรียนรู้จักทำอาหารและนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน 10. ทำให้นักเรียนไม่ทิ้งถุงขนมในโรงอาหาร 11. โรงอาหารสะอาด 12. น้ำดื่มสะอาด
2. สิ่งที่นักเรียนต้องการให้โรงเรียนปรับปรุงเกี่ยวกับโครงการอาหารกลางวัน	นักเรียนต้องการให้โรงเรียนปรับปรุงเกี่ยวกับโครงการอาหารกลางวัน ซึ่งจัดลำดับความต้องการ จากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1. อยากให้โครงการอาหารกลางวัน มีผลไม้หรือของหวาน ให้นักเรียนได้รับประทานเพิ่มเติมทุกวัน 2. อยากให้เพิ่มปริมาณอาหาร เช่น เพิ่มปริมาณเนื้อมาก ๆ 3. อยากให้เปลี่ยนรายการอาหารทุกสัปดาห์	ต้องการให้โรงเรียนจัดรายการอาหารเพิ่มเติม เช่น ขนมจีน ส้มตำ ในบางวัน

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	โรงเรียนวัดบ้านกะหาด	โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์
3. ข้อคิดเห็นอื่น ๆ	1. โรงเรียนควรมีอ่างล้างจานเพิ่มเติม เพื่อความเพียงพอในการทำความสะดวก 2. โรงเรียนควรมีอ่างล้างมือและผ้าเช็ดมือ 3. โรงเรียนควรมีถาดหลุมใส่อาหาร 4. รอบบริเวณโรงอาหารควรมีความสะอาดมากกว่านี้ 5. โรงอาหารควรมีถังน้ำเย็นพัดลม ทวี	ควรณรงค์ให้นักเรียนรู้ถึงคุณค่าของผักสีเขียว และชอบรับประทานผักทุกวัน

จากตาราง 9 พบว่า นักเรียนโรงเรียนวัดบ้านกะหาดและนักเรียนโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน ที่สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ ดังนี้

ประเด็นที่นักเรียน ทั้ง 2 โรงเรียน มีความคิดเห็นเหมือนกัน ได้แก่ โรงเรียนจัดอาหารกลางวันที่มีสารอาหารครบหลัก 5 หมู่ ถูกหลักโภชนาการให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอย่างเพียงพอกับความต้องการของร่างกายทุกวัน อาหารกลางวันของโรงเรียนช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในครอบครัว อาหารที่จัดสะอาดปลอดจากสารพิษ ฝึกให้นักเรียนมีมารยาทและสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหารและนักเรียนมีความรู้ในการประกอบอาหาร แล้วนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง

ประเด็นที่นักเรียน ทั้ง 2 โรงเรียน มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนวัดบ้านกะหาด มีความต้องการให้โรงเรียนเพิ่มเติมผลไม้หรือของหวานในแต่ละวันและเปลี่ยนรายการอาหารกลางวันทุกสัปดาห์ ส่วนนักเรียนโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ มีความต้องการ

ให้โรงเรียนจัดรายการอาหารเพิ่มเติมในบางวัน เช่น ขนมจีน ส้มตำและรณรงค์ให้นักเรียนรู้ถึงคุณค่าของผักสีเขียว เน้นให้นักเรียนได้รับประทานผักทุกวัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะสรุปผลและมีข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ที่ประสบความสำเร็จ
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลและนักเรียนโรงเรียนเอกชน เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายได้แก่ โรงเรียน จำนวน 2 โรงเรียน คัดเลือกโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แยกเป็น

- 2.1 โรงเรียนรัฐบาล จำนวน 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดบ้านกะหาด อำเภอ บ้านคำ จังหวัดบุรีรัมย์
- 2.2 โรงเรียนเอกชน จำนวน 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 100 คน ประกอบด้วย

2.1 ครูผู้สอน โรงเรียนละ 10 คน รวมเป็น 20 คน

2.2 นักเรียน โรงเรียนละ 40 คน รวมเป็น 80 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีจำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างแน่นอน (Structured Interview) และชนิดของคำถามที่ใช้การสัมภาษณ์แบบมีตัวเลือกคงที่ (Fixed Alternatives) การสัมภาษณ์ถามเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน

ตอนที่ 3 สัมภาษณ์เกี่ยวกับความสำเร็จ ปัญหา และข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน

โครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามนักเรียน ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และมีข้อความชนิดปลายเปิดและปลายปิด ซึ่งถามนักเรียนที่เรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) เกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียน ต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน

ตอนที่ 3 ถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้ต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

2. ขอหนังสือขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เพื่อขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนนั้น ให้กลุ่มตัวอย่างให้สัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามการวิจัย

3. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ออกเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ด้วยตนเอง โดยอธิบายให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายของการสัมภาษณ์และการตอบแบบสอบถามก่อนที่จะเก็บข้อมูล

4. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ปรากฏว่ามีความสมบูรณ์ ทั้ง 100 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลักษณะของเครื่องมือ ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ ดำเนินการ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว คือ สังกัด เพศ ประสบการณ์การสอน บทบาท/หน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน ความรู้/ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโครงการอาหารกลางวัน ซึ่งวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 การบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน ได้ดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญ จากการให้สัมภาษณ์ของครูผู้สอน จากแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างแน่นอน แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 ความสำเร็จ ปัญหา ข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิด ได้ดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญ จากการให้สัมภาษณ์ของครูผู้สอน จากแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างแน่นอน แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

2. แบบสอบถามนักเรียน ดำเนินการ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว คือ สังกัด เพศ ปัจจุบันนักเรียนอาศัยอยู่กับ อาชีพผู้ปกครอง วิธีการเดินทางมาโรงเรียน ระยะทางจากบ้านมาโรงเรียน เงินที่ผู้ปกครองให้เป็นค่าอาหารกลางวันเฉลี่ยต่อวัน ดำเนินการวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของนักเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามระดับความคิดเห็นเทียบเกณฑ์ แล้วจัดอันดับเป็นรายข้อ นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เป็นคำถามปลายเปิด ดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญจากการตอบแบบสอบถามของนักเรียน แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษามีผลการวิจัย ดังนี้

จากความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ที่ประสบความสำเร็จ พบว่า

โรงเรียนวัดบ้านกะหาดและมารีย์อนุสรณ์ มีรูปแบบการดำเนินงาน ดังนี้

1. มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานที่เป็นปัจจุบัน
2. มีบุคลากรในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ
3. มีแผนปฏิบัติการประจำปีและจัดทำต่อเนื่อง
4. มีการจัดสรรเงินทุนอาหารกลางวัน
5. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมโครงการอาหารกลางวัน
6. มีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อโครงการอาหารกลางวันเข้ากับ

ทุกกลุ่มสาระประสบการณ์

7. นำคำหรับอาหารสำหรับเด็กวัยเรียนมาวางแผนการจัดทำ Menu/รายการอาหาร โดยจัดทำรายสัปดาห์

8. มีการจัดทำบัญชีและหลักฐานการเงิน ที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน
9. มีการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน ที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน
10. มีโครงการเกษตรเพื่อสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน
11. มีรูปแบบการประกอบอาหารกลางวัน โดยให้ครูและนักเรียนช่วยกันประกอบอาหาร หรือผู้ปกครอง/ชุมชน มีส่วนร่วมในการประกอบอาหาร
12. มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน ได้แก่ แผ่นพับ ใบปลิว แจกบุคลากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
13. ได้รับการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล อย่างต่อเนื่อง
14. ได้รับการสนับสนุน ด้านวัสดุ อุปกรณ์ หรือวัตถุดิบ ในการดำเนินงานจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

15. โรงเรียนมีรูปแบบการบริการอาหารกลางวันของโรงเรียน ให้นักเรียนทุกคนได้รับประทาน โดยนักเรียนไม่ต้องเสียเงิน ซึ่งโรงเรียนสามารถเลือกวิธีดำเนินการได้หลากหลายรูปแบบตามความเหมาะสมของโรงเรียน เช่น

รูปแบบที่ 1 โรงเรียนประกอบการเอง

1. ครูและลูกจ้างจัดทำ
2. ครูและนักเรียนจัดทำ

3. ครู นักเรียน ผู้ปกครอง จัดทำ
4. ประชาอาสา
5. จ้างบุคคลภายนอกเข้ามาประกอบอาหาร
6. จัดซื้ออาหาร

รูปแบบที่ 2 ศูนย์ผลิตอาหารในโรงเรียนประถมศึกษา

รูปแบบที่ 3 จัดจ้างเอกชนดำเนินการ

วิธีการหรือรูปแบบการจัดอาหารกลางวัน ที่โรงเรียนเป็นผู้จัดเองทั้งหมดนับเป็นวิธีที่ดีที่สุด เพราะโรงเรียนสามารถจัดบริการและควบคุมดูแลกระบวนการจัดได้ทุกขั้นตอน พร้อมทั้งคำนึงถึงคุณค่าของอาหารที่นักเรียนจะได้รับในแต่ละวัน เพื่อเสริมสร้างร่างกายให้เจริญเติบโต เพราะนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาและระดับประถมศึกษา เป็นช่วงที่ร่างกายกำลังพัฒนาในทุก ๆ ด้าน จำเป็นที่ร่างกายต้องการอาหารที่มีคุณค่าครบถ้วนตามหลักโภชนาการ

ความสำเร็จของการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน ดังนี้

1. นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาและระดับประถมศึกษา ได้รับประทานอาหารกลางวันเพียงพอกับความต้องการของร่างกายทุกคนทุกวัน
2. นักเรียนได้รับสารอาหารครบหลัก 5 หมู่ ถูกหลักโภชนาการ
3. นักเรียนรู้จักเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และถูกหลักโภชนาการ
4. ผลการเปรียบเทียบนักเรียน พบว่ามีนักเรียนขาดสารอาหารลดน้อยลงและจำนวนนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการลดน้อยลงด้วย
5. นักเรียนมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น
6. นักเรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการรับประทานอาหารกลางวัน
7. นักเรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการรับประทานผักสีเขียว
8. นักเรียนมีนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหารเช้า พร้อมนำความรู้ที่ได้ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง

ปัญหาของการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน ดังนี้

1. งบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอกับความต้องการ
2. วัตถุดิบที่ใช้ในการประกอบอาหารอยู่ห่างไกล ราคาแพงและไม่สด สะอาด
3. ขาดเครื่องมือใช้สอยในครัว
4. นักเรียนส่วนมากไม่ชอบรับประทานผักสีเขียว
5. โรงเรียนขาดพื้นที่ในการทำเกษตร
6. นักเรียนส่วนมากเลือกรับประทานอาหารที่ตนชอบ

ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน ดังนี้

1. หน่วยงานที่จัดสรรงบประมาณ ควรนำข้อมูลนักเรียนที่เป็นปัจจุบันมาพิจารณา
2. ควรเพิ่มงบประมาณรายหัวแก่นักเรียน หัวละ 15 บาท/คน/วัน
3. ควรจัดสรรงบประมาณให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารกลางวัน 100 %
4. ควรรณรงค์ให้นักเรียนรู้จักเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย

โดยเฉพาะผักสีเขียว

5. ควรปลูกฝังให้นักเรียนทุกคนเห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของการรับประทานอาหารกลางวัน

จากความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลและนักเรียนโรงเรียนเอกชน เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน พบว่า

นักเรียนโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน มีความคิดเห็น ดังนี้

1. นักเรียนโรงเรียนวัดบ้านกะหาด มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ได้แก่โรงเรียนได้ฝึกให้นักเรียนมีนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร นักเรียนมีความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันที่โรงเรียนจัดให้และโรงเรียนจัดอาหารที่มีคุณค่าและถูกหลักโภชนาการบริการแก่นักเรียนทุกวัน ส่วนโรงเรียนจัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดประกอบอาหารกลางวันของโรงเรียน อยู่ในระดับน้อยสุด

2. นักเรียนโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่โรงเรียนจัดอาหารกลางวันให้นักเรียนตั้งแต่เปิดภาคเรียนทุกครั้ง โรงเรียนได้ฝึกให้นักเรียนมีนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหารและโครงการอาหารกลางวันสามารถแก้ไขปัญหาการขาดสารอาหารให้นักเรียน ส่วนโรงเรียนจัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดประกอบอาหารกลางวันของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยสุด

สิ่งที่นักเรียนมีความพอใจต่อโครงการอาหารกลางวันที่โรงเรียนจัดให้ ดังนี้

1. อาหารกลางวันมีสารอาหารครบหลัก 5 หมู่และถูกหลักโภชนาการ
2. นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารกลางวันฟรีทุกวัน
3. อาหารกลางวันของโรงเรียนช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในครอบครัวและประหยัดเวลา

ไม่ต้องเดินทางไปรับประทานอาหารกลางวันที่บ้าน

4. อาหารสะอาดและมีรสชาติอร่อย
5. นักเรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ของอาหารกลางวัน
6. อาหารปลอดจากสารพิษ

สิ่งที่นักเรียนต้องการให้โรงเรียนปรับปรุงเกี่ยวกับอาหารกลางวัน ดังนี้

1. ต้องการให้โครงการอาหารกลางวันมีผลไม้หรือของหวาน ให้นักเรียนได้รับประทานเพิ่มเติมทุกวัน
2. ควรเพิ่มปริมาณเนื้อในอาหาร
3. อยากให้เปลี่ยนรายการอาหารทุกสัปดาห์
4. ต้องการให้โรงเรียนจัดรายการอาหารเพิ่มเติม เช่น ขนมจีน ส้มตำ ในบางวัน
ข้อคิดเห็นอื่น ๆ เพิ่มเติม
1. โรงเรียนวัดบ้านกะหาด เสนอควรมีอ่างล้างจานเพิ่มเติม มีอ่างล้างมือ มีผ้าเช็ดมือ มีภาชนะใส่อาหาร มีถังน้ำเย็นดื่ม มีพัดลม มีทีวี และรอบบริเวณโรงอาหารควรมีความสะอาดมากกว่านี้
2. นักเรียนโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ เสนอควรแรงจูงใจให้นักเรียนรู้ถึงคุณค่าของผักสีเขียวและชอบรับประทานผักทุกวัน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง ศึกษารูปแบบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขมนตรี เขต 1 ที่ประสบความสำเร็จ กรณีศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด มีข้อค้นพบที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางนำไปพัฒนาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา ดังนี้

1. โรงเรียนประถมศึกษาทั้งโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน ที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน มีแนวทางในการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานโดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ มีบุคลากรในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ มีแผนปฏิบัติการประจำปี ที่ต่อเนื่อง มีการจัดสรรเงินทุนอาหารกลางวัน เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมโครงการอาหารกลางวัน และที่สำคัญมีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน โดยมีโครงการเกษตรเพื่อสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันโดยให้ครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ได้มีส่วนร่วมในการประกอบอาหารกลางวัน ซึ่งสอดคล้องกับ มนสิกุลลักษณ์ สิตา (2546, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนบ้านชำเบ็ง อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน โดยใช้กิจกรรมพัฒนา 3 กิจกรรม ได้แก่ การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การให้ชุมชนเข้าไปประกอบอาหาร ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ คือ ครูมีความรู้ ความเข้าใจ มีความสนใจในการพัฒนาตนเอง เช่น มีการกำหนดแผนงานร่วมกันและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน ส่งผลดีต่อการพัฒนาโครงการอาหารกลางวัน สามารถทำให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัด

กิจกรรมอาหารกลางวันได้เป็นอย่างดีและได้รับการบริการอาหารในปริมาณที่เพียงพอต่อร่างกาย

2. การจัดทำบัญชีและหลักฐานการเงิน ทำให้มีระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โปร่งใส ตรวจสอบได้ สอดคล้องกับ สมเกียรติ ชาญตะบะ (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบโครงการอาหารกลางวันแบบการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา โรงเรียนวัดผาทัง อำเภอบ้านไร่ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุทัยธานี พบว่า การพัฒนา รูปแบบโครงการอาหารกลางวันแบบมีส่วนร่วม ได้มาตรฐานในการแก้ปัญหาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน ด้านอาคารสถานที่ต้องจัดหาให้พอเพียง วัสดุประกอบอาหาร ด้านบุคลากรต้องจัดกิจกรรมกลุ่มสร้างทีมงาน ด้านการจัดการต้องวางแผนดำเนินการชัดเจน โปร่งใส มีประสิทธิภาพ ตรวจสอบได้ ด้านงบประมาณต้องจัดทำบันทึกการใช้จ่าย มีระบบบัญชีที่ชัดเจน

รูปแบบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 2 โรงเรียน พบว่า โรงเรียนวัดบ้านกะหาด มีรูปแบบการดำเนินงานที่เน้นวิธีการปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practice) เพื่อเป็นต้นแบบแก่สถานศึกษาอื่น ๆ คือ การดำเนินโครงการเกษตรเพื่อสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน โดยนำผลผลิตจากโครงการเกษตรมาจัดประกอบอาหารกลางวันให้นักเรียนได้รับประทานทุกวัน ส่วนโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ มีรูปแบบการดำเนินงานที่เน้นวิธีการปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practice) เพื่อเป็นต้นแบบแก่สถานศึกษาอื่น ๆ คือ มีรูปแบบการจัดให้บริการอาหารกลางวันในโรงเรียน ให้มีสารอาหารครบหลัก 5 หมู่ ถูกหลักโภชนาการ ที่เพียงพอกับความต้องการของร่างกาย โดยมีครูด้านโภชนาการเป็นผู้ควบคุมดูแลและแจกคูปองอาหารฟรี สำหรับนักเรียนได้เลือกรับประทานอาหารเสริมตามใจชอบ

จากการวิเคราะห์การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ ในการดำเนินงาน ต้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการและประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานในทุกขั้นตอน

3. เมื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนวัดบ้านกะหาดและนักเรียนโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ พบว่า การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนโดยรวมแล้ว ทั้ง 2 โรงเรียน ได้ฝึกให้นักเรียนมีนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร สอดคล้องกับความมุ่งหมายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536, 2) เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักอนามัยในการประกอบอาหารและการบริโภค ตลอดจนปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีในการบริโภค ให้นักเรียนได้เรียนรู้ ได้เห็นถึงความสำคัญและสามารถนำหลักโภชนาการไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง

4. การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนวัดบ้านกะหาดและโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ ที่ประสบผลสำเร็จ ทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันที่โรงเรียนจัดให้ โรงเรียนจัดอาหารที่มีคุณค่าถูกหลักโภชนาการบริการแก่นักเรียนทุกวัน สอดคล้องกับ

สุริยันต์ กุลโพนเมือง (2546, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนบ้านหนองช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 พบว่า ก่อนการพัฒนาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนมีนักเรียนขาดแคลนอาหารกลางวันและมีภาวะโภชนาการ สาเหตุเนื่องมาจากครูและบุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจ เรื่องวิธีการจัดทำอาหารกลางวันที่มีคุณภาพ ทั้งนี้ เมื่อได้ดำเนินการพัฒนาบุคลากรและจัดทำอาหารกลางวัน โดยใช้กลยุทธ์การพัฒนา 4 กลยุทธ์ คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การมีส่วนร่วมของชุมชนและการนิเทศ พบว่า ครู บุคลากรชุมชนและกรรมการสถานศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจ มีความพึงพอใจในบทบาทหน้าที่ ซึ่งการมีส่วนร่วมทำให้การจัดทำอาหารกลางวันในโรงเรียนมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ เป็นที่พอใจของโรงเรียน นักเรียนและผู้ปกครอง ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

5. โรงเรียนวัดบ้านกะหาด มีรูปแบบการผลิตหรือประกอบอาหารกลางวันของโรงเรียน โดยให้ครูและนักเรียนช่วยกันประกอบอาหาร ให้ผู้ปกครอง/ชุมชน มีส่วนร่วมในการประกอบอาหาร ให้พนักงานบริการจัดทำอาหาร โดยมีครูเวรดำเนินการจัดซื้อวัตถุดิบ ส่วนโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ จ้างแม่ครัวจัดประกอบอาหารทั้งหมด โดยการควบคุมดูแลจากซิสเตอร์ ผู้รับผิดชอบด้านโภชนาการอาหาร รูปแบบการบริการอาหารกลางวันของ ทั้ง 2 โรงเรียน สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2544, 10) ได้กล่าวถึง รูปแบบการบริการอาหารกลางวันของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนสามารถเลือกวิธีดำเนินการได้หลากหลายรูปแบบตามความเหมาะสมของโรงเรียน เช่น รูปแบบที่ 1 โรงเรียนประกอบการเอง โดยครูและลูกจ้างจัดทำ ครูและนักเรียนจัดทำ ครู นักเรียน ผู้ปกครองจัดทำ ประชาอาสาจัดทำ จ้างบุคคลภายนอกเข้ามาประกอบอาหาร หรือโรงเรียนจัดซื้ออาหาร รูปแบบที่ 2 มีศูนย์ผลิตอาหารในโรงเรียนประถมศึกษาและรูปแบบที่ 3 โรงเรียนจัดจ้างเอกชนดำเนินการ

6. ปัญหาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน ส่วนมาก พบว่างบประมาณที่รัฐบาลจัดสรรให้นักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการนั้น ไม่เพียงพอกับความต้องการโรงเรียนจึงมีโครงการเกษตรเพื่อสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน เช่น โครงการเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ โครงการเลี้ยงหมูหลุม โครงการเลี้ยงเปิดพันธุ์ไข่ โครงการเลี้ยงปลาตก สอดคล้องกับ วุฒิพงษ์ พงษ์ประดิษฐ์ (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนบ้านโนนระเวียง อำเภอคำชะโนด จังหวัดนครราชสีมา พบว่า สภาพการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน ก่อนดำเนินการพัฒนาไม่สามารถตอบสนองนโยบายของรัฐได้เท่าที่ควร โดยเฉพาะปัญหาเด็กที่มีภาวะทุพโภชนาการเนื่องจากบุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจ ไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ปัญหาที่พบ คือ ด้านงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐไม่เพียงพอ ที่จะจัดให้กับเด็กนักเรียนครบทุกคนได้อย่างมีคุณภาพ หลังจากได้ใช้กลยุทธ์ในการพัฒนาด้วยกิจกรรมการศึกษานอกสถานที่และการจัดกิจกรรมการเกษตรสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน พบว่า

บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ส่งผลให้เด็กนักเรียนทุกคนได้รับบริการอาหารกลางวันอย่างพอเพียงและถูกหลักโภชนาการ

7. โครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน มีสารอาหารครบหลัก 5 หมู่และถูกหลักโภชนาการ ทำให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารกลางวันฟรีทุกวัน เพียงพอกับความต้องการของร่างกายและอาหารกลางวันของโรงเรียนช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในครอบครัว สอดคล้องกับ คิสเท็น (Kristen, 2004) ได้ทำการวิจัย เรื่อง อิทธิพลของอาหารที่ส่งผลต่อทักษะการดำเนินชีวิตด้านความมั่นคงทางอาหาร ของครอบครัวผู้มีรายได้ต่ำในชนบท พบว่ากลุ่มแม่บ้านที่มีความมั่นคงทางอาหาร จะมีทักษะการดำเนินชีวิตที่ดีกว่าแม่บ้านที่ขาดความมั่นคงทางอาหาร โดยเฉพาะด้านการใช้จ่ายของครอบครัว ควรให้ความสำคัญช่วยเหลือครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ โดยเฉพาะด้านทักษะการดำเนินชีวิต เพราะจะเป็นแหล่งข้อมูลที่คุ้มครองความมั่นคงทางอาหาร

8. รูปแบบการจัดให้บริการอาหารกลางวันของโรงเรียนวัดบ้านกะหาด โรงเรียนจัดทำเฉพาะกับข้าว แล้วให้นักเรียนนำข้าวเปล่าจากบ้านมารับประทานร่วมกัน เพราะนักเรียนไม่มีกับข้าวทานหรือถ้ามีแต่คุณภาพต่ำ จึงมีโครงการเกษตรเพื่อสนับสนุนอาหารกลางวัน เช่น โครงการเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ โครงการเลี้ยงหมูหลุม โครงการเลี้ยงเป็ดพันธุ์ไข่ โครงการเลี้ยงปลาตก สอดคล้องกับ แมรี่ (Marie, 2007) ได้ทำการวิจัย เรื่อง คุณภาพทางโภชนาการของอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนท้องถิ่นรัฐ Minnesota จากการตรวจสอบอาหารกลางวันของนักเรียนที่จัดเตรียมมาจากบ้าน พบว่า คุณภาพด้อยกว่าอาหารกลางวันที่โรงเรียนจัดเตรียม ควรเพิ่มอาหารประเภทผัก ผลไม้ ธัญพืช ในอาหารกลางวัน

สรุปได้ว่า จากการศึกษาแบบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนวัดบ้านกะหาดและโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ที่ประสบความสำเร็จ พบว่า โรงเรียนมีรูปแบบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนที่แตกต่างกัน เนื่องจากมีสภาพบริบทที่แตกต่างกัน โรงเรียนจึงพยายามคิดค้นหาวิธีดำเนินการตามสภาพความพร้อม เพื่อให้เด็กนักเรียนมีอาหารกลางวันได้รับประทานทุกคนทุกวัน โดยขอรับการสนับสนุน ด้านวัสดุ อุปกรณ์ หรือวัตถุดิบ ในการดำเนินงานจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เพราะงบประมาณที่รัฐบาลจัดสรรให้โรงเรียนไม่เพียงพอกับความต้องการ รูปแบบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนวัดบ้านกะหาดและโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ พบว่า ทั้ง 2 โรงเรียน มีวิธีการปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practice) เพื่อเป็นต้นแบบแก่สถานศึกษาอื่น ๆ ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้ สถานศึกษาควรมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน จัดให้มีบุคลากรในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ มีแผนปฏิบัติการประจำปี มีการจัดสรรเงินทุนอาหารกลางวัน นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมโครงการอาหารกลางวัน มีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอนเข้ากับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการนำ

สำหรับอาหารสำหรับเด็กวัยเรียนมาวางแผนการจัดทำMenu/รายการอาหาร มีการจัดทำบัญชี และระบบข้อมูลสารสนเทศที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน มีโครงการเกษตรเพื่อสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน เปิดโอกาสให้ ครู นักเรียน ชุมชน มีส่วนร่วมในการประกอบอาหารกลางวัน มีการประชาสัมพันธ์และนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ตลอดจนได้รับการสนับสนุนในการดำเนินงานจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

จากการศึกษารูปแบบการดำเนินงาน พบว่า การดำเนินงานในบางกิจกรรมอาจพบปัญหา เช่น ขาดพื้นที่ในการเกษตร ขาดความร่วมมือจากชุมชนหรือเอกชน บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการดำเนินงานที่ถูกวิธี ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงาน ทั้งนี้ ผู้บริหารโรงเรียน สามารถนำข้อมูลไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละโรงเรียน โดยเฉพาะการพัฒนา ความรู้ ความเข้าใจ แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ผู้บริหาร ต้องสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนินงาน เพื่อช่วยเหลือ สนับสนุนให้โรงเรียนดำเนินโครงการอาหารกลางวันได้ประสบความสำเร็จ ส่งผลให้นักเรียนได้รับประทานอาหารกลางวันเพียงพอกับความต้องการของ ร่างกาย ช่วยให้นักเรียนมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง เรียนรู้อย่างมีความสุขและเจริญเติบโต เป็นประชากรที่มีคุณภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย เรื่อง ศึกษาแบบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน ประถมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ที่ประสบความสำเร็จ กรณีศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด สามารถประมวลเป็นข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานในระดับนโยบาย

1.1 ควรให้ความสำคัญในเรื่องโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน โดยการ จัดอบรม สัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจด้านการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนที่ยั่งยืน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

1.2 ควรส่งเสริม สนับสนุน การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่จะโน้มน้าวจิตใจ ให้ผู้บริหาร สถานศึกษา ครูผู้สอนในโรงเรียน นักเรียนและบุคคลทั่วไป ให้อยอมรับในรูปแบบการพัฒนา โครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ อีกทั้งเป็นการเสริมสร้างกำลังใจให้

บุคลากรและนักเรียน มีความมุ่งมั่นในการทำงานเพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น

2. ในระดับโรงเรียน ซึ่งเป็นหน่วยงานในการปฏิบัติ

2.1 บุคลากร นักเรียน ชุมชน/ผู้ปกครองนักเรียน ควรให้ความร่วมมือสนับสนุนในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันอย่างเต็มความสามารถ ตลอดจนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน โดยร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกันอย่างยั่งยืน

2.2 โรงเรียนประถมศึกษา ควรนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย เรื่องการพัฒนาแบบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนให้มีคุณภาพ

2.3 โรงเรียนประถมศึกษา ควรนำสาระหรือข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนให้มีคุณภาพ

2.4 โรงเรียนประถมศึกษา ควรกำหนดนโยบาย เป้าหมาย การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน เพื่อรับการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ภายในและจากหน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษา/ผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษา

2. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน ที่เอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). แนวดำเนินการโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน
ประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร.
- กิติมา ปรีดีดิลก. (2532). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ:
อักษรพิพัฒน์.
- ชวลิต พุททวงศ์. (2538). การบริหารโครงการสุขภาพในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ:
โอเดียนสโตร์.
- ชาวี มณีศรี. (2537). การบริหารงานธุรการ. กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.
- ญาณวิทย์ เกียรติสูงเนิน. (2547). การพัฒนาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน
โรงเรียนบ้านชัยยาง อำเภอด่านขุนทด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
นครราชสีมา เขต 5. วิทยานิพนธ์ กศม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธีรวุฒิ ประทุมทรัพย์. (2547). การบริหารกิจการนักเรียน. สงขลา: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒสงขลา.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2546). คู่มือการวิจัย การเขียนรายงานการวิจัยและ
วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักท์.
- บุญหนา อินทร์ลีลา. (2548). การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดโครงการอาหารกลางวัน
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บุรีรัมย์.
- ประยงค์ จินดาวงศ์. (2531). คู่มือการนิเทศและติดตามผลการจัดโครงการอาหาร
กลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร.
- มนต์วิมลลักษณ์ สีดา. (2546). การพัฒนาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน
โรงเรียนบ้านชำเบ็ง อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ กศม.
(การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วุฒิพงษ์ พงษ์ประดิษฐ์. (2547). การพัฒนาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน
โรงเรียนบ้านโนนระเวียง อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์
กศม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สนั่น มีสัจย์ธรรม. (2537). ทางสายใหม่ของการปฏิบัติราชการ (พิมพ์ครั้งที่ 2).
เพชรบูรณ์: ชมรมครู สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอน้ำหนาว.

- สมเกียรติ ชาญตะบะ. (2544). **การพัฒนารูปแบบโครงการอาหารกลางวันแบบมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา โรงเรียนวัดมาตัง อำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุทัยธานี**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). นครสวรรค์: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครสวรรค์.
- สุริยันต์ กุลโพธิ์เมือง. (2546). **การพัฒนาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนบ้านหนองช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ กศม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. (2550). **ข้อมูลพื้นฐาน 10 มิ.ย. 2550 ประจำปีการศึกษา 2550**. บุรีรัมย์: เรวดีการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2536). **คู่มือการบริหารโครงการอาหารกลางวัน**. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร.
- . (2539). **การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). **คู่มือนักวิจัยโครงการวิจัย เรื่อง การติดตามผลการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร.
- Brian, J. (2006). Nutritional Content and Production Efficiency of School Lunch Programs in Illinois Schools. *Dissertation Abstracts International*, 82, AAT 1446946. (Southern Illinois University MAI 46/02, Apr 2008).
- Casey, K. (2005). What's for Lunch? Comparing Eating Patterns of High School Students Across Arlington County. *Dissertation Abstracts International*, 72, AAT 1428236. (The American University MAI 44/01, p. 320, Feb 2006).
- Kristen, S. (2004). Influence of Food-related Life Skills on Food Security of Rural, Low-Income Families. *Dissertation Abstracts International*, 93, AAT 1419421. (University of Maryland, College Park MAI 42/06, p. 2050, Dec 2004).
- Marie, C. (2007). Comparison of Nutrient Content and Cost of Reimbursable School Lunches and Home Packed Lunches. *Dissertation Abstracts International*, 75, AAT 1448658. (Texas Woman's University MAI 46/02, Apr 2008).
- Marie, S. (2007). Nutritional Quality of Elementary School Student Lunches in a Minnesota Suburban School District. *Dissertation Abstracts International*, 119, AAT 3318026. (University of Minnesota DAI 69/06, Dec 2008).

Shae, D. (2006). Eating Democracy: School Lunches and the Social Vision of the New Deal. *Dissertation Abstracts International*, 334, AAT 3234224.

(Ohio University DAI-A 67/09, Mar 2007).

Teha, K. (2008). Reforming Lunch: The Impact of Nutritional Standards on the School Food Environment. *Dissertation Abstracts International*, 86, AAT 1458249.

(The American University MAI 47/01, Feb 2009).

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา

พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติ
กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน
ในโรงเรียนประถมศึกษา
พ.ศ. 2535

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2535
เป็นปีที่ 47 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน
ประถมศึกษา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน
ในโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2535

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

กองทุน หมายความว่า กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษา หมายความว่า โรงเรียนที่จัดการศึกษาภาคบังคับตาม

พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ทุกสังกัด

คณะกรรมการ หมายความว่า คณะกรรมการบริหารกองทุน

เลขาธิการ หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

รัฐมนตรี หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในกระทรวงการคลังประกอบด้วยเงินหรือทรัพย์สินอื่นตามมาตรา 5 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายสำหรับการสนับสนุนและช่วยเหลือภาวะโภชนาการของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา และการประชาสัมพันธ์ปัญหาภาวะทุพโภชนาการของเด็กตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

เงินของกองทุนให้ใช้จ่ายในการจัดหาประโยชน์ของกองทุนได้และเฉพาะส่วนที่เป็นดอกผลของกองทุนเท่านั้นที่อาจนำไปใช้จ่ายในกิจการตามมาตรา 11 (2) และ(4) ได้

มาตรา 5 กองทุนประกอบด้วย

- (1) ทุนเพิ่มเติมตามมาตรา 16
- (2) เงินอุดหนุนจากรัฐบาลหรือที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- (3) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่มีผู้บริจาค
- (4) ดอกผลที่เกิดจากกองทุน

มาตรา 6 ให้ผู้ที่บริจาคเงินหรือทรัพย์สินอื่นให้แก่กองทุนได้รับยกเว้นภาษีเงินได้โดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามประมวลรัษฎากร

มาตรา 7 ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนคณะหนึ่งประกอบด้วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลังเป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุขหรือผู้แทน ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณหรือผู้แทน อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนหรือผู้แทน อธิบดีกรมการปกครองหรือผู้แทน อธิบดีกรมบัญชีกลางหรือผู้แทน ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนหรือผู้แทน ปลัดกรุงเทพมหานครหรือผู้แทน เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชนหรือผู้แทน และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรรมการบริหาร หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการ

ให้เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ และรองเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติคนหนึ่งซึ่งเลขาธิการมอบหมายเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา 8 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งตามมาตรา 7 ให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระหรือในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือได้รับแต่งตั้งเพิ่มขึ้น อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา 9 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) รัฐมนตรีให้ออก
- (4) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (5) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา 10 การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคราวใด ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 11 ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางในการให้การส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาโครงการต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(2) จัดสรรเงินช่วยเหลือหรือทรัพย์สินอื่นให้แก่โรงเรียนประถมศึกษาโดยคำนึงถึงลำดับความจำเป็นแห่งภาวะทุพโภชนาการของเด็กนักเรียนในแต่ละโรงเรียน

(3) ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ และภาคเอกชนเพื่อดำเนินการให้บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัตินี้

(4) ดำเนินการทางด้านประชาสัมพันธ์ให้ราชการบริหารส่วนกลางราชการบริหารส่วนท้องถิ่น บรรดาโรงเรียนต่าง ๆ และผู้ปกครองของนักเรียนตลอดจนบุคคลทั่วไปได้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของกองทุนและปัญหาภาวะทุพโภชนาการของเด็ก

(5) ควบคุม ติดตามผล และประเมินผลการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วรายงานต่อคณะรัฐมนตรี

(6) ออกระเบียบหรือดำเนินการอื่นใดเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 12 ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย และให้นำมาตรา 10 มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา 13 การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินกองทุนรวมทั้งการจัดหาผลประโยชน์ของกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา 14 การจัดทำบัญชี และการตรวจสอบบัญชี ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา 15 ภายในหกเดือนนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน ให้คณะกรรมการเสนองบดุลและรายงานการรับจ่ายเงินของกองทุนในปีที่ล่วงมา ซึ่งสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบรับรองแล้วต่อรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

มาตรา 16 ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้รัฐบาลจัดสรรเงินให้แก่กองทุนดังนี้

(1) เป็นเงินทุนประเดิมห้าร้อยล้านบาท และ

(2) เป็นเงินงบค่าใช้จ่ายห้าสิบล้านบาท

ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2536 เป็นต้นไป ทุกปีงบประมาณให้จัดสรรเงินให้เป็นทุนประเดิมปีละไม่น้อยกว่าห้าร้อยล้านบาท และให้เป็นงบค่าใช้จ่ายปีละไม่น้อยกว่าห้าสิบล้านบาทจนกว่ากองทุนจะมีเงินตามมาตรา 5 (1) และ (2) รวมกันถึงหกพันล้านบาท

เงินงบค่าใช้จ่ายที่ได้รับตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้กองทุนนำมาใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของกองทุนได้ และในการดำเนินการตามวรรคสองไม่ให้นับเงินดังกล่าวเป็นเงินตามมาตรา 5 (2)

มาตรา 17 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อานันท์ ปันยารชุน

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากในปัจจุบัน เด็กนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาของทางราชการบางส่วนไม่ได้รับอาหารอย่างเพียงพอและถูกต้องตามหลักโภชนาการอันมีผลทำให้การเจริญเติบโตทั้งร่างกายและสติปัญญาของเด็กนักเรียนเหล่านั้นไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน สมควรให้มีการช่วยเหลือส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียนตลอดจนลดภาวะทุพโภชนาการของเด็กนักเรียนดังกล่าวโดยจัดตั้งกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณไพวัลย์ อินทร์ฤกษ์

ด้วย นางอุดมสิน อุสาทรัพย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ชัย หงษ์สุวรรณ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙๕๖

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คห ๓๔๐๖

โทรสาร ๐๔๔๖๑ ๒๔๕๔

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๒๓๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณปรีชา แก้ววิเชียร

ด้วย นางอุดมสิน อุตสาหกรรม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอกความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙๓๖

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ ณะทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คอ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๕๕๕

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๒๓๖๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จิระ ด.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณชัชวาลย์ คัมภีราวัฒน์

ด้วย นางอุดมสิน อุตสาหกรรม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คอ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศบ ๐๕๕๕.๑๑/ว ๒๕๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จิระ ด.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๕ มิถุนายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัยบุรีรัมย์ เขต ๑

ด้วย นางอุดมสิน อุตสาหกรรม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัยบุรีรัมย์ เขต ๑ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้ เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางอุดมสิน อุตสาหกรรม ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยกับ กลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทิบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต.ย ๓๔๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๔๕๔

ที่ ศธ ๐๔๐๘๒/๓๐๒๙

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑
๕๐ ถนนอิสานบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบ้านดงเหล็ก

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๕๐ ชุด

ด้วย นางอุดมสิน อุตสาหกรรม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ซึ่งกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบ การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย ณ โรงเรียนของท่าน ก่อนที่จะใช้กับ กลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย ต่อไป

ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ จึงขอความอนุเคราะห์ท่าน ให้นักเรียน และบุคลากรในสถานศึกษาของท่าน ตอบแบบสอบถามดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายลวด แก้วไธสง)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑

กลุ่มอำนวยการ

กลุ่มงานประสานงาน

โทร. ๐๔๔๖๑ ๑๔๐๒

โทรสาร ๐๔๔๖๒ ๐๒๗๗

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๓๕๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ถ.จิระ ค.ในเมือง อ.เมือง

จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัย เขต ๑

ด้วย นางอุคมสิน อุสาห์พัช นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัย เขต ๑ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ชัย หงษ์สุวรรณ เป็น ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการ แจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอกความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้า เก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและ
ขอขอบคุมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙ ๖๗

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๔๐๖

โทรสาร ๐๔๔๖๑ ๒๔๕๔

ที่ ศธ ๐๔๐๘๒/๓๒๗๗

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๑
๕๐ ถนนอิสานบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบ้านกะหาด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๕๐ ชุด

ด้วย นางอุดมสิน อุตสาหกรรม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ซึ่งกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบ การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๑ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการศึกษา วิจัยดังกล่าว ณ โรงเรียนของท่าน

ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๑ จึงขอความอนุเคราะห์ท่าน ให้ครูสายผู้สอนและนักเรียนในสถานศึกษาของท่าน ตอบแบบสอบถามดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายลวด แก้วโธสง)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๑

กลุ่มอำนวยการ

กลุ่มงานประสานงาน

โทร. ๐๔๔๖๑ ๑๔๐๒

โทรสาร ๐๔๔๖๒ ๐๒๗๗

ที่ ศธ ๐๔๐๘๒/๓๒๗๖

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑

๕๐ ถนนอิสานบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ครูใหญ่โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๕๐ ชุด

ด้วย นางอุดมสิน อุตสาหกรรม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ซึ่งกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบ การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการศึกษา วิจัยดังกล่าว ณ โรงเรียนของท่าน

ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ จึงขอความอนุเคราะห์ท่าน ให้อำนวยความสะดวกและนักเรียนในสถานศึกษาของท่าน ตอบแบบสอบถามดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายลวด แก้วโธสง)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑

กลุ่มอำนวยการ

กลุ่มงานประสานงาน

โทร. ๐๔๔๖๑ ๑๔๐๒

โทรสาร ๐๔๔๖๒ ๐๒๗๗

ภาคผนวก ง

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ คือ ครู/ผู้อำนวยการสถานศึกษา

2. แบบสัมภาษณ์มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 การบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน

ตอนที่ 3 ความสำเร็จ ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ตำแหน่ง.....

โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด.....

1. สังกัด

() สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

() สำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

2. เพศ

() ชาย () หญิง

3. ประสบการณ์การสอน

() 1-2 ปี () 3-5 ปี () 6-10 ปี () 11-15 ปี () 16 ปี ขึ้นไป

4. บทบาท/หน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน

() เป็นผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน

() ไม่เป็นผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน แต่เป็นผู้มีส่วนร่วมในโครงการ

() ไม่มีส่วนร่วมในโครงการอาหารกลางวัน

5. ความรู้/ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโครงการอาหารกลางวัน

() มี

() น้อยกว่า 1 ปี

() 1-3 ปี

() มากกว่า 3 ปี

() ไม่มี

ตอนที่ 2 การบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน

1. การบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนมีคณะกรรมการบริหาร
() มี () ไม่มี
2. บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการอาหารกลางวัน
() เพียงพอ () ไม่เพียงพอ
3. การจัดทำกรอบ/นโยบาย/แนวปฏิบัติโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน
() มี () ไม่มี
4. หน่วยงาน/เอกชน มีส่วนร่วมในการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน
() มี () ไม่มี
5. การดำเนินการโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา
() ต่อเนื่อง () ไม่ต่อเนื่อง
6. เงินงบประมาณสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันที่ได้รับจัดสรร ในปีการศึกษา 2552
จำนวน.....บาท
7. เงินนอกงบประมาณที่ได้รับ จากหน่วยงาน องค์กรหรือชุมชน (ถ้ามี) ในปีการศึกษา 2552
จำนวน.....บาท
8. ค่าอาหารกลางวันเก็บจากนักเรียน (ถ้ามี) เป็นเงิน.....บาท/คน/ภาคเรียน
รวมเป็นเงิน จำนวน.....บาท/ปี
9. ค่าใช้จ่ายโครงการอาหารกลางวันปีการศึกษา 2552 เฉลี่ย.....บาท/ต่อวัน
รวมเป็นเงิน จำนวน.....บาท/ปี
10. อัตราการจัดสรรเงินรายหัวแก่นักเรียนในโครงการ ที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมควรจัดสรร
ให้นักเรียนหัวละ.....บาท/วัน
11. งบประมาณเพื่อจัดอาหารกลางวัน (รวมงบจัดสรรและงบบริจาค) ตลอดปีการศึกษา 2552
() เพียงพอ () ไม่เพียงพอ
12. การได้รับวัสดุ อุปกรณ์ หรือวัตถุดิบ สนับสนุนโครงการอาหารกลางวันจากเอกชน/ชุมชน
() มี () ไม่มี
13. เงินทุนอาหารกลางวันที่เหลือ/ขาดจากปีการศึกษาที่ผ่านมา (รวมงบจัดสรรและงบบริจาค)
() เหลือ เป็นเงิน.....บาท
() ขาด เป็นเงิน.....บาท
14. การได้รับงบประมาณอาหารกลางวันตามกำหนด
() ทันตามกำหนด () ล่าช้า (ระยะเวลา).....เดือน

15. รูปแบบการพิจารณาจัดสรรเงินทุนอาหารกลางวันแก่นักเรียนที่เหมาะสม

- () จัดตามบัญชีเด็กขาดแคลน
 () จัดตามบัญชีเด็ก
 () จัดตามบัญชีเด็กขาดแคลนร่วมกับทุกโภชนาการ
 () ตามอัตราส่วนเฉลี่ยระดับชาติ
 () อื่นๆ.....

16. โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันของโรงเรียน ปีการศึกษา 2552

- () ไม่มี
 () มี (โปรดระบุชื่อโครงการ จำนวนเงินอนุมัติให้ดำเนินการ)
 1) โครงการ.....งบดำเนินการ.....บาท
 2) โครงการ.....งบดำเนินการ.....บาท
 3) โครงการ.....งบดำเนินการ.....บาท

17. การนำผลผลิตจากโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันไปใช้ในโครงการอาหารกลางวัน

- () ไม่เพียงพอ () เพียงพอบางฤดูกาล () เพียงพอตลอดปีการศึกษา

18. การได้รับการอบรมหรือพัฒนาความรู้เกี่ยวกับโครงการอาหารกลางวันของท่าน
 ในปีการศึกษา 2552

หน่วยงานที่จัด	การเข้าร่วมอบรม	
	จำนวนครั้งที่เข้าร่วม	จำนวนครูที่ผ่านการอบรม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1		
กระทรวงสาธารณสุข/กรมอนามัย		
หน่วยงานอื่นๆ (โปรดระบุ).....		
รวม		

19. การจัดอบรมชี้แจงโครงการอาหารกลางวันต่อผู้แทนชุมชน/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 /กรรมการสถานศึกษา/ผู้ปกครอง

- () ไม่เคยจัด
 () จัด
 () จัดไม่เกิน 1 ครั้ง : ปี () จัด 2-3 ครั้ง : ปี
 () จัดมากกว่า 3 ครั้ง : ปี () อื่นๆ (ระบุ).....

20. การสนับสนุนการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ในปีการศึกษา 2552

(โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องการให้ความช่วยเหลือ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

หน่วยงาน	ลักษณะการให้ความช่วยเหลือ				
	งบประมาณ	วัสดุ	วิชาการ	แรงงาน	อื่นๆ ระบุ
สำนักงานคณะกรรมการ อาชีวศึกษา					
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น					
ประชาชน/ชุมชน					
มูลนิธิ/สมาคม					

21. รูปแบบการผลิตหรือประกอบอาหารกลางวันของโรงเรียน (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ครูประกอบทั้งหมด
- () ครูและนักเรียนช่วยกัน
- () จ้างแม่ครัวจัดประกอบทั้งหมด
- () จ้างแม่ครัวจัดทำโดยมีครูดูแลการซื้อวัตถุดิบ
- () ผู้ปกครอง/ชุมชน ประกอบเองทั้งหมด
- () ผู้ปกครอง/ชุมชน มีส่วนร่วมในการประกอบ
- () องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการให้ทั้งหมด
- () องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการบางส่วน
- () ให้บุคคลภายนอกเข้ามาขายอาหาร และรับผิดชอบจัดทำอาหารกลางวัน
ตามโครงการฯ ให้โรงเรียน
- () ให้บุคคลภายนอกเข้ามาขายอาหาร โดยโรงเรียนควบคุมคุณภาพและราคา
- () โรงเรียนประกอบอาหารจานเดียวขายเอง
- () อื่นๆ (โปรดระบุ).....

22. รูปแบบการจัดให้บริการอาหารกลางวันในโรงเรียน

- () โรงเรียนจัดอาหารให้นักเรียนทุกคนรับประทาน โดยนักเรียนไม่ต้องเสียเงิน
- () โรงเรียนจัดทำเฉพาะกับข้าวและให้นักเรียนในโครงการนำข้าวเปล่าจากบ้าน
มารับประทาน
- () นักเรียนทุกคนนำอาหารมาบางส่วน โรงเรียนจัดบริการเพิ่มเติมเพียงบางส่วน
- () โรงเรียนจัดอาหารให้นักเรียนทุกคนรับประทาน โดยนักเรียนจ่ายเงิน
เป็นรายภาคเรียนรายปี
- () โรงเรียนจัดอาหารให้นักเรียนเฉพาะในโครงการรับประทาน โดยไม่ต้องเสียเงิน
- () โรงเรียนจัดจำหน่ายอาหารและจัดคูปองอาหารฟรีสำหรับนักเรียนในโครงการ

- () โรงเรียนจัดซื้ออาหารสำเร็จรูปเลี้ยงเฉพาะนักเรียนในโครงการ
 () นักเรียนทุกคนนำอาหารจากบ้านทั้งหมด มารับประทานร่วมกันโดยมีครูควบคุม
 () อื่นๆ (โปรดระบุ).....
23. ผู้รับผิดชอบดูแลเกี่ยวกับการเงินและการเบิกจ่ายงบประมาณโรงเรียนอาหารกลางวัน
 () ไม่มี
 () มี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 () คณะกรรมการดำเนินงานรับผิดชอบ
 () ครูเวรประจำวันรับผิดชอบ
 () มอบครูโภชนาการหรือครูคหกรรมรับผิดชอบ
 () อื่นๆ (โปรดระบุ).....
24. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมโครงการอาหารกลางวันของผู้ปกครอง/ชุมชน
 () ไม่มี
 () มี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 () อาสาสมัครหมูนเวียนจัดทำอาหารให้ทั้งหมด
 () อาสาสมัครช่วยครูและนักเรียนจัดทำอาหาร
 () ชุมชน/วัด จัดหาหรือบริจาควัตถุดิบ
 () ชุมชน/วัด หมูนเวียนจัดเลี้ยงอาหารบางส่วน
 () ชุมชน/วัด หมูนเวียนจัดเลี้ยงอาหารทั้งหมด
 () อื่นๆ (โปรดระบุ).....
25. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมโครงการอาหารกลางวันของนักเรียน
 () ไม่มี
 () มีกิจกรรมที่มีส่วนร่วม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 () การผลิตวัตถุดิบในกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้
 และเทคโนโลยี
 () การเตรียมอาหาร
 () การประกอบอาหาร
 () การจำหน่าย/บริการ
 () การเก็บล้าง/ทำความสะอาด
 () อื่นๆ (โปรดระบุ).....

26. การบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน

() ไม่มี

() มี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() บางกลุ่มสาระวิชา

() กิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนประถมศึกษา

() ทุกกลุ่มสาระวิชาตามความเหมาะสม

() บูรณาการกับงานโครงการอื่นๆ

() อื่นๆ (โปรดระบุ).....

27. การปลูกฝัง สร้างนิสัยการบริโภคและการรักษาความสะอาด

() มี () ไม่มี

28. โรงเรียนมีแผน Menu ประกอบอาหารกลางวันเป็นรายสัปดาห์

() มี () ไม่มี

29. โรงเรียนมีคำสำหรับอาหารสำหรับเด็กวัยเรียน

() มี () ไม่มี

30. โรงเรียนใช้คำสำหรับอาหารสำหรับเด็กวัยเรียนในการวางแผนการจัดทำอาหาร

() ใช่ () ไม่ใช่

31. การนิเทศการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันจากหน่วยงานภายในและภายนอก

ปีการศึกษา 2552

ผู้นิเทศ	จำนวนครั้งที่รับการนิเทศเฉลี่ย ต่อปี		
หน่วยงานระดับกระทรวง	() 2-3 ครั้ง/ปี	() ไม่เกิน 1 ครั้ง/ปี	() ไม่มีการนิเทศ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือต้นสังกัด	() 2-3 ครั้ง/ปี	() ไม่เกิน 1 ครั้ง/ปี	() ไม่มีการนิเทศ
กรมอนามัย	() 2-3 ครั้ง/ปี	() ไม่เกิน 1 ครั้ง/ปี	() ไม่มีการนิเทศ
ผู้บริหาร/ครูในโรงเรียน	() 2-3 ครั้ง/ปี	() ไม่เกิน 1 ครั้ง/ปี	() ไม่มีการนิเทศ
อื่นๆระบุ	() 2-3 ครั้ง/ปี	() ไม่เกิน 1 ครั้ง/ปี	() ไม่มีการนิเทศ
การติดตาม/ประเมินรูปแบบอื่นๆ (ระบุ).....			

32. รูปแบบการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() ประชุมสร้างความเข้าใจกับวัด/ชุมชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

() สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ แผ่นพับ โบปลิว หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

() สื่อวิทยุ โทรทัศน์ เสียงตามสาย

() อื่นๆ (โปรดระบุ).....

33. การนิเทศติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในปีการศึกษา
2551-2552

() ไม่มี () มี

(โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการประเมินที่เลือก)

หน่วยงาน/คณะผู้ติดตาม ประเมิน	ระยะการประเมิน			
	รายสัปดาห์	รายเดือน	รายภาคเรียน	รายปี
คณะกรรมการบริหารโครงการฯ จากส่วนกลาง				
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1				
คณะประเมินภายในโรงเรียน				
หน่วยงานอื่นๆ (โปรดระบุ).....				
การประเมินรูปแบบอื่นๆ (ระบุ).....				

34. โรงเรียนได้มีการจัดทำบัญชี หลักฐานการเงินการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน

- () มีการจัดทำครบถ้วน เป็นปัจจุบัน
 () มีการจัดทำครบถ้วน แต่ไม่เป็นปัจจุบัน
 () มีการจัดทำ ไม่ครบถ้วน และไม่เป็นปัจจุบัน
 () ไม่มีการจัดทำบัญชี หลักฐานทางการเงินการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน
 () อื่นๆ (โปรดระบุ).....

35. โรงเรียนได้มีการจัดทำระบบข้อมูล สารสนเทศ เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ
อาหารกลางวัน

- () จัดทำระบบข้อมูล ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน
 () จัดทำระบบข้อมูล ครบถ้วน แต่ไม่เป็นปัจจุบัน
 () จัดทำระบบข้อมูล ไม่ครบถ้วน และไม่เป็นปัจจุบัน
 () ไม่มีการจัดทำระบบข้อมูล

ตอนที่ 3 ความสำเร็จ ปัญหาและข้อเสนอแนะ

1. ความสำเร็จของการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

2. ปัญหา การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินโครงการอาหารกลางวันสำหรับสถานศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านในความอนุเคราะห์

อุดมสิน อุตสาหกรรม

นักศึกษาปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก จ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามนักเรียน

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

คำชี้แจง แบบสอบถามมี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

ชื่อผู้ตอบแบบสอบถาม.....ชั้นประถมศึกษา ปีที่.....

โรงเรียน.....อำเภอ.....

จังหวัด

1. สังกัด

() สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

() สำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

2. เพศ

() ชาย

() หญิง

3. ปัจจุบันนักเรียนอาศัยอยู่กับ

() บิดา/มารดา

() ญาติ

() อื่นๆ ระบุ.....

4. อาชีพผู้ปกครอง

() เกษตรกร

() รับจ้าง

() รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

() ค้าขาย/ธุรกิจ

() อื่นๆ ระบุ.....

5. วิธีการเดินทางมาโรงเรียน

() เดินเท้า

() รถรับส่ง

() รถรับจ้าง/ประจำทาง

() จักรยาน/จักรยานยนต์/รถส่วนตัว

() อื่นๆ ระบุ.....

6. ระยะทางจากบ้านมาโรงเรียน

- () ไม่ถึง 1 กิโลเมตร () 1-5 กิโลเมตร
 () 6-10 กิโลเมตร () 11-15 กิโลเมตร
 () 16-20 กิโลเมตร () 21 กิโลเมตร ขึ้นไป

7. เงินที่ผู้ปกครองให้เป็นค่าอาหารกลางวันเฉลี่ยต่อวัน

- () ไม่ได้รับ () 1-5 บาท
 () 6-10 บาท () 11-15 บาท
 () 16-20 บาท () 21 บาท ขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน

คำชี้แจง สอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อเกณฑ์ตัดสินความสำเร็จของการดำเนินงาน

โครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน โดยมีน้ำหนักคะแนน ดังนี้

ระดับความคิดเห็น

- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

ข้อที่	กิจกรรม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	โรงเรียนจัดอาหารที่มีคุณค่าและถูกหลักโภชนาการ บริการแก่นักเรียนทุกวัน					
2	โรงเรียนจัดบริการอาหารกลางวันให้นักเรียน เพียงพอสำหรับทุกคน					
3	โรงเรียนจัดอาหารกลางวันให้นักเรียนตั้งแต่ เปิดภาคเรียนทุกครั้ง					
4	โรงเรียนได้ฝึกให้นักเรียนมีนิสัยที่ดี ในการรับประทานอาหาร					
5	โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียน ได้ลงมือปฏิบัติจริงในการประกอบอาหาร					
6	โรงเรียนจัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดประกอบ อาหารของโรงเรียน					
7	สถานที่ประกอบอาหารและภาชนะที่ใช้มีความสะอาด					

ข้อที่	กิจกรรม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
8	นักเรียนมีความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันในโรงเรียนจัดให้					
9	นักเรียนมีความรู้และทักษะการประกอบอาหารไปใช้ในชีวิตประจำวัน					
10	นักเรียนได้รับการฝึกทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร					
11	โครงการอาหารกลางวันสามารถแก้ไขปัญหาการขาดสารอาหารให้นักเรียน					
12	รูปแบบการจัดอาหารกลางวันของโรงเรียนมีความเหมาะสม					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม

1. สิ่งที่นักเรียนมีความพอใจต่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน ได้แก่

- 1.1.....
- 1.2.....
- 1.3.....
- 1.4.....
- 1.5.....

2. สิ่งที่นักเรียนต้องการให้โรงเรียนปรับปรุงเกี่ยวกับโครงการอาหารกลางวัน ได้แก่

- 2.1.....
- 2.2.....
- 2.3.....
- 2.4.....
- 2.5.....

3. ข้อคิดเห็นอื่นๆ

- 3.1.....
- 3.2.....
- 3.3.....
- 3.4.....
- 3.5.....

ภาคผนวก จ

ค่าความเที่ยงตรงของแบบสัมภาษณ์

ค่าความเที่ยงตรงของแบบสัมภาษณ์

แบบสรุปการหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาแบบสัมภาษณ์โดยผู้เชี่ยวชาญ

ชื่อเรื่องของการวิจัย	ข้อ คำถาม	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			ΣX	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ศึกษารูปแบบการดำเนินงาน	1	+1	+1	+1	3	1.00
โครงการอาหารกลางวันของ	2	+1	+1	+1	3	1.00
โรงเรียนประถมศึกษา	3	+1	+1	+1	3	1.00
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่	4	+1	+1	+1	3	1.00
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1	5	+1	+1	+1	3	1.00
กรณีศึกษา แนวปฏิบัติที่ดี	6	+1	+1	+1	3	1.00
ที่สุด	7	+1	+1	+1	3	1.00
	8	+1	+1	+1	3	1.00
	9	+1	+1	+1	3	1.00
	10	+1	+1	+1	3	1.00
	11	+1	+1	+1	3	1.00
	12	+1	+1	+1	3	1.00
	13	+1	+1	+1	3	1.00
	14	+1	+1	+1	3	1.00
	15	+1	+1	+1	3	1.00
	16	+1	+1	+1	3	1.00
	17	+1	+1	+1	3	1.00
	18	+1	+1	+1	3	1.00
	19	+1	+1	+1	3	1.00
	20	+1	+1	+1	3	1.00
	21	+1	+1	+1	3	1.00
	22	+1	+1	+1	3	1.00

ค่าความเที่ยงตรงของแบบสัมภาษณ์ (ต่อ)

ชื่อเรื่องของการวิจัย	ข้อ คำถาม	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			ΣX	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
	23	+1	+1	+1	3	1.00
	24	+1	+1	+1	3	1.00
	25	+1	+1	+1	3	1.00
	26	+1	+1	+1	3	1.00
	27	+1	+1	+1	3	1.00
	28	+1	+1	+1	3	1.00
	29	+1	+1	+1	3	1.00
	30	+1	+1	+1	3	1.00
	31	+1	+1	+1	3	1.00
	32	+1	+1	+1	3	1.00
	33	+1	+1	+1	3	1.00
	34	+1	+1	+1	3	1.00
	35	+1	+1	+1	3	1.00

จากตาราง แสดงถึงการหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาแบบสัมภาษณ์ โดยมี ข้อความสัมภาษณ์ จำนวน 35 ข้อ และมีผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เป็นผู้ตรวจสอบ ค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาแบบสัมภาษณ์ จากการหาค่าความเที่ยงตรงดังกล่าว ปรากฏว่าทุกข้อความสัมภาษณ์ มีค่า +1 เมื่อนำค่าแต่ละข้อของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนที่ได้ มารวมกัน มีค่าเท่ากับ 3 แล้วนำมาเฉลี่ยหาค่า IOC จะได้เท่ากับ 1.00 ดังนั้น ข้อความสัมภาษณ์จึงสามารถคัดเลือก และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลได้

ภาคผนวก ข

คำอำนาจจำแนกแบบสอบถาม

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

ข้อที่	รายการ	กลุ่มต่ำ	กลุ่มสูง	t	Sig. (2-tailed)
1	โรงเรียนจัดอาหารที่มีคุณค่าและถูกหลักโภชนาการบริการแก่นักเรียนทุกวัน	4.8131	5.0369	89.019	.000
2	โรงเรียนจัดบริการอาหารกลางวันให้แก่ นักเรียนเพียงพอสำหรับทุกคน	4.8794	5.0206	141.837	.000
3	โรงเรียนจัดอาหารกลางวันให้นักเรียนตั้งแต่เปิดภาคเรียนทุกครั้ง	4.3571	4.8929	34.914	.000
4	โรงเรียนได้ฝึกให้นักเรียนมีนิสัยที่ดี ในการรับประทานอาหาร	4.6349	5.0151	51.347	.000
5	โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในการประกอบอาหาร	4.1946	4.7554	32.283	.000
6	โรงเรียนจัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการ จัดประกอบอาหารของโรงเรียน	4.4242	4.8258	46.587	.000
7	สถานที่ประกอบอาหารและภาชนะที่ใช้ มีความสะอาด	4.6493	5.0007	55.537	.000
8	นักเรียนมีความพึงพอใจต่ออาหารกลางวัน ที่โรงเรียนจัดให้	4.6822	4.9678	68.345	.000
9	นักเรียนมีความรู้และทักษะการประกอบอาหาร ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.3051	4.8449	34.287	.000
10	นักเรียนได้รับการฝึกทักษะพื้นฐาน ในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร	4.2354	4.8146	31.606	.000
11	โครงการอาหารกลางวันสามารถแก้ไขปัญหา การขาดสารอาหารให้นักเรียน	4.7135	4.9865	71.891	.000
12	รูปแบบการจัดอาหารกลางวันของโรงเรียน มีความเหมาะสม	4.5803	5.0197	44.197	.000

ภาคผนวก ข

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบรียัม
Buriram Rajabhat University

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
RELIABILITY ANALYSIS – SCALE (ALPHA)

Item-Total Statistics

ข้อที่	รายการ	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach,s Alpha if Item Deleted
1	โรงเรียนจัดอาหารที่มีคุณค่าและถูกหลักโภชนาการบริการแก่นักเรียนทุกวัน	51.9000	24.810	.349	.880
2	โรงเรียนจัดบริการอาหารกลางวันให้นักเรียนเพียงพอสำหรับทุกคน	51.8750	26.163	.028	.889
3	โรงเรียนจัดอาหารกลางวันให้นักเรียนตั้งแต่เปิดภาคเรียนทุกครั้ง	52.2000	20.677	.626	.867
4	โรงเรียนได้ฝึกให้นักเรียนมีสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร	52.0000	22.154	.651	.865
5	โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในการประกอบอาหาร	52.3500	18.849	.858	.849
6	โรงเรียนจัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดประกอบอาหารของโรงเรียน	52.2000	20.831	.859	.853
7	สถานที่ประกอบอาหารและภาชนะที่ใช้มีความสะอาด	52.0000	22.564	.629	.867
8	นักเรียนมีความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันที่โรงเรียนจัดให้	52.0000	23.128	.657	.868
9	นักเรียนมีความรู้และทักษะการประกอบอาหารไปใช้ในชีวิตประจำวัน	52.2500	20.141	.699	.862
10	นักเรียนได้รับการฝึกทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร	52.3000	19.549	.722	.860

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	Scale Mean If Item Deleted	Scale Variance If Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
11	โครงการอาหารกลางวันสามารถแก้ไข ปัญหาการขาดสารอาหารให้นักเรียน	51.9750	23.717	.541	.873
12	รูปแบบการจัดอาหารกลางวันของโรงเรียน มีความเหมาะสม	52.0250	23.974	.253	.889

N of cases = 40.00

N of Items = 12

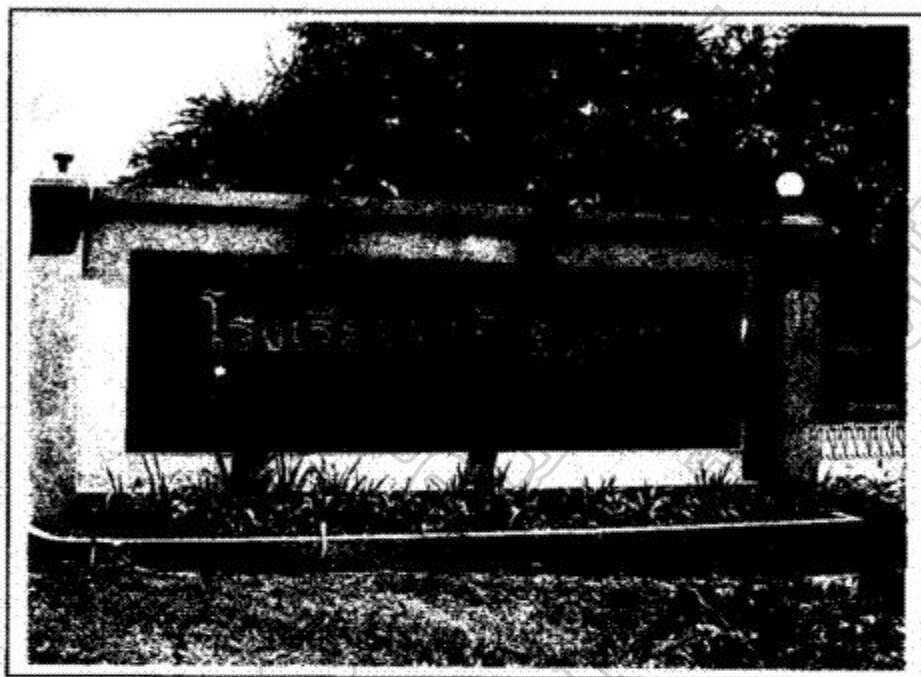
Alpha = 0.879

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ฅ

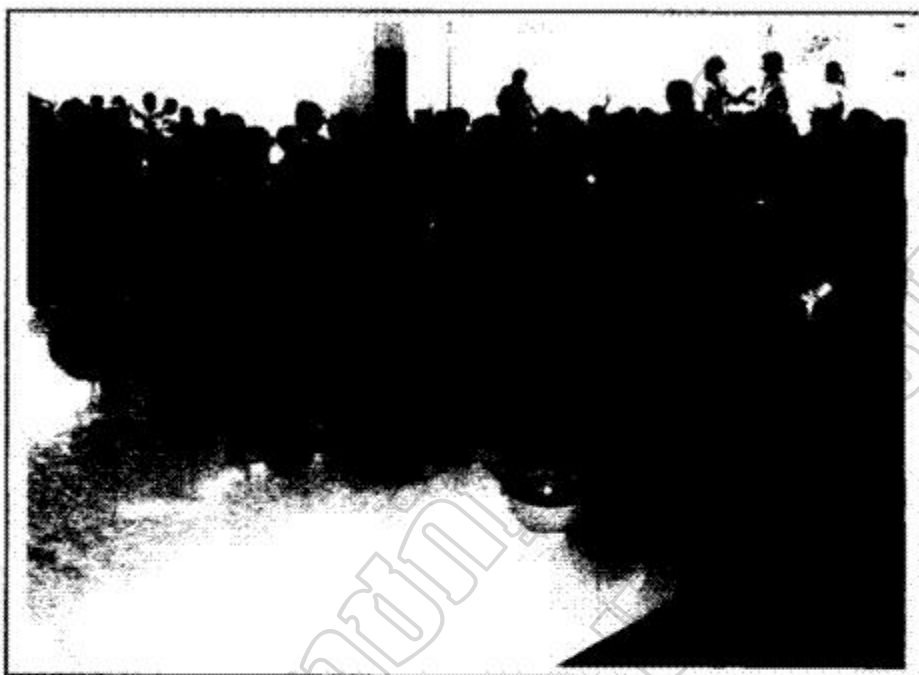
ภาพกิจกรรม

ภาพกิจกรรม

โรงเรียนมารีฮอสุริอ อ.เมือง จ.บุรีรัมย์

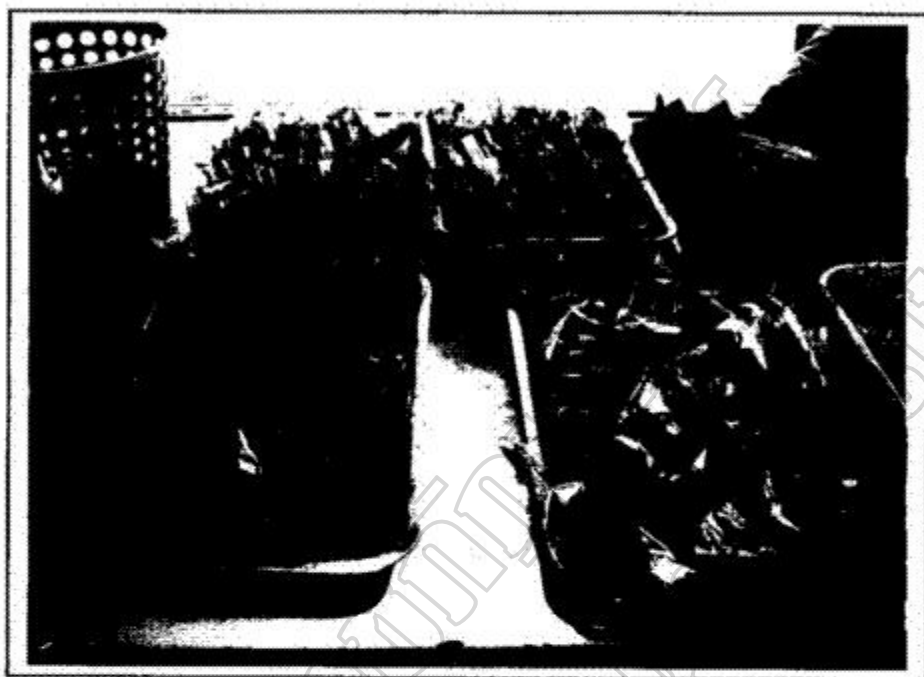
นักเรียนหอพยาบาล นั่งรับประทานอาหารพร้อมกัน

ครูประจำชั้น คบคุมดูแล

ชนมที่โรงเรียนจัดทำเอง

ใช้คูปองแลกขนม

เข้าแถวเป็นระเบียบแลกน้ำหวาน

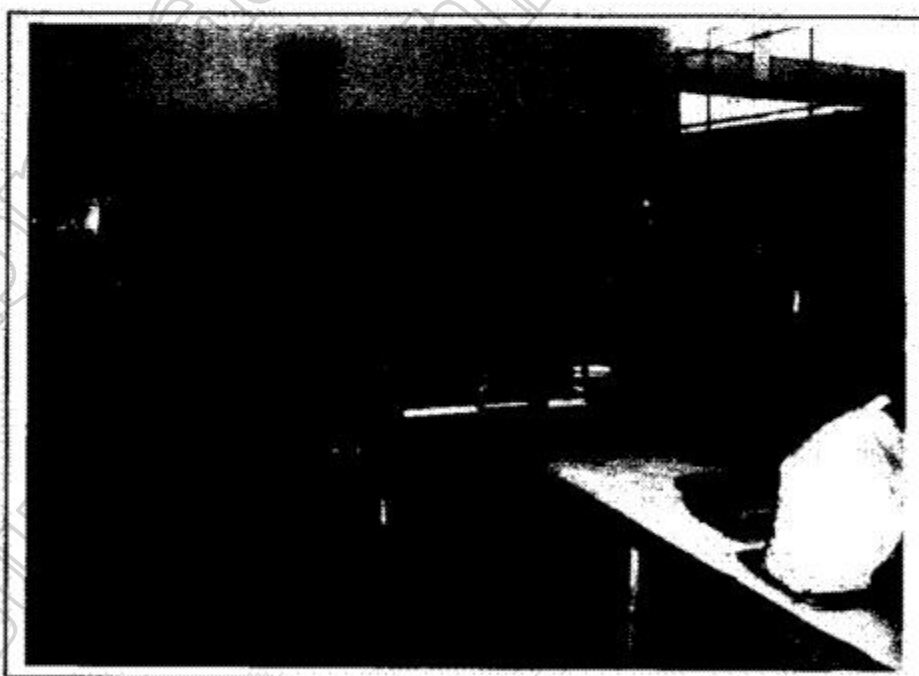

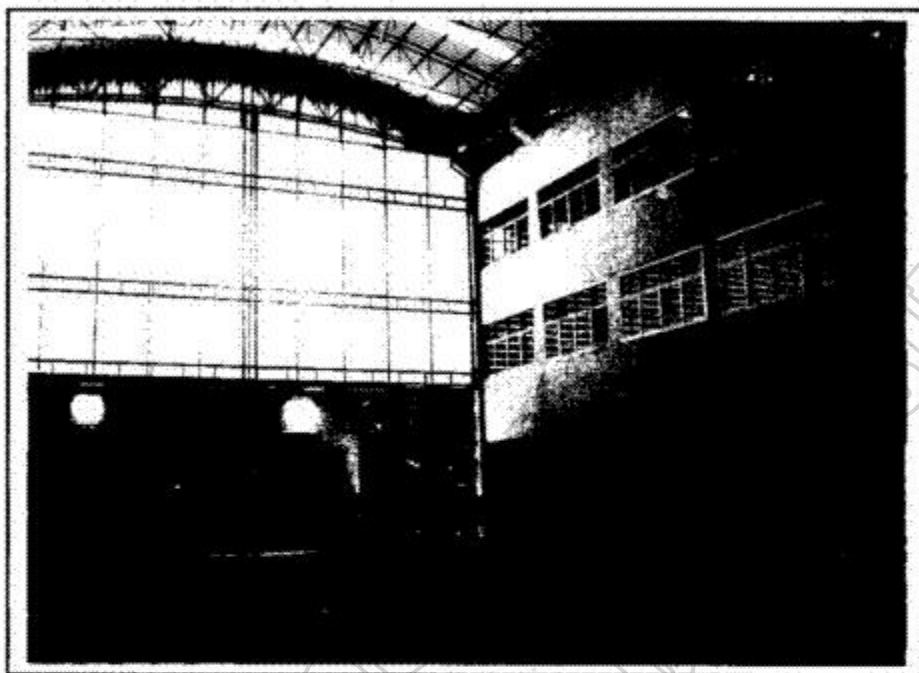
ครูประจำชั้นล้างจานช่วยกัน

ห้องครัวสะอาด จัดเครื่องครัวเป็นระเบียบ

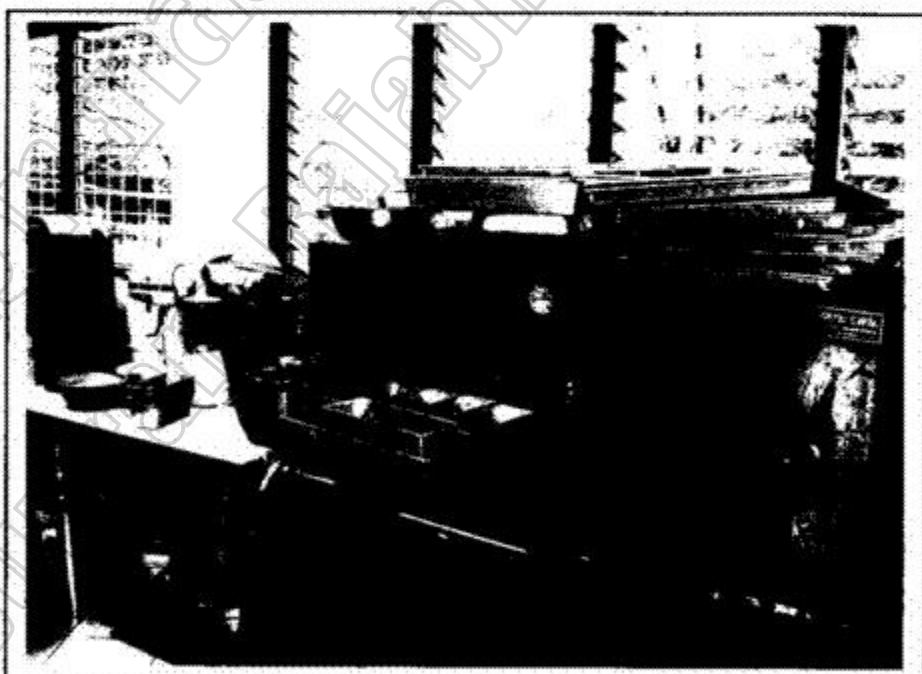

โรงอาหารนักเรียนระดับประถมศึกษา

โรงเรียนจัดทำตนเอง

เล่นอย่างมีความสุข

โรงเรียนวัดบ้านกะหาด อ.บ้านด่าน จ.บุรีรัมย์

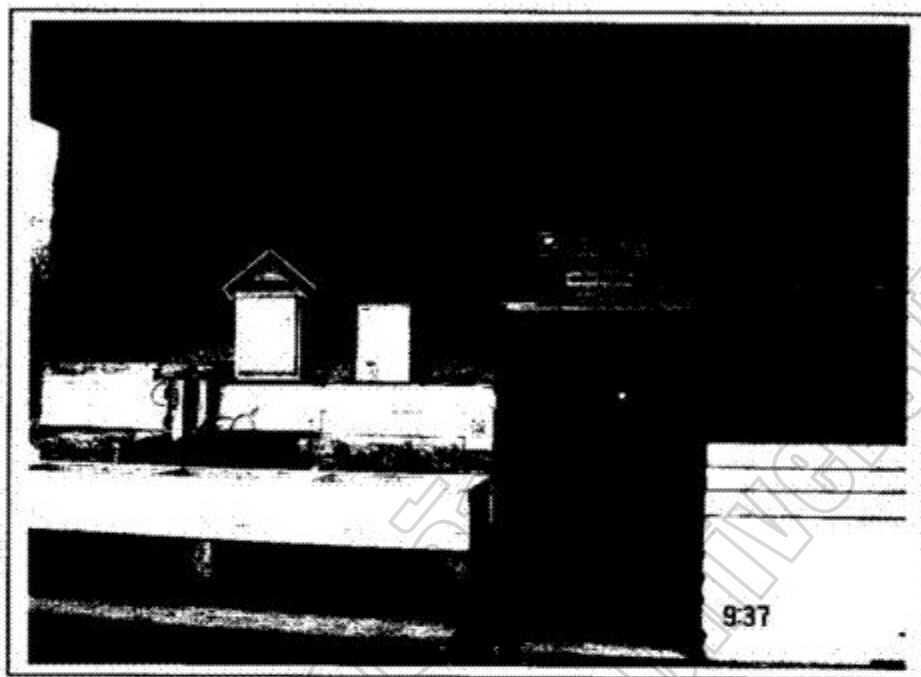

ครูผู้รับผิดชอบโครงการเกษตร นำชมโรงเรียน

บ่อน้ำบาดน้ำเสีย

ห้องครัว

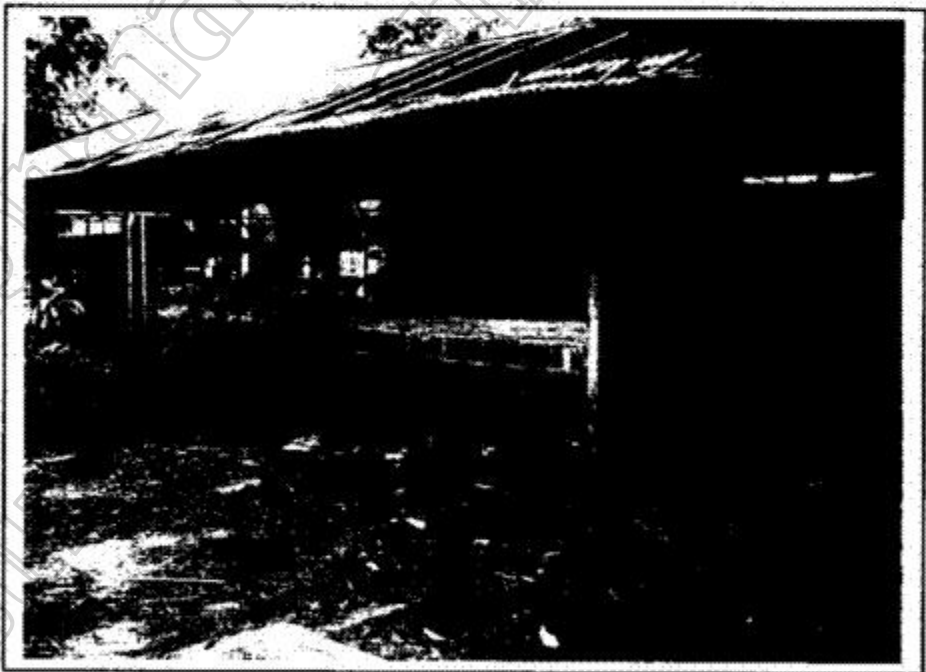

อ่างล้างจานและโรงอาหาร

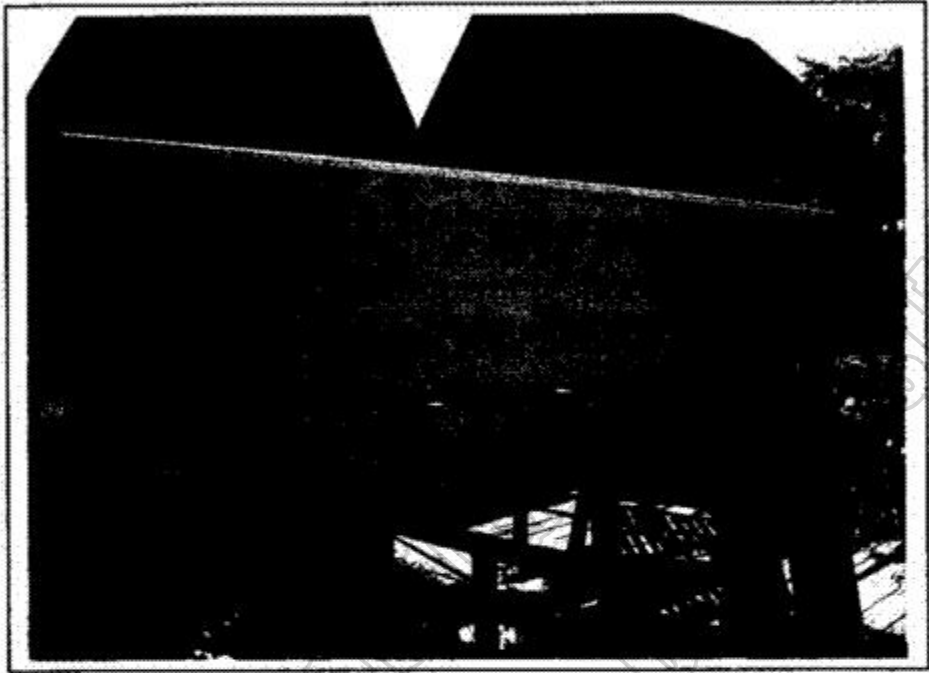
โครงการเลี้ยงเป็ดพันธุ์ไข่

โครงการเตียงหมอลม

โครงการเลี้ยวไก่พันธุไข่

จัดเวรให้นักเรียนดูแล

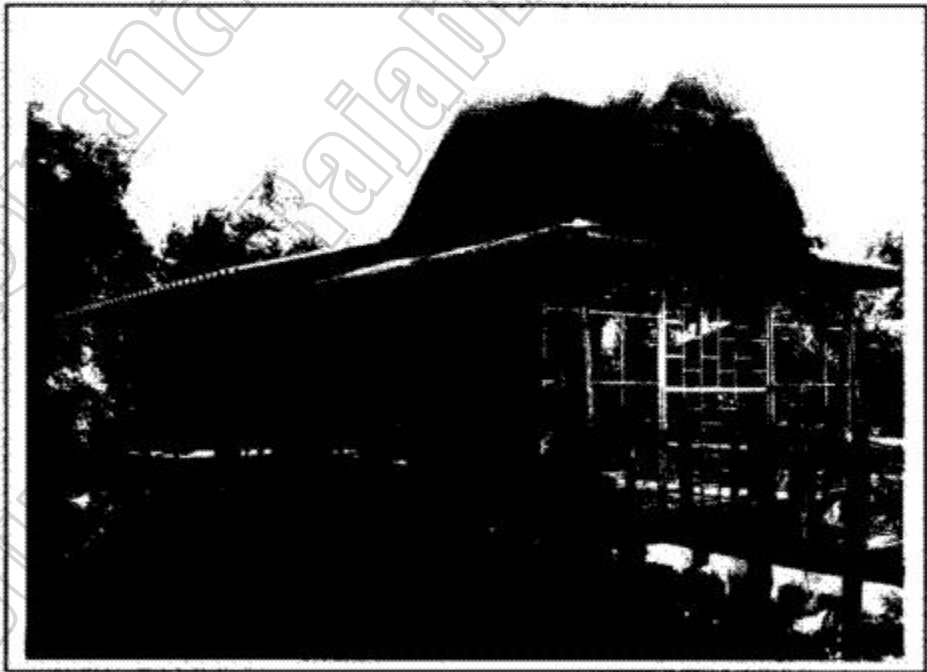

โครงการเลี้ยงปลาตุ๋กใต้โรงเลี้ยงไก่

ผสมผสานระหว่าง เลี้ยงไก่และเลี้ยงปลา

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางอุดมสิน อุตสาหกรรม
วัน เดือน ปีเกิด	14 พฤษภาคม 2515
สถานที่เกิด	ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	77/1 ถนนอีสาน ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โทร 0-4461-3308, 08-0729-7856
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	นักจัดการงานทั่วไป ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บุรีรัมย์ เขต 1
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2528 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 2 "อิสานธีรวิทยาคาร" อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2531 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนภัทรบพิตร อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2534 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนภัทรบพิตร อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2538 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกนาฏศิลป์ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ (ปัจจุบันมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์) พ.ศ. 2552 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์